

DOBA ISTINE

**Presjek rada Odjela za ratne zločine pri
Sudu BiH u periodu 2005-2010**

Sarajevo, 2010.

Izdavač:

Balkanske istraživačke mreže (BIRN) BiH

Balkan Investigative Reporting Network

www.bim.ba

Napisala

Aida Alić

Urednice

Aida Alić and Anna McTaggart

Lektorice

Nadira Korić and Anna McTaggart

Prijevod

Nedžad Sladić

Dizajn

Branko Vekić

DTP

Lorko Kalaš

TIRAŽ:

500

Fotografija

Sve fotografije objavljene u ovoj publikaciji ustupio je Arhiv Suda BiH.

Ovaj priručnik je napravljen u sklopu BIRN-ovog projekta Tranzicione pravde. Izradu publikacije je finansijski podržala Fondacija Konrad Adenauer u Bosni i Hercegovini.

Publikacija je u elektronskoj verziji dostupna na web stranici: www.bim.ba

SADRŽAJ

7	Uvod
9	Skraćenice
10	Pojmovik
12	Iz zakona
19	Sporazumi o priznanju krivnje
21	Bjelić Veiz (Vlasenica)
23	Četić Ljubiša (Korićanske stijene)
25	Đurić Gordan (Korićanske stijene)
27	Fuštar Dušan (logor "Keraterm", Prijedor)
29	Ivanković Damir (Korićanske stijene)
31	Ljubičić Paško (Ahmići)
33	Marić Zoran (Jajce)
35	Perković Stojan (Rogatica)
38	Šipić Idhan (Ključ)
40	Šakić Slavko (Bugojno)
42	Todorović Vaso (Srebrenica)
44	Veselinović Rade (Hadžići)
47	Pravomoćne presude
49	Andrun Nikola (logor "Gabela", Čapljina)
51	Božić Zdravko i ostali (Bratunac)
54	Damjanović Dragan (Vogošća)
56	Damjanović Goran i Zoran (Sarajevo)
58	Đokić Dragan (Republika Hrvatska)
59	Golubović Blagoje (Foča)
61	Janković Gojko (Foča)
63	Janković Zoran (Zvornik)
65	Kovačević Nikola (logor "Manjača", Sanski Most)
67	Kurtović Zijad (Mostar)
69	Lelek Željko (Višegrad)
71	Lučić Krešo (Kreševo)
73	Ljubinac Radisav (Rogatica)
75	Maktouf Abduladhim (Travnik)
77	Mandić Momčilo (Sarajevo, Foča)
80	Mejakić Željko i ostali (logori "Omarska" i "Keraterm", Prijedor)
83	Mitrović Petar (Srebrenica)
86	Palija Jadranko (Sanski Most)
88	Paunović Dragoje (Rogatica)
90	Pekez Mirko i ostali (Jajce)
93	Prcić Faruk (Tuzla)
95	Ramić Niset (Visoko)
97	Rašević Mitar i Todović Savo (KPD "Foča")
99	Samardžić Nedo (Foča)
101	Samardžija Marko (Ključ)
103	Stanković Radovan (Foča)
106	Stevanović Miladin (Srebrenica)
108	Štupar Miloš i ostali (Srebrenica)
111	Šimšić Boban (Višegrad)
113	Škrobić Marko (Kotor-Varoš)
115	Tanasković Nenad (Višegrad)
117	Todorović Mirko i Radić Miloš (Bratunac)
119	Vrdoljak Ivica (Derventa, Bosanski Brod)
121	Vuković Radmilo (Foča)
123	Vuković Ranko i Rajko (Foča)
125	Nepravomoćne presude
127	Bastah Predrag i Višković Goran (Vlasenica)
130	Bundalo Ratko i ostali (Kalinovik)
133	Đukić Novak (Tuzla)
135	Hodžić Ferid (Vlasenica)
136	Kovač Ante (Vitez, Busovača)
138	Kujundžić Predrag (Doboj)
140	Nikačević Miodrag (Foča)
141	Pinčić Zrinko (Konjic)
142	Radić Marko i ostali (logor "Vojno", Mostar)
144	Savić Momir (Višegrad)
146	Savić Krsto i Mučibabić Mile (istočna Hercegovina)
149	Tomić Ljubo i Josić Krsto (Zvornik)
150	Trbić Milorad (Srebrenica)

153 Apelacioni postupak

- 155 Alić Šefik (operacija "Oluja")
- 157 Kapić Suad (Sanski Most)
- 159 Lazarević Sreten i ostali (Zvornik)
- 161 Mihaljević Zdravko (Kiseljak)
- 163 Stupar Miloš (Srebrenica)

165 Suđenja u toku

- 167 Adamović Marko i ostali (Ključ)
- 170 Babić Zoran i ostali (Korićanske stijene)
- 173 Dolić Darko (Prozor)
- 175 Gasal Nisvet i ostali (Bugojno)
- 177 Hakalović Sead (Konjic)
- 178 Hodžić Nedžad (Trusina)
- 179 Ikonić Neđo (Srebrenica)
- 181 Ivanović Željko (Srebrenica)
- 183 Jević Duško i ostali (Srebrenica)
- 185 Karajić Suljo (Bužim, Velika Kladuša)
- 187 Kličković Gojko i ostali (Bosanska Krupa)
- 190 Lalović Radoje i Škiljević Soniboj (KPD "Butmir", Sarajevo)
- 192 Memić Mensur i ostali (Trusina)
- 194 Novalić Čerim (Konjic)
- 195 Osmić Alija (Bugojno)
- 197 Pelemiš Momir i Perić Slavko (Srebrenica)
- 199 Perković Ivica (Derventa)
- 200 Selimović Mehura i ostali (Bihać, Cazin, Bosanski Petrovac)
- 202 Vuković Radomir i Tomić Zoran (Srebrenica)
- 204 Zečević Saša i ostali (Korićanske stijene)

207 Optuženi u bjekstvu

- 209 Duvnjak Jakov (Kraljeva Sutjeska)
- 210 Gavrić Milisav (Srebrenica)
- 212 Hrkać Ivan (Široki Brijeg)
- 213 Jandrić Jovo i Pekez Slobodan (Jajce)
- 214 Lipovac Damir (Derventa)
- 215 Marić Marinko (Čapljina)
- 216 Stjepanović Novak (Bratunac)

217 Proslijeđeni predmeti

- 219 Bukvić Safet
- 220 Jurinović Tomo
- 221 Milanović Mladen
- 222 Šmajić Izet
- 223 Žulj Stipo

225 Sud BiH je na postupanje nižim pravosudnim organima prebacio i sljedeće predmete, ali detaljne podatke o predmetima BIRN BiH nije uspio dobiti:

Kos Bogoljub i ostali
Vilotić Milutin
Đurić Pero i ostali
Milojica Boro
Ostojić Zarije
Minić Ostoja i ostali

- 227 Pet godina rada na suočavanju s prošlošću – BIRN BiH

- 231 AIS

BIRN

Asocijacija izvještača sa Suda BiH

UVOD:

Značajan aspekt u procesu suočavanja s prošlošću u Bosni i Hercegovini predstavljaju suđenja za teška kršenja ljudskih prava počinjena tokom rata od 1992. do 1995. godine. Svjesni važnosti informisanja javnosti o tom bitnom procesu, odlučili smo se za štampanje ove publikacije koja nudi informacije o procesima vođenim od 2005. godine pred Odjelom za ratne zločine Suda BiH u Sarajevu.

Publikacija "**Doba istine**" prvi put donosi kompletan presjek svih dosadašnjih slučajeva, kako onih koji su u toku, tako i onih okončanih, bilo pravosnažno ili nepravosnažno, te informacije o optuženima koji su u bijegu... Cilj nam je bio da i na ovaj način doprinesemo upoznavanju javnosti s procesuiranjem optuženih za najteža djela i procesom suočavanja s prošlošću u BiH.

Od 2005. godine, kada je izrečena prva presuda pred Državnim sudom, do 31. marta 2010. doneseno je 60 presuda za različita krivična djela počinjena u BiH devedesetih godina prošlog stoljeća, te je izrečeno preko 1.000 godina zatvora. Većina osoba je osuđena za zločine protiv čovječnosti, ratne zločine protiv civilnog stanovništva i genocid u Srebrenici.

Svaki sudski predmet predstavljen u ovoj publikaciji sadržava osnovne podatke o osobi i postupku koji je vođen, ili se još uvijek vodi, te su ukratko prikazana krivična djela opisana u optužnici ili presudama. Posebnu važnost smo posvetili obrazloženjima pravosnažnih presuda jer one sadrže sudske činjenice koje su vijeća utvrdila o određenim zločinima, žrtvama i počinioćima i koje imaju historijski značaj.

Navedeni su i slučajevi u kojima su optuženi priznali zločine i sklopili sporazume s Tužilaštvom BiH. Do sada su u takvim slučajevima izricane kazne od šest do 15 godina zatvora, a optuženi, ili većina njih, priznanjem su pristali i na različite vrste saradnje s pravosuđem.

Državni sud je do sada 10 osoba pravomoćno oslobodio krivice za sudjelovanje u ratnim zločinima. Najveća izrečena kazna je 34 godine zatvora – za zločine počinjene tokom rata u Foči, u kojima su žrtve bile maloljetne djevojke.

U radu na publikaciji značajnu pomoć su nam pružili Sud i Tužilaštvo BiH, što neizmjereno cijenimo, i još jednom naglašavamo koliko je bitno informisanje javnosti, naročito o sudskim procesima, što u konačnici može doprinijeti stvaranju uslova za bolju budućnost.

Iz tih razloga novinska agencija *BIRN – Justice Report* izvještava o suđenjima pred Odjelom za ratne zločine Suda BiH od samih početaka. Izvještaje sa svih ročišta održanih u ovoj instituciji možete pronaći na našoj internet stranici, www.bim.ba.

Aida Alić

SKRAĆENICE

ARBiH – Armija Republike Bosne i Hercegovine
CSB/CJB – Centar službi/javne bezbjednosti
EKLJP – Evropska konvencija o ljudskim pravima
HVO – Hrvatsko vijeće obrane
HZHB – Hrvatska zajednica Herceg-Bosna
JNA – Jugoslovenska narodna armija
KPD – Kazneno-popravni dom
KZ BiH – Krivični zakon Bosne i Hercegovine
KZ SFRJ – Krivični zakon Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije
MKCK – Međunarodni komitet Crvenog križa
MKSJ/ICTY – Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju
MUP – Ministarstvo unutrašnjih poslova
NOAPZB – Narodna odbrana Autonomne pokrajine Zapadne Bosne
OG – Operativna grupa
SAO – Srpska autonomna oblast
SDS – Srpska demokratska stranka
SJB – Stanica javne bezbjednosti
SUP – Sekretarijat unutrašnjih poslova
TG – Taktička grupa
TO – Teritorijalna odbrana
UZP – udruženi zločinački poduhvat
VRS – Vojska Republike Srpske
ZKP BiH – Zakon o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine

POJMOVNIK

Apelacioni/žalbeni postupak: Žalba na prvostepenu presudu može biti uložena u roku od 15 dana od dostavljanja pisane presude. U složenijim predmetima rok se može produžiti za još 15 dana. O žalbama odlučuju vijeća Apelacionog odjeljenja Suda BiH, koja ih mogu odbaciti kao neblagovremene ili kao nedopuštene, odbiti kao neosnovane ili uvažiti i preinačiti ili ukinuti i, po potrebi, predmet uputiti na ponovno procesuiranje.

Vijeće će uvažiti žalbu i ukinuti prvostepenu presudu, te odrediti održavanje ponovnog suđenja, ukoliko postoji bitna povreda odredaba krivičnog postupka, i zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

Glavni pretres: Centralni dio krivičnog postupka u kojem se iznose teze optužbe i odbrane, preduzimaju dokazne radnje, utvrđuje činjenično stanje i, ako ne nastupe procesne smetnje, donosi presuda.

Nepravomoćne presude: Prvostepena presuda na koju se tužilaštvo, branioci i optuženi mogu žaliti. I oštećeni mogu pobijati presudu, ali samo zbog odluke o troškovima krivičnog postupka i imovinskopravnom zahtjevu.

Presuda se može pobijati zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, povrede krivičnog zakona, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, odluke o krivičnopravnim sankcijama, oduzimanju imovinske koristi, troškovima krivičnog postupka, imovinskopravnom zahtjevu, te odluke o objavljivanju presude putem sredstava javnog informiranja. Žalba se može odbaciti kao neblagovremena ili nedopuštena, te odbiti kao neosnovana, i potvrditi ili preinačiti prvostepena presuda, ili ukinuti presuda i održati pretres.

Odustajanje od krivičnog gonjenja: Mogućnost postoji ukoliko se utvrdi da je optuženi preminuo, ako je u periodu izvršenja krivičnog djela bio neučlanljiv, te ukoliko je duševni bolesnik.

Sud može donijeti presudu kojom odbija optužbu ukoliko nije nadležan, ako je tužilac od započinjanja pa do završetka glavnog pretresa odustao od optužnice, ako nije bilo potrebnog odobrenja ili ako je nadležni državni organ odustao od odobrenja, ako je optuženi za isto djelo već pravomoćno osuđen, oslobođen optužbe ili je postupak protiv njega rješenjem pravomoćno obustavljen.

Pravomoćne presude: Nema mogućnosti žalbe izuzev ako je apelaciono vijeće preinačilo presudu iz oslobađajuće u osuđujuću i obrnuto. Trećestepeno vijeće odlučuje po žalbi na pravomoćnu presudu. Pred tim vijećem se ne može održati pretres.

Sporazum o priznanju krivnje: Optuženi izjavu o krivici daje sudiji za prethodno saslušanje u prisustvu tužioca i branioca. Ukoliko se optuženi izjasni da je kriv, sudija će uputiti predmet sudiji, odnosno vijeću koje treba razmotriti njegovo izjašnjenje. Ukoliko se na ročištu za izjašnjenje o krivnji optuženi nije izjasnio da je kriv, za to ima mogućnost sve do završetka suđenja pred apelacionim vijećem. Prilikom pregovaranja o priznanju krivice sa osumnjičenim, odnosno optuženim i braniocem, tužilac može predložiti

izricanje blaže kazne. Sud može prihvatiti ili odbiti prijedlog sporazuma o priznanju krivnje.

Sud prilikom razmatranja sporazuma o priznanju krivice provjerava da li je isti sklopljen dobrovoljno, svjesno i s razumijevanjem, da li je optuženi svjestan da se odriče prava na suđenje, postoji li dovoljno dokaza za njegovu krivicu, da li je razumio moguće posljedice u vezi sa imovinskopравnim zahtjevom, da li je oštećenima pružena mogućnost da se pred tužiocem izjasne o tom zahtjevu, da li je optuženi upoznat s mogućnošću naknade ili oslobođanja od plaćanja troškova krivičnog postupka, te da ne može uložiti žalbu na visinu kazne.

IZ ZAKONA

Genocid (član 171 KZ BiH) – Kažnjen će biti svako ko s ciljem da potpuno ili djelimično istrijebi nacionalnu, etničku, rasnu ili vjersku skupinu ljudi, naredi činjenje ili poćini: ubistvo pripadnika određene grupe; nanošenje teških tjelesnih ili duševnih ozljeda pripadnicima određene grupe; smišljeno nametne određenoj grupi ili zajednici takve životne uvjete koji bi mogli uzrokovati njeno potpuno ili djelimično istrebljenje; uvede mjere koje imaju cilj da sprijeće rađanja unutar određene grupe; prisilno preseljenje djece iz jedne u drugu grupu.

Predviđena kazna: ne manja od deset godina, odnosno dugotrajna zatvorska kazna.

Zločin protiv ćovječnosti (član 172 KZ BiH) – Kažnjen će biti svako ko, kao dio širokog ili sistematskog napada usmjerenog protiv bilo kojeg civilnog stanovništva, znajući za takav napad, poćini neko od sljedećih djela: lišavanje druge osobe života (ubistvo); istrebljenje; porobljavanje; deportaciju ili prisilno preseljenje stanovništva; zatvaranje ili drugi vid prisilnog oduzimanja fizićke slobode, te kršenje osnovnih pravila međunarodnog prava; mućenje; navođenje drugog, silom ili prijetnjom, da izvrši napad na vlastiti život ili sebi nanese neku povredu, ili da to uradi nekoj bliskoj osobi; prisiljavanje na seksualni odnos ili s njim izjednaćenu seksualnu radnju (silovanje), seksualno porobljavanje, prisilnu prostituciju, prisilnu trudnoću, prisilnu sterilizaciju, ili bilo koji drugi oblik teškog seksualnog nasilja; progon bilo koje grupe ljudi ili kolektiva baziran na politićkoj, rasnoj, nacionalnoj, etnićkoj, kulturološkoj, religijskoj, spolnoj ili drugoj osnovi; prisilni nestanak osoba; zločin apartheida i druga nećovjećna djela slićne prirode učinjena u namjeri nanošenja velike patnje ili ozbiljne povrede fizićke ili psihićke prirode ili narušenja zdravlja.

Predviđena kazna: period ne kraći od deset godina ili dugotrajna zatvorska kazna.

Ratni zločin protiv civilnog stanovništva (član 173 KZ BiH) – Kažnjen će biti svako ko kršeći međunarodno pravo u vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije naredi ili poćini: napad na civilno stanovništvo, naselje, pojedine civilne osobe ili osobe onesposobljene za borbu, a taj je napad uzrokovao smrt, tešku tjelesnu ozljedu ili teško narušavanje zdravlja ljudi; napad bez izbora cilja kojim se ozljeđuje civilno stanovništvo; ubijanja, namjerno nanošenje teškog psihićkog ili tjelesnog bola ili patnje (mućenje), nećovjećno postupanje, biološke, medicinske ili druge naućne eksperimente, uzimanje tkiva ili organa radi transplantacije, nanošenje velikih patnji ili povreda tjelesnog integriteta ili zdravlja; raseljenje, preseljenje ili prisilno odnarod-

njenje ili prevođenje na drugu vjeru; navođenje nekog uz korištenje sile ili prijetnje napadom na njegov vlastiti život ili tijelo, ili napadom na život ili tijelo njemu bliske osobe, na seksualni odnos, na silovanje ili nasilnu prostituciju; primjena mjera zastrašivanja i terora, uzimanje talaca, nametanje kolektivnog kažnjavanja, nezakonito odvođenje u koncentracione logore, te drugi oblici nezakonitog hapšenja i zatvaranja, oduzimanje prava na poštenu i nepristrasno suđenje, prisilna služba u neprijateljskim vojnim snagama ili neprijateljskoj obavještajnoj službi ili upravi; prisilni rad, izgladnjivanje stanovništva, konfiskacija imovine, pljačkanje imovine stanovništva, nezakonito i samovoljno uništavanje i krađa imovine u ogromnoj mjeri koja ne služi zadovoljavanju vojnih potreba, nezakonito oduzimanje sredstava, devalvacija domaćeg novca, kao i nezakonito izdavanje novca.

Predviđena kazna: period ne kraći od deset godina ili dugotrajna zatvorska kazna.

Istom kaznom kaznit će se onaj ko kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije naredi ili učini: napad na objekte, posebno zaštićene međunarodnim pravom ili općeopasne objekte i postrojenja kao što su brane, nasipi i nuklearne elektrane; napad bez izbora cilja na civilne objekte koji su pod posebnom zaštitom međunarodnog prava, nebranjena mjesta i demilitarizirane zone; dugotrajno oštećenje prirodnog okoliša velikih razmjera, koje može da šteti zdravlju ili opstanku stanovništva.

Ko kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije, kao okupator naredi ili učini preseljenje dijelova civilnog stanovništva svoje pripadnosti na okupiranu teritoriju, također će se kazniti kaznom zatvora od najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

Ratni zločin protiv ranjenika i bolesnika (član 174 KZ BiH) – Kažnjen će biti svako ko kršeći međunarodno pravo u ratu ili oružanom sukobu naredi ili poćini prema ranjenima, bolesnima, brodolomcima, medicinskom osoblju ili vjerskom osoblju: oduzimanje prava na život (ubistva), namjerno nanošenje teških fizićkih ili mentalnih patnji (mućenja), nećovjećno postupanje, biološke, medicinske ili druge naućne eksperimente, uzimanje tkiva ili organa radi transplantacije; nanošenje velikih patnji ili ozbiljnih povreda tjelesnom integritetu ili zdravlju; nezakonito i proizvoljno uništavanje ili izuzimanje velikih kolićina materijala, ili medicinskih prijevoznih sredstava, ili drugih medicinskih sredstava ili jedinica, koje nije opravdano vojnim potrebama.

Predviđena kazna: period ne kraći od deset godina ili dugotrajna zatvorska kazna.

Ratni zloćin protiv ratnih zarobljenika (ćlan 175 KZ BiH) – Kažnjen će biti svako ko kršeći pravila međunarodnog prava prema ratnim zarobljenicima naredi ili ućini: oduzimanje života (ubistva), namjerno nanošenje teških

fizičkih ili psihičkih patnji ili bola (mučenje), nehuman tretman uključujući biološke, medicinske i druge naučne eksperimente, uzimanje tkiva ili organa u svrhu transplantacije; nanošenje velikih patnji ili ozljeda tijela ili povreda zdravlja; prisilno uključivanje u neprijateljske vojne snage; oduzimanje prava na pošteno i nepristrasno suđenje.

Predviđena kazna: ne kraća od deset godina ili dugotrajna zatvorska kazna.

Organiziranje grupe ljudi i podsticanje na činjenje genocida, zločina protiv čovječnosti i ratnih zločina (član 176 KZ BiH) – Kažnjen će biti svako ko organizira grupu ljudi sa svrhom da počinji kriminalne radnje navedene pod članovima: 171, 172, 173, 174 i 175.

Predviđena kazna: ne kraća od deset godina ili dugotrajna zatvorska kazna. Svako ko postane član grupe navedene u ovom paragrafu, bit će kažnjen kaznom zatvora u trajanju između jedne i deset godina. Član koji prijavi grupu prije nego što je počinio bilo kakav zločin u okviru grupe, ili na svoju ruku, bit će kažnjen kaznom zatvora koja ne prelazi tri godine, ali također može biti i pušten bez kazne. Svako ko poziva na činjenje ili podstiče činjenje navedenih zločina bit će kažnjen kaznom zatvora između jedne i deset godina.

Nezakonito ubijanje ili ranjavanje neprijatelja (član 177 KZ BiH) – Kažnjen će biti svako ko kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata ubije ili rani neprijatelja koji je odložio oružje ili se bezuslovno predao ili nema sredstava za odbranu.

Predviđena kazna: kazna zatvora u trajanju od jedne do deset godina. Ako su ubistva počinjena na surov način iz pohlepe, ili zbog drugog niskog motiva, ili ako je više osoba ubijeno, počinilac će biti kažnjen kaznom zatvora u trajanju ne kraćem od deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora. Svako ko kršeći međunarodno pravo u periodu rata ili oružanog sukoba naredi da ne smije biti preživjelih neprijatelja u borbi, ili svako ko se protiv neprijatelja bori na ovoj osnovi, bit će kažnjen zatvorom u trajanju ne kraćem od deset godina ili dugotrajnom kaznom zatvora.

Nezakonito oduzimanje stvari od ubijenih i ranjenih na ratištu (član 178 KZ BiH) – Kažnjen će biti svako ko naredi nezakonito prisvajanje imovine od ubijenih ili ranjenih na ratištu, i svako ko takvo oduzimanje izvrši.

Predviđena kazna: kazna zatvora u trajanju između šest mjeseci i pet godina. Ako je djelo izvršeno na surov način, počinilac će biti kažnjen zatvorom u trajanju između jedne i deset godina.

Povrede zakona ili običaja ratovanja (član 179 KZ BiH) – Kaznit će se svako ko u vrijeme rata ili oružanog konflikta naredi kršenje zakona i prakse ratovanja ili svako ko to kršenje izvrši. Povrede zakona ili običaja rata uključuju: korištenje otrovnih gasova ili drugih smrtonosnih supstanci s ciljem da uzrokuju nepotrebne patnje; bezobzirno uništavanje gradova, naselja ili sela, ili pustošenje i rušenje koje nije opravdano vojnim potrebama; napad ili bombardovanje bilo kojim sredstvima nebranijenih gradova, sela, nastambi ili zgrada; pljenidbu, uništavanje ili namjerno oštećivanje vjerskih objekata, ili objekata od obrazovnog, dobrotvornog, naučnog i umjetničkog značaja, uništavanje ili oštećenje historijskih spomenika i umjetnina; pljačku javne i privatne imovine.

Predviđena kazna: ne kraća od deset godina ili dugotrajna zatvorska kazna.

Povreda parlamentara (član 181 KZ BiH) – Kažnjena će biti svaka osoba koja kršeći međunarodno pravo u periodu rata ili oružanog sukoba vrijeđa, zlostavlja ili zadrži parlamentara ili njegovu pratnju ili im spriječi povratak, ili na bilo koji drugi način povrijedi njihovu nepovredivost.

Predviđena kazna: kazna zatvora u trajanju između šest mjeseci i pet godina.

Neopravdano odgađanje povratka ratnih zarobljenika (član 182 KZ BiH) – Kažnjena će biti svaka osoba koja kršeći pravila međunarodnog prava nakon završetka rata ili oružanog sukoba naredi ili izvrši neopravdano odgađanje povratka ratnih zarobljenika ili civilnih lica.

Predviđena kazna: kazna zatvora u trajanju između šest mjeseci i pet godina.

Uništavanje kulturnih, historijskih i religijskih spomenika (član 183 KZ BiH) – Kažnjena će biti svaka osoba koja kršeći pravila međunarodnog prava u vrijeme rata ili oružanog sukoba uništi kulturne, historijske ili religijske spomenike, građevine ili objekte namijenjene za nauku, umjetnost, obrazovanje, humanitarne ili religijske svrhe.

Predviđena kazna: kazna zatvora u trajanju od jedne do deset godina. Ako je krivičnim djelom uništen jasno prepoznatljiv objekat koji je kao kulturno i duhovno naslijeđe naroda pod posebnom zaštitom međunarodnog prava, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od najmanje pet godina.

Zloupotreba međunarodnih znakova (član 184 KZ BiH) – Kažnjen će biti svako ko zloupotrijebi ili neovlašteno nosi zastavu ili znak Organizacije uje-

dinjenih naroda, ili znakove ili zastave Crvenog križa ili znakove koji njima odgovaraju, ili druge priznate međunarodne znakove kojima se obilježavaju određeni objekti radi zaštite od vojnih djelovanja.

Predviđena kazna: novčana ili kazna zatvora do tri godine. Ko počinio ovo krivično djelo za vrijeme ratnog stanja ili neposredne ratne opasnosti, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Individualna krivična odgovornost – Osoba koja je planirala, inicirala, naredila ili počinila ili na bilo koji način pomogla i sudjelovala u planiranju, pripremi ili izvršenju zločina navedenih pod članovima: 171, 172, 173, 174, 175, 177, 178 i 179 smatrat će se odgovornom za to krivično djelo. Službena pozicija svake optužene osobe, bilo da se radi o šefu države ili vlade, ili o drugom odgovornom vladinom zvaničniku, ne može je osloboditi odgovornosti niti ublažiti kaznu.

Komandna krivična odgovornost – Činjenica da su neka od krivičnih djela navedenih u članovima: 171, 172, 173, 174, 175, 177, 178 i 179 počinili podređeni, ne oslobađa nadređenog krivične odgovornosti ukoliko je znao ili imao razloga da vjeruje da je njegov podređeni imao namjeru da počinio takvo djelo ili da ga je počinio, te ukoliko je nadređeni propustio da poduzme potrebne i razumne mjere kako bi spriječio takva djela ili kako bi kaznio počinitelje.

Kazna dugotrajnog zatvora – najteža krivična sankcija u našem krivičnom zakonodavstvu. To je poseban oblik kazne zatvora, čija se dužina kreće u rasponu od 20 do 45 godina, i za koju vrijedi nešto drugačiji režim u odnosu na kaznu "običnog" zatvora (npr. odmjeravanje kazne za sticaj, pitanje uslovnog otpusta, pomilovanja, itd). Propisuje se za najteže oblike teških krivičnih djela koja su učinjena sa umišljajem i to uvijek alternativno s kaznom zatvora, odnosno nikada se ne propisuje kao jedina kazna. Prema postojećem zakonu, propisana je za krivična djela protiv integriteta BiH i protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom.

Spajanje postupka (član 25 ZKP BiH) – Ukoliko je ista osoba optužena za više krivičnih djela ili je više osoba učestvovalo u njihovom izvršenju, sud će odlučiti da se provede jedinstveni postupak i donese jedna presuda. Do provođenja jedinstvenog postupka može doći i kada je više osoba optuženo za više krivičnih djela između kojih postoji međusobna veza. Do spajanja postupka može doći i kada se protiv iste osobe pred istim sudom vode odvojeni postupci za više krivičnih djela ili protiv više osoba za isto krivično djelo.

Strane u postupku ne mogu ulagati žalbe na odluku suda o spajanju postupka ili odbijanju tog prijedloga.

Razdvajanje postupka (član 26 ZKP BiH) – Sud može iz važnih razloga ili iz razloga cjelishodnosti do završetka glavnog pretresa odlučiti da se postupak za pojedina krivična djela ili protiv pojedinih optuženih razdvoji i posebno dovrši. Ni protiv odluke suda o prijedlogu za razdvajanje nije dopuštena žalba.

Pravomoćne presude
– sporazumi o priznanju krivnje

BJELIĆ VEIZ (X-KR-07/430-1)

Čuvar zatvora "Štala" u zaseoku Rovaši, pripadnik Teritorijalne odbrane Piškvice (Vlasenica)

Rođen:	12. 9. 1949. godine u Vlasenici
Pritvor:	Tužilaštvo nije tražilo određivanje pritvora jer se Bjelić odazivao njihovim pozivima.
Optužnica podignuta:	22. 11. 2007. godine
Optužnica potvrđena:	29. 11. 2007. godine (istom optužnicom se teretio sa Feridom Hodžićem)
Izjašnjenje o krivnji:	8. 1. 2008. godine (negirao krivnju)
Početak suđenja:	12. 3. 2008. godine
Sporazum o priznanju krivnje:	25. 3. 2008. godine
Nakon što je potpisao sporazum o priznanju krivnje, postupak koji se do tada vodio protiv Bjelića i Hodžića razdvojen je 28. 3. 2008. godine.	
Presuda:	28. 3. 2008. godine
Kriv po individualnoj krivičnoj odgovornosti za ratni zločin protiv civilnog stanovništva i ratni zločin protiv ratnih zarobljenika (ubistvo, mučenje, silovanje, nanošenje velikih patnji ili ozljeda) i osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju šest godina .	

Sporazumom su se predlagale kazne od po pet godina za svako djelo, te jedinstvena kazna u rasponu od pet godina i jedan mjesec do sedam godina. Obrazlažući zašto je priznao krivnju, Bjelić je u martu 2008. u sudnici rekao da "želi odmoriti mozak" i "prekinuti agoniju zbog koje ne može da spava". "Uradio sam to što mi je stavljeno na teret", kazao je Bjelić.

DJELA ZA KOJA JE OSUĐEN:

Od juna 1992. do kraja januara 1993. godine Bjelić je "više puta" silovao žensku osobu tako što ju je u noćnim satima izvodio iz "Štale" u Rovašima (selo Cerska, Vlasenica), kako "ne bi vidjeli ostali zarobljenici i čuvari u smjeni", te prijetio da će je ubiti ukoliko nekom kaže šta joj se desilo.

Također je pomagao drugim pripadnicima TO-a RBiH u sedmomjesečnom fizičkom i psihičkom zlostavljanju zatvorenika u "Štali" u Rovašima, prilikom čega su im nanošeni "snažni tjelesni bolovi i patnje".

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Bjelić je bio odgovoran za sigurnost zatvorenika te je "omogućavao drugim pripadnicima ARBiH" da ulaze u zatvor, fizički i psihički zlostavljaju civile i vojnike srpske nacionalnosti.

Pri odmjeravanju kazne, Sud je kao olakšavajuću okolnost cijenio suradnju optuženog s Tužilaštvom, priznanje i iskreno kajanje, koje može imati "značajan pozitivni efekat na žrtve". Tužilaštvo, pri razmatranju sporazuma, i Sud, u presudi, konstatirali su da otežavajuće okolnosti za optuženog ne postoje.

ČETIĆ LJUBIŠA (X-KR-08/549-3)

Pripadnik interventnog voda SJB-a Prijedor

Rođen:	7. 4. 1969. godine u mjestu Ilidža
Pritvor:	14. 10. 2008. – 11. 11. 2009. godine (nalazi se na izdržavanju kazne za drugo krivično djelo)
Optužnica podignuta:	8. 1. 2009. godine
Optužnica potvrđena:	12. 1. 2009. godine
Izjašnjenje o krivnji:	13. 2. 2009. godine (izjasnio se da nije kriv zajedno sa suoptuženim Damiirom Ivankovićem, Zoranom Babićem, Gordanom Đurićem, Miloradom Radakovićem, Miloradom Škrbićem, Dušanom Jankovićem i Željkom Stojnićem)
Početak suđenja:	31. 3. 2009. godine
Sporazum o priznanju krivnje:	9. 3. 2010. godine (Sud je 15. 3. 2010. godine razdvojio postupak protiv njega, dok se suđenje ostalim optuženima nastavilo pod oznakom Zoran Babić i ostali (X-KR-08/549) . Krivnju su priznali i Damir Ivanković, te Gordan Đurić)
Prvostepena presuda:	18. 3. 2010. godine
Kriv za zločine protiv čovječnosti (progon, ubistvo, deportacija, zatvaranje, druga nečovječna djela), prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, i osuđen na 13 godina zatvora . Četiću nakon izricanja presude nije određen pritvor jer se nalazi na izdržavanju kazne za drugo krivično djelo, te će "nakon objedinjavanja svih kazni biti upućen na izdržavanje kazne".	

Sporazum o priznanju krivnje predviđao je zatvorsku kaznu između 11 i 13 godina. Četić se sporazumom obavezao da će pomoći Tužilaštvu BiH u rasvjetljavanju ubistava na Korićanskim stijenama, te da će "podijeliti sva saznanja u pogledu drugih događaja koji tužiocu budu interesantni" a desili su se od 1992. do 1995. godine na teritoriji BiH. Četić je dao iskaz protiv ostalih optuženih na ročištu 16. 3. 2010. godine i tom prilikom se izvinio žrtvama zločina, te rekao: "Kajem se zbog svega što sam učinio i što sam uopšte bio u policiji, jer mi je to uništilo život. Želim da se izvinim žrtvama kojima sam, na bilo koji način, nanio zlo kao pripadnik policije u Prijedoru."

DJELA ZA KOJA JE OSUĐEN:

Četić je 21. 8. 1992. godine sudjelovao u sprovođenju konvoja od najmanje 16 autobusa, šlepera, kamiona i kamiona s prikolicom, u kojem se nalazilo više od 1.200 civila Bošnjaka i Hrvata iz općine Prijedor, koji su, prema prethodno utvrđenom planu, vođeni u Travnik na razmjenju.

Konvoj civila je zaustavljen pored rijeke Ugar (planina Vlašić), gdje je Četić, skupa s drugim pripadnicima interventnog voda SJB-a Prijedor, sudjelovao u selekciji više od 200 muškaraca, koje su potom u dva autobusa odvezli do lokacije Korićanske stijene, gdje su ih strijeljali.

Civilima je bilo naređeno da kleknu na rub ceste, okrenuti prema provaliji, nakon čega su pripadnici SJB-a Prijedor u njih pucali iz automatskog oružja. Na tijela ubijenih i ranjenih, koja su pala u provaliju, bacane su granate i pucano je iz pištolja i automatskog oružja.

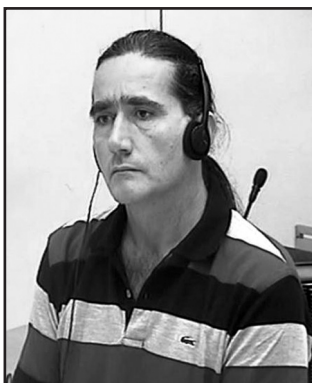
Na taj način je ubijeno više od 200 civila muškaraca, dok je najmanje njih 12 uspjelo preživjeti strijeljanje.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Sudsko vijeće je utvrdilo da je Četić bio svjestan širokog i sistematičnog napada na civilno stanovništvo općine Prijedor koji je imao više aspekata zlostavljanja, kao što su otpuštanje Bošnjaka i Hrvata s posla, obilježavanje njihovih kuća radi rušenja, zabrana kretanja... U tom napadu su učestvovali civilne vlasti općine Prijedor, kao i "preduzeća iz kojih su otpušteni Bošnjaci i Hrvati".

Četić je svjesno i voljno sudjelovao u UZP-u civilnih i vojnih vlasti općine Prijedor, kao i u strijeljanju civila na Korićanskim stijenama, koji su ubijeni "isključivo iz razloga što su bili muslimanske i hrvatske nacionalnosti". Prilikom sudjelovanja u tom zločinu Četić je koristio malokalibarsku pušku, koja u poređenju sa automatskom puškom ima manju ubojnu moć.

Kod određivanja visine kazne Vijeće se rukovalo olakšavajućim okolnostima te utvrdilo da se priznanjem krivnje Četić "suočava s posljedicama svog djelovanja", te da ima "izvjesnih zdravstvenih problema".

ĐURIĆ GORDAN (X-KR-08/549-2)

Pripadnik interventnog voda SJB-a Prijedor

Rođen:	15. 5. 1968. godine u mjestu Ljubija (Prijedor)
Pritvor:	14. 10. 2008. – 10. 9. 2009. godine
Optužnica podignuta:	8. 1. 2009. godine
Optužnica potvrđena:	12. 1. 2009. godine
Izjašnjenje o krivnji:	13. 2. 2009. godine (izjasnio se da nije kriv zajedno sa suoptuženim Damirom Ivankovićem, Zoranom Babićem, Miloradom Rađakovićem, Miloradom Škrbićem, Ljubišom Četićem, Dušanom Jankovićem i Željkom Stojnićem)
Početak suđenja:	31. 3. 2009. godine
Prvi sporazum o priznanju krivnje:	26. 6. 2009. godine
Prvo razdvajanje postupka:	6. 7. 2009. godine
Đurić je 7. 7. 2009. godine svjedočio u korist Tužilaštva BiH protiv ostalih optuženih, što je bio jedan od uslova iz potpisanog sporazuma o priznanju krivice. Sud je istog dana, nakon vijećanja i glasanja, odbio sporazum zbog razlika u opisu optužnice i Đurićevom iskazu. Tokom svjedočenja Đurić je izjavio da se samoinicijativno udaljio sa Korićanskih stijena, iako je u optužnici stajalo da mu je bilo naređeno da to učini. Sud je istog dana ponovo spojio predmet Gordana Đurića s predmetom ostalih optuženih.	
Drugi sporazum o priznanju krivnje:	26. 8. 2009. godine
Drugo razdvajanje postupka:	7. 9. 2009. godine

Đurić je istog dana ponovo dao iskaz protiv ostalih optuženih, prilikom čega je istakao da mu je bilo naređeno da se udalji sa Korićanskih stijenama 21. 8. 1992. godine kako bi čuvao stražu. Nakon njegovog svjedočenja Sud je prihvatio drugi sporazum o priznanju krivnje.

Prvostepena presuda:

10. 9. 2009. godine

Kriv za **zločine protiv čovječnosti** (progon, ubistvo, deportacija, zatvaranje, druga nečovječna djela), prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, i osuđen na **osam godina zatvora**.

Sporazumom se Đurić obavezao da će svjedočiti u drugim predmetima koji su u vezi sa zločinom počinjenim na Korićanskim stijenama. Prije izricanja presude, Tužilaštvo BiH i Odbrana su predlagali kazne u rasponu od sedam do 10 godina. Odlukom Suda BiH Đurić se obavezuje da će nadoknaditi troškove krivičnog postupka u iznosu koji će se naknadno utvrditi. "Časni Sude, znam da se desio strašan zločin. Žao mi je i iskreno se kajem. Taj teret nosim 17 godina i nosit ću ga cijeli život... Iskreno se kajem", kazao je Đurić.

DJELA ZA KOJA JE OSUĐEN:

Đurić je 21. 8. 1992. godine sudjelovao u osiguranju konvoja autobusa i kamiona u kojem je bilo više od 1.200 civila s područja Prijedora koji su odvođeni za Travnik, na navodnu razmjenu.

Konvoj je na putu za taj grad zaustavljen pored rijeke Ugar, na planini Vlašić, gdje je Đurić zajedno s drugim pripadnicima tog voda, "svjesno i znajući da ih izdvajaju radi ubijanja", izvršio selekciju više od 200 vojno sposobnih muškaraca, koje su odveli do lokacije Korićanske stijene.

Na tom mjestu je civilima, Bošnjacima i Hrvatima, naređeno da kleknu na rub ceste, prema provaliji, nakon čega je u njih pucano iz automatskog oružja.

Đuriću je potom naređeno da se udalji s tog mjesta u pravcu Travnika, radi čuvanja straže, što je i učinio. Na tijela ubijenih i ranjenih, koja su pala u provaliju, nedugo zatim su bacane granate, što je za posljedicu imalo smrt više od 200 muškaraca.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Iako Đurić nije pucao u civile, on je čuvanjem straže 21. 8. 1992. godine na Korićanskim stijenama "dao svoj doprinos, odnosno sudjelovao u lišavanju života civila".

Đurić je znao da njegove radnje predstavljaju sastavni dio širokog i sistematičnog napada čija su meta bili civili, Bošnjaci i Hrvati, s područja Prijedora. Njegova uloga i saznanja o tom napadu proizlaze iz prethodnog učešća u sprovođenju konvoja nesrpskog stanovništva s područja Prijedora.

FUŠTAR DUŠAN (X-KR-06/200-1)

Vođa jedne od triju smjena straže u logoru "Keraterm"

Rođen:	29. 6. 1954. godine u Bačkom Dobrom Polju (Vojvodina, Republika Srbija)
Pritvor:	31. 1. 2002. godine (dobrovoljna predaja MKSJ-u)
Prosljeđivanje predmeta:	9. 5. 2006. godine (iz MKSJ-a)
Optužnica podignuta:	7. 7. 2006. godine
Optužnica potvrđena:	14. 7. 2006. godine
Izjašnjenje o krivnji:	28. 7. 2008. godine (zajedno sa suoptuženima Željkom Mejakićem, Momčilom Grubanom i Duškom Kneževićem izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	20. 12. 2006. godine
Izmijenjena optužnica:	27. 3. 2008. godine
Sporazum o priznanju krivnje:	27. 3. 2008. godine
Razdvajanje postupka:	17. 4. 2008. godine
Presuda:	21. 4. 2008. godine
Kriv za zločin protiv čovječnosti (progon), prema individualnoj krivičnoj odgovornosti i osuđen na <i>devet godina zatvora</i>.	

Sporazum je sklopljen prije izvođenja dokaza Odbrane Dušana Fuštara. Na ročištu 21. 4. 2008. godine pročitao je izjavu o kajanju, u kojoj, između ostalog, stoji: "Mada lično nikog nisam ni udario ni na bilo koji način maltretirao, pritisak moje savjesti traži da iskažem najdublje kajanje svim koji su na bilo koji način povrijeđeni zatvaranjem u logor, koji su preživjeli bilo

koji oblik psihičkog ili fizičkog zlostavljanja, kao i njihovim porodicama za sve brige koje su preživjele. (...) Želim posebno da naglasim da sam uvjeren da se nikada više ne treba nigdje u svijetu da ponove ovakvi događaji i ljudske patnje, a pogotovo na području BiH."

DJELA ZA KOJA JE OSUĐEN:

Od sredine ili kraja juna do 5. augusta 1992. godine Fuštar je sudjelovao u udruženom zločinačkom poduhvatu s ciljem zlostavljanja i progona nesrpskog stanovništva u logoru "Keraterm".

Fuštar je propustio da spriječi ili zaustavi zlostavljanja zatočenika u tom logoru, za što je "imao ovlaštenja i uticaj", te je na takav način "doprinio i pospješio sistem zlostavljanja i progona".

U tom periodu Fuštar je sudjelovao u samovoljnom lišavanju slobode zatočenika koje su zlostavljali stražari, kao i "posjetioци 'Keraterma'". Usljed premlaćivanja, sedam zatočenika je preminulo, dok ih je određeni broj ubijen krajem jula 1992. godine.

Većina zatočenika dovedena je s područja Prijedora nakon 30. aprila 1992. godine, kada su pripadnici VRS-a, TO-a, policije i paravoјne formacije ("Srpske snage") te naoružani civili napali grad "s ciljem izvršenja plana trajnog preseljenja Bošnjaka i Hrvata".

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Logor "Keraterm" je formiran u zgradi fabrike keramičkih pločica u Čirkin Polju, predgrađu Prijedora, prema odluci Kriznog štaba tog grada. Postojao je od 24. 5. do 5. 8. 1992. godine i u njemu je, u nehumanim uslovima, bilo zatočeno između 1.000 i 1.500 osoba, koje su fizički i psihički zlostavljane, ubijane, mučene...

Premlaćivanja logoraša u "Keratermu" vršili su, pojedinačno ili u grupama, stražari (pripadnici rezervnog sastava policije iz Prijedora) i osobe koje bi dolazile u logor, i to "pesnicama, nogama, noževima, policijskim palicama i drugim predmetima".

Zatočenici su premlaćivani i dok su ih ispitivali inspektori koji su ujutro dolazili u logor. Neki su premlaćeni na smrt.

Sud je utvrdio da je kod Fuštara postojala "posebna diskriminatorna namjera prema nesrpskom stanovništvu", ali ne i da je nekog lično maltretirao ili ubio, niti da je bio "lično ili indirektno" umiješan u masakr u logoru.

IVANKOVIĆ DAMIR (X-KR-08/549-1)

Pripadnik interventnog voda SJB-a Prijedor

Rođen:	26. 6. 1970. godine u Prijedoru
Pritvor:	14. 1. 2009. godine (branio se sa slobode uz mjere zabrane od 2. 7. 2009.)
Optužnica podignuta:	8. 1. 2009. godine
Optužnica potvrđena:	12. 1. 2009. godine
Izjašnjenje o krivnji:	13. 2. 2009. godine (izjasnio se da nije kriv zajedno sa suoptuženim Zoranom Babićem, Gordanom Đurićem, Miloradom Radakovićem, Miloradom Škrbićem, Ljubišom Četićem, Dušanom Jankovićem i Željkom Stojnićem)
Početak suđenja:	31. 3. 2009. godine
Sporazum o priznanju krivnje:	22. 6. 2009. godine (Sud je 29. 6. 2009. odvojio postupak protiv njega, dok se suđenje ostalim optuženim nastavilo pod oznakom <i>Zoran Babić i ostali (X-KR-08/549)</i> . Krivicu su priznali Ljubiša Četić i Gordan Đurić.)
Prvostepena presuda:	2. 7. 2009. godine
Kriv za zločin protiv čovječnosti (progon, ubistvo, deportacija, zatvaranje, druga nečovječna djela), individualna odgovornost, i osuđen na 14 godina zatvora .	

Damir Ivanković je svjedočio protiv ostalih optuženih prije nego će Sud BiH prihvatiti sporazum o priznanju krivnje. Nakon njegovog svjedočenja, na Korićanskim stijenama pronađena je masovna grobnica s posmrtnim ostacima ubijenih civila. "Želim iskreno da izrazim svoje kajanje, da kažem da mi je žao za sve što se desilo. U Prijedoru je 1992. godine bilo jako teško živjeti kao stanovnik druge nacionalnosti. Potpisao sam da ću biti miran i lojalan

da spasim porodicu. Iskreno mi je žao svih žrtava i porodica koje su izgubile svoje najmilije”, rekao je Ivanković.

DJELA ZA KOJA JE OSUĐEN:

U grupi s drugim pripadnicima SJB-a Prijedor i interventnog voda, Ivanković je učestvovao i pomagao u sprovođenju konvoja civila koji su trebali biti razmijenjeni na planini Vlašić, blizu Travnika.

Na putu za razmjenu, 21. 8. 1992. godine konvoj je zaustavljen blizu rijeke Ugar, nakon čega je Ivanković, “svjesno i znajući da ih izdvajaju radi ubijanja”, zajedno s drugim pripadnicima policije sudjelovao u selekciji preko 200 muškaraca, koje su potom autobusima prevezli do Korićanskih stijena.

Svim muškarcima je naređeno da izađu iz autobusa i stanu do ivice ceste, iznad provalije, te da kleknu, da bi potom pripadnici policije pucali na njih iz automatskog oružja i pištolja. Na tijela ubijenih i ranjenih, te muškaraca koji su se sami bacali u provaliju da bi izbjegli smrt, bacali su ručne bombe.

Od ukupnog broja izvedenih muškaraca, 12 ih je preživjelo strijeljanje.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Ivanković je “svjesno i voljno” sudjelovao u UZP-u “civilnih i vojnih vlasti općine Prijedor”, na čijem je području izvršen širok i sistematičan napad na bošnjačko i hrvatsko civilno stanovništvo.

Olakšavajuća okolnost pri određivanju visine kazne za Ivankovića, između ostalih, bila je činjenica da je 2002. i 2003. surađivao s haškim istražiteljima, te da se Državnom tužilaštvu javio 2006. godine radi procesuiranja.

Bitan uticaj na donošenje odluke o visini kazne bilo je i Ivankovićevo priznanje krivnje, koje “ne doprinosi samo utvrđivanju istine, nego i pomirenju na ovim prostorima”.

LJUBIČIĆ PAŠKO (X-KR-06/241)

Zapovjednik Četvarte bojne Vojne policije HVO-a (od januara do jula 1993.)

Rođen:	15. 11. 1965. godine u selu Nezirovići (Busovača)
Pritvor:	9. 11. 2001. godine (dobrovoljna predaja MKSJ-u)
Prosljeđivanje predmeta:	22. 9. 2006. godine (iz MKSJ-a)
Optužnica podignuta:	18. 12. 2006. godine
Optužnica potvrđena:	21. 12. 2006. godine
Izjašnjenje o krivnji:	9. 1. 2007. godine (nije se želio izjasniti, nakon čega je Sud konstatirao da poriče krivicu)
Početak suđenja:	11. 5. 2007. godine
Izmijenjena optužnica:	24. 4. 2008. godine
Sporazum o priznanju krivnje:	29. 4. 2008. godine
Presuda:	29. 4. 2008. godine
Kriv za ratni zločin protiv civilnog stanovništva (napad, neopravdano uništavanje imovine) i osuđen na 10 godina zatvora .	

Sporazum je postignut nakon što je Tužilaštvo izmijenilo optužnicu odbacivši navode o odgovornosti za zločine protiv čovječnosti, ratne zločine protiv civilnog stanovništva i kršenje zakona i običaja ratovanja.

Tužilaštvo je predlagalo kaznu u trajanju od devet godina, dok se Odbrana zalagala za kaznu od osam godina zatvora. Ljubičić se spora-

zumom obavezao da će Tužilaštvu BiH ili MKSJ-u otkriti sve što mu je poznato o događajima iz aprila 1993. godine u Lašvanskoj dolini i o svim drugim pitanjima koja im budu od interesa. "Već 15 godina čekam trenutak kada ću moći javno izraziti sućut svim stradalima, posebno onima koji su izgubili život 16. aprila 1993. godine", kazao je Ljubičić, koji se "ispričao što je pogriješio, odnosno što nije odbio da prenese zapovijed Tihomira Blaškića, koja je bila nelegalna".

"Znam da neću vratiti ničije najmilije, ali želim da znaju da se kajem, što će vjerovatno pridonijeti mom duševnom miru", kazao je Ljubičić i dodao da ne želi umanjivati svoju odgovornost, ali da mora kazati "da nikoga nije ni verbalno povrijedio".

DJELA ZA KOJA JE OSUĐEN:

Ljubičić, koji se ranije zvao Toni Raić, je 15. ili 16. 4. 1993. godine prenio svojim podređenim, nad kojima je imao "efektivnu kontrolu", naredbu Tihomira Blaškića, zapovjednika Operativne zone Središnja Bosna, za napad na selo Ahmiće u Vitezu i ubistva vojno sposobnog stanovništva, te istjerivanje civila i uništavanje njihove imovine.

Prilikom napada na Ahmiće ubijeno je više od 100 civila, te su mnoge kuće i dvije džamije u selu uništene. Ljubičić je pomogao u planiranju tog napada svjestan da, "prenoseći i izdajući takvu zapovijed, može prouzrokovati, između ostalog, smrt više osoba".

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Na području Lašvanske doline rat između HVO-a i ARBiH počeo je 16. 4. 1993., iako su prvi sukobi između tih dviju strana počeli u oktobru 1992. godine.

Svojim radnjama i propustima Ljubičić je "pomogao i podržao planiranje i izvršenje" zločina u Ahmićima, za što je odgovoran i kao nadređeni jer je imao "važnu vojnu ulogu u lancu komandovanja".

Ljubičić je priznao da je znao da će prilikom prenošenja naredbe doći do smrti ili teških tjelesnih povreda osoba koje nisu sudionici u sukobu, te da će njihova imovina biti uništena.

Prilikom napada na Ahmiće, pripadnici Četvrte bojne Vojne policije (uključujući i antiteroristički vod "Džokeri", kojem je Ljubičić bio nadređen) ubili su preko 100 civila, među kojima je najviše bilo vojno sposobnih muškaraca, kao i žena i djece.

Sud je zaključio da se priznanje krivice i "iskreno kajanje" Ljubičića može pozitivno odraziti na "rehabilitaciju žrtava počinjenih zločina i prihvatanje činjenica o brutalnim zločinima".

MARIĆ ZORAN (X-KR-05/96-3)

Pripadnik VRS-a

Rođen:	15. 4. 1964. godine u Ljoljićima (Jajce)
Pritvor:	18. 8. 2008. godine
Optužnica podignuta:	10. 7. 2009. godine
Optužnica potvrđena:	16. 7. 2009. godine
Izjašnjenje o krivnji:	30. 7. 2009. godine (izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	14. 10. 2009. godine (istog dana potpisan je i sporazum o priznanju krivnje)
Prvostepena presuda:	29. 10. 2009. godine
Kriv za ratni zločin protiv civilnog stanovništva (ubijanje, namjerno nanošenje snažnog tjelesnog ili duševnog bola ili patnje /mučenje/) i osuđen na 15 godina zatvora .	

Sporazum je predviđao kaznu od 14 do 16 godina zatvora. Na ročištu održanom 28. oktobra 2009. godine Marić je izrazio saučešće porodicama ubijenih, kao i kajanje zbog sudjelovanja u tom zločinu. Pred Sudom BiH za isti zločin pravomoćno su kažnjeni Mirko (Špire) Pekez, Mirko (Mile) Pekez i Milorad Savić (vidi predmet X-KRŽ-05/96-1).

"Izjašnjavam se da mi je žao zbog toga što se desilo, prihvatam krivicu. Želim da kažem da mi je žao što se učinilo s ljudima koji su ubijeni, i da izrazim porodicama onih što su ubijeni saučešće", rekao je Marić.

DJELA ZA KOJA JE OSUĐEN:

Zoran Marić je zajedno sa članovima "organizovane grupe naoružanih ljudi", a nakon zajednički dogovorenog plana, 10. 9. 1992. godine učestvovao u nasilnom izvođenju iz kuća i hapšenju bošnjačkih civila iz sela Ljoljići i Čerkazovići (općina Jajce).

Naoružani automatskim i poluautomatskim puškama, nezakonito su uhapsili civile, koje su vrijeđali i fizički zlostavljali vodeći ih do mjesta zvanog Draganovac, gdje im je Mirko (Mile) Pekez naredio da sve vrijedne stvari njemu predaju, što su i učinili.

Nakon izvjesnog vremena civili su odvedeni do mjesta Tisovac, gdje im je bilo naređeno da se poredaju uz ivicu provalije, nakon čega su strijeljani. Tom prilikom su 23 osobe ubijene, četiri ranjene, a jedna je ostala nepovrijeđena.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Marić je kao suizvršilac sudjelovao u prisilnom izvođenju i odvođenju civila Bošnjaka do mjesta gdje su strijeljani, te je kazna od 15 godina zatvora "potpuno adekvatna i podobna" za ostvarivanje svrhe kažnjavanja.

Prilikom određivanja visine kazne uzete su u obzir olakšavajuće okolnosti, među kojima i "ozbiljne zdravstvene smetnje" kod optuženog, dok otežavajućih nije bilo.

PERKOVIĆ STOJAN (X-KR-09/662)

Komandir čete iz mjesta Lađevine pri VRS-u

Rođen:	3. 10. 1944. godine u mjestu Lađevine (Rogatica)
Pritvor:	16. 1. 2009. godine
Optužnica podignuta:	8. 4. 2009. godine
Optužnica potvrđena:	20. 4. 2009. godine
Izjašnjenje o krivnji:	21. 5. 2009. godine (izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	26. 6. 2009. godine
Izmijenjena optužnica:	17. 12. 2009. godine
Prvostepena presuda:	24. 12. 2009. godine
Kriv, prema individualnoj i komandnoj odgovornosti, za zločin protiv čovječnosti (progon, ubistvo, zatvaranje, mučenje, silovanje, prisilni nestanak, druga nečovječna djela slične prirode) i osuđen na 12 godina zatvora .	

Sporazum kojim je optuženi priznao krivicu predviđao je kaznu zatvora između 10 i 14 godina. "Nikad nisam želio ovaj rat i živio sam s komšijama bez obzira na nacionalnost. Znam da se zlo dešavalo i dogodile su se ružne stvari koje nisam želio. Iskreno saosjećam s bolom i patnjom svih žrtava, jer sam i sâm to iskusio, te još jednom želim da izrazim iskreno kajanje svim žrtvama", kazao je Perković.

DJELA ZA KOJA JE OSUĐEN:

Perković je u junu 1992. godine došao s grupom vojnika u selo Surovi (općina Rogatica), gdje su uhapsili određeni broj civila.

Te prilike je Perković fizički zlostavljao dva civila, dok je tri osobe poveo u pravcu sela Lađevine, nakon čega im se gubi svaki trag. Mještani Surova su iz "straha za svoj život" nakon toga napustili selo, osim jedne osobe, kojoj se od tada gubi svaki trag.

Neidentificirani pripadnici njegove čete su neutvrđenog datuma tokom 1992. godine u tom selu ubili dvije osobe, za što je Perković "morao znati, a ništa nije poduzeo da spriječi ili kazni počinioce".

U junu 1992. godine Perković je, zajedno s nekoliko pripadnika VRS-a, u selu Mesići uhapsio dva civila, koje su potom zatvorili u jednu kolibu u selu Lađevine. U prisustvu Perkovića, civile su pripadnici njegove jedinice fizički zlostavljali, sve dotle dok im on nije naredio da prestanu.

Perković je, zajedno s još nekoliko pripadnika VRS-a, 14. 8. 1992. godine ili približno tog datuma, u selu Kosova učestvovao u zatvaranju pet civila u jednu garažu. On je nakon toga sudjelovao u zlostavljanju i ponižavanju trojice civila, od kojih je jedan potom odveden u nepoznatom pravcu i od tada mu se gubi svaki trag.

Krajem ljeta 1992. godine Perković je uhapsio četiri civila, koja je potom zatvorio u svoju staru porodičnu kuću u zaseoku Maljevići (Lađevine). Civili su posljednji put viđeni živi u septembru 1992. godine, od kada im se gubi svaki trag.

Od ljeta pa do kraja 1992. godine Perković je, u selu Varošiste, u nekoliko navrata "upotrebom sile i prijetnje" jednu osobu prinuđivao na seksualne odnose, prijeteci da će ubiti bliskog člana njene porodice ukoliko "ne učini sve što od nje bude tražio".

Polovinom decembra 1992. godine, u istom selu, neidentificirani pripadnici VRS-a, nad kojima je Perković imao "stvarnu kontrolu", ubili su jednu stariću. Perković je morao znati za taj zločin, ali "ništa nije poduzeo da ga spriječi ili kazni počinioce".

Odbijena je optužba da je Perković u junu 1992. godine zahtijevao od mještana sela Kukavice, Kujundžijevići i Mesići da mu predaju naoružanje, što su oni učinili, i da je potom 9., 10. i 11. jula te godine, ili približno tih datuma, izvršen napad na ta sela koji je predvodio Perković, a prilikom čega je ubijen veći broj civila.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Perković je, skupa s njemu podređenim osobama te drugim pripadnicima vojnih i paravojnih snaga RS-a, počinio zločine na području općine Rogatica koji nisu imali karakter "nasumičnih izolovanih postupanja", nego su predstavljali "tipizirani obrazac nasilničkog ponašanja" prema civilima nesrpske nacionalnosti.

Vijeće je utvrdilo da su se na tom području zločini počinili po određenom obrascu, koji je podrazumijevao napad na bošnjačka sela, nasilničko ponašanje prema civilima koji su ubijani, odvođeni u nepoznatom pravcu, zatvarani...

Perković je prema nižerangiranim vojnicima imao jasan položaj nadređenog, te "stvarnu moć da kontrolira njihove postupke". Iz tih razloga, on je odgovoran za radnje koje su izvršili njegovi podređeni, a za čije izvršenje je "znao, ali nije spriječio ili kaznio počinioce".

Prilikom određivanja visine kazne, Sudsko vijeće je kao olakšavajuću okolnost uzelo činjenicu da je Perković ostvario "značajnu suradnju s Tužilaštvom BiH", a što je za rezultat imalo otkrivanje masovne grobnice. Sud je kao otežavajuću okolnost za Perkovića uzeo činjenicu da je u počinjenju zločina iskazivao "naročitu brutalnost".

SIPIĆ IDHAN (X-KR-07/457)

Pripadnik Izviđačko-diverzantske čete Petog korpusa ARBiH

Rođen:	9. 4. 1967. godine u Banjoj Luci
Pritvor:	26. 10. 2007. godine (predao se policiji u Bihaću i priznao da je počinio zločin 1995. godine)
Optužnica podignuta:	23. 11. 2007. godine
Optužnica potvrđena:	10. 12. 2007. godine
Prvi sporazum o priznanju krivnje:	23. 11. 2007. godine
Prijedlog sporazuma o priznanju krivnje Sud BiH je 17. 12. 2007. godine odbio jer se Sipić nije složio sa opisom djela u optužnici. Tužilaštvo je prvobitno tvrdilo da je Sipić u mjestu Korjenovo Brdo (općina Ključ) ubio jednu ženu i potom njeno tijelo "sasjekao i komad po komad bacao u bunar".	
Početak suđenja:	8. 2. 2008. godine
Precizirana optužnica:	22. 2. 2008. godine
Tužilaštvo BiH je odustalo od spornog dijela činjeničnog opisa optužnice.	
Drugi sporazum o priznanju krivnje:	22. 2. 2008. godine
Presuda:	22. 2. 2008. godine
Kriv po individualnoj krivičnoj odgovornosti, proglašen krivim za ratni zločin protiv civilnog stanovništva (ubistvo) i osuđen na osam godina zatvora .	

Sipić je prva osoba koja je pred Odjelom za ratne zločine Suda BiH potpisala sporazum o priznanju krivnje. "Kriv sam i žao mi je što sam to uradio", kazao je Sipić tokom razmatranja sporazuma o priznanju krivnje u februaru 2008. godine.

DJELA ZA KOJA JE OSUĐEN:

Sipić je neutvrđenog dana polovinom septembra 1995. godine, tokom trajanja akcije "Sana '95", u mjestu Korjenovo Brdo (općina Ključ), "vojnim bajonetom" ubio staricu Anđu Banjac. Tijelo starice je izneseno prije nego je drugi vojnik iz iste čete zapalio krevet, nakon čega je njena kuća izgorjela.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Sipić je počinio krivično djelo "s direktnim umišljajem, svjestan da ga čini i voljan da ga poćini", te je u vrijeme izvršenja zloćina bio, "ali ne bitno, u alkoholiziranom stanju i pod uticajem narkotićkih sredstava".

Na brutalan naćin Sipić je ubio nezašćicenu staricu, svjestan "svoje nadmoći" i samo iz razloga što je bila druge nacionalnosti. On je 23. 10. 2007. godine samoinicijativno prijavio ubistvo starice, "ćime je omogućio da zloćin ne ostane neriješen".

Priznanje krivice za ovaj zloćin i izricanje blaće kazne su "jasan znak svim poćiniocima ratnih zloćina da njihovo procesuiranje, koje je neizbježno, moće imati i odrećene olakšavajuće okolnosti".

ŠAKIĆ SLAVKO (X-KR/05/41-1)

Pripadnik Jedinice za posebne namjene HVO-a "Garavi" pri 104. brigadi "Eugen Kvaternik"

Rođen:	18. 11. 1972. godine u selu Zlavast (Bugojno)
Pritvor:	19. 5. 2008. godine
Optužnica podignuta:	25. 7. 2008. godine
Optužnica potvrđena:	29. 7. 2008. godine
Izjašnjenje o krivnji:	6. 8. 2008. godine (izjasnio se da nije kriv)
Sporazum o priznanju krivnje:	5. 9. 2008. godine
Prvostepena presuda:	29. 9. 2008. godine
Kriv po individualnoj krivičnoj odgovornosti za ratni zločin protiv civilnog stanovništva (napad, ubistvo, protuzakonita zatvaranja, mučenje, prisiljavanje na prinudne radove) i kažnjen na osam godina i šest mjeseci zatvora .	

Sporazum je postignut prije početka suđenja i predviđao je kaznu od sedam do 10 godina zatvora. U sporazumu i presudi nije navedeno da li se Šakić obavezao na neki oblik suradnje s Tužilaštvom BiH.

DJELA ZA KOJA JE OSUĐEN:

U julu 1993. godine Šakić je u naselju Vrbanja u Bugojnu, u grupi s drugim

pripadnicima Jedinice za posebne namjene, sudjelovao u hapšenju, mučenju i zatvaranju Bošnjaka u podrumске просторије motela "Akvarijum".

Šakić je, zajedno s drugim pripadnicima HVO-a, "26. ili 27. 7. 1993. godine" tukao i zlostavljao trojicu zatočenika, nakon čega je jednom od njih – Selmiru Šehiću – "špagom vezao ruke i nožem ga sjekao po glavi". Drugim zatvorenicima je potom rekao da ga vodi na klanje. Šehićevo tijelo je pronađeno iste godine u naselju Vrbanja s "mnogostrukim smrtnim posljedicama nanesenim oštricom noža i vatrenim oružjem".

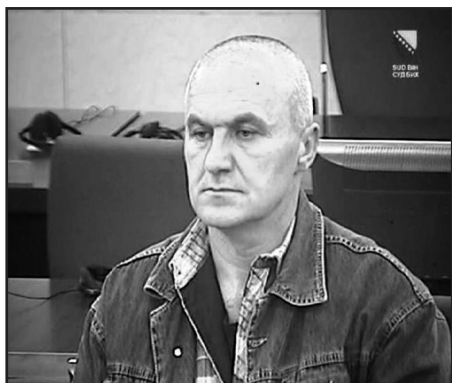
Zatočeni Bošnjaci, među kojima je bilo maloljetnih i starih osoba, prisiljavani su i na prinudne radove na prvim linijama bojišnice, prilikom čega je 21. 7. 1992. godine ranjen jedan zatvorenik.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Na području Bugojna je od 17. do 28. 7. 1993. godine postojao "unutrašnji oružani sukob između postrojbi HVO-a i ARBiH".

Šakić je sudjelovao u oduzimanju nakita i novca od civila koje je mučio i premlaćivao, te je njegovo ponašanje predstavljalo "ustaljeni obrazac zlostavljanja inferiornih žrtava".

Zatvorenicima je nanosio teške tjelesne povrede "vojničkim čizmama, kundakom puške i drvenim palicama", dok su ih pripadnici jedinice "Garavi" odvodili na svakodnevno obavljanje prinudnih radova na prvim borbenim linijama, gdje su, pored toga što su kopali rovove i tranšeje, korišteni i kao "živi štit".

TODOROVIĆ VASO (X-KR-06/180-1)

Pripadnik Drugog odreda Specijalne policije Šekovići pri MUP-u RS-a

Rođen:	2. 3. 1968. godine u mjestu Žabokvica (Srebrenica)
Pritvor:	28. 5. 2007. godine
Optužnica podignuta:	27. 5. 2008. godine
Optužnica potvrđena:	3. 6. 2008. godine
Izjašnjenje o krivnji:	23. 6. 2008. godine (izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	13. 10. 2008. godine
Izmijenjena optužnica:	13. 10. 2008. godine
Sporazum o priznanju krivnje:	16. 10. 2008. godine
Prvostepena presuda:	22. 10. 2008. godine
Kriv za zločin protiv čovječnosti (pomaganje u ubistvima, deportaciji i prisilnom preseljenju) i osuđen na šest godina zatvora .	

Todorović je sporazumom pristao na kaznu zatvora od pet do 10 godina, te da će "pružiti pomoć u istrazi i svjedočiti u drugim postupcima kada bude potrebno". Izmijenjenom optužnicom mu je, umjesto genocida, na teret stavljen zločin protiv čovječnosti. Todorović je u sudnici rekao da je poznao mnoge od Bošnjaka koji su ubijeni u Kravici. "Ali nisam razgovarao s njima. Samo sam se sklanjao jer sam znao šta se sprema. Iskreno se kajem što sam bio tu uopšte. Ali bio je rat i, da sam pobjegao, mogao sam i ja završiti kao i ti nastradali", kazao je Todorović.

DJELA ZA KOJA JE OSUĐEN:

Todorović je 12. 7. 1995. godine sudjelovao u pretresu sela na području Srebrenice, istjerivanju civila i njihovom sprovođenju do Potočara, znajući da će biti "prisilno i trajno preseljeni".

Tog dana, kao i 13. 7. 1995., učestvovao je u obezbjeđenju ceste Bratunac – Konjević Polje, kojom su se kretali autobusi i kamioni s civilima iz Srebrenice. Todorović je sudjelovao i u zarobljavanju više hiljada muškaraca, kao i sprovođenju kolone od nekoliko stotina Bošnjaka do skladišta Zemljoradničke zadruge "Kravica", "znajući da će biti pogubljeni".

Drugi pripadnici istog odreda su "puškama, puškomitraljezima i bombama ubijali zarobljene Bošnjake", dok je Todorović stražario.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Sud BiH je prihvatio činjenice koje su ranije utvrđene presudama pred MK-SJ-om. Pored ostalog je kao činjenica prihvaćeno da je od 11. jula do 1. novembra 1995. u istočnoj Bosni "postojao oružani sukob" te da su snage bosanskih Srba u julu te godine, nakon pada Srebrenice, pogubile "nekoliko hiljada muškaraca".

Napad koji su izvršile snage VRS-a i MUP-a "planiran je i definisan u naređenju 'Krivaja 95'".

U svom svjedočenju Todorović je rekao da su pripadnici njegove jedinice bili upoznati s tim planom 11. 7. 1995. godine.

Sud je priznanje krivice uzeo kao olakšavajuću okolnost pri odmjeravanju kazne te činjenicu da su time uštedeći troškovi suđenja, kao i da su svjedoci pošteđeni retraumatizacije. Sud je ocijenio da Todorovićevo svjedočenje predstavlja "dragocjenu pomoć" Tužilaštvu.

VESELINOVIĆ RADE (X-KR-05/46)

Pripadnik Vojne policije VRS-a iz Hadžića

Rođen:	1. 2. 1944. godine u Čajniču
Pritvor:	29. 11. 2007. godine
Optužnica podignuta:	22. 4. 2008. godine
Optužnica potvrđena:	25. 4. 2008. godine
Izjašnjenje o krivnji:	8. 5. 2008. godine (izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	18. 7. 2008. godine
Izmijenjene optužnice:	19. 6. 2009. godine; 29. 6. 2009. godine
Sporazum o priznanju krivnje:	29. 6. 2009. godine
Prvostepena presuda:	30. 6. 2009. godine
Kriv za zločin protiv čovječnosti (progon, ubistvo, odvođenje u ropstvo, zatvaranje, mučenje, prisilni nestanci, druga nečovječna djela), prema individualnoj odgovornosti, i osuđen na sedam godina i šest mjeseci zatvora .	

Veselinović i Tužilaštvo BiH su se suglasili da mu se izrekne kazna u rasponu od šest do osam godina zatvora. Prvobitno je Veselinović bio optužen za ratni zločin protiv civilnog stanovništva i zločin protiv čovječnosti, ali je Tužilaštvo izmijenilo optužnicu pred potpisivanje sporazuma o priznanju krivnje. "Prihvatam krivnju koja mi se stavlja na teret", kazao je Veselinović.

DJELA ZA KOJA JE OSUĐEN:

Od početka maja 1992. godine Veselinović je s drugim pripadnicima VRS-a sudjelovao u nezakonitom hapšenju nesrpskog stanovništva s područja Hadžića, te njegovom zatvaranju u dvoranu Kulturno-sportskog i rekreacionog centra i Dom kulture.

Zatočenici su premlaćivani i zlostavljani, muškarci prisiljavani na "međusobne bludne radnje", odvođeni na prinudne radove na prve linije razgraničenja...

Veselinović je 16. 5. 1992., ispred Doma kulture, "bez ikakvog povoda" ranio jednu osobu hrvatske nacionalnosti, dok je krajem maja ili početkom juna iste godine fizički zlostavljao dva zatočenika koja su se vraćala s prinudnih radova.

U grupi s drugim pripadnicima Vojne policije, Veselinović je 4. 7. 1992. godine iz zgrade u Hadžićima izveo muškarca, kojeg su odvezli "u nepoznatom pravcu, od kada mu se gubi svaki trag". U junu 1992. u selu Donji Hadžići prisustvovao je ubistvu jedne žene, te je krajem te godine blizu sela Breza maltretirao jednu žensku osobu.

Odbijena je optužba da je Veselinović 20. 5. 1992. godine s drugim pripadnicima VRS-a iz Hadžića sudjelovao u napadu na naselje Musići, prilikom čega su ubijene tri civila, a veći broj njih zatvoren u Kulturno-sportski i rekreacioni centar.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Na području Hadžića tokom 1992. godine postojao je širok i sistematičan napad "vojnih, paravojnih i policijskih formacija" koji je izvršen po utvrđenom obrascu protiv "određene, jasno definisane grupe (nesrpskog stanovništva)".

Tadašnje rukovodstvo općine Hadžići "znalo je za postojanje napada", a jedan od dokaza je i činjenica da su civili bili zatvarani u garažu kraj zgrade Općine. Predstavnici lokalne vlasti su, nakon što su pripadnici paravojne formacije zlostavljali zatočenike u dvorani sportskog centra, posjetili taj objekat, uvjeravajući civile da se takve radnje neće ponavljati.

Mjesta u kojima su zatvarani nezakonito uhapšeni civili bila su "unaprijed određena i pripremljena, tj. obezbijeđena odgovarajućom stražom".

Pravomočné presude

ANDRUN NIKOLA (X-KRŽ-05/42)

Zamjenik upravnika logora "Gabela"

Rođen:	22. 11. 1957. godine u Domanovićima (Čapljina)
Pritvor:	30. 11. 2005. godine
Optužnica podignuta:	21. 4. 2006. godine
Optužnica potvrđena:	27. 4. 2006. godine
Izjašnjenje o krivnji:	9. 5. 2006. godine (izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	22. 6. 2006. godine
Prvostepena presuda:	14. 12. 2006. godine
Osuđen na 13 godina zbog ratnog zločina protiv civilnog stanovništva.	
Žalbe: Tužilaštvo i Odbrana uložili su žalbe "zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o visini kazne". Odbrana je uložila žalbu i zbog pogrešne primjene zakona. Apelaciono vijeće je djelimično uvažilo žalbe i donijelo odluku o ukidanju presude, te je obnovljeno suđenje počelo 26. 3. 2008. godine.	
Izmijenjena optužnica:	12. 8. 2008. godine
Drugostepena presuda:	19. 8. 2008. godine
Kriv za ratni zločin protiv civilnog stanovništva (sudjelovanje u ubistvima, mučenje i sudjelovanje u mučenju, te nečovječno postupanje) i osuđen na 18 godina zatvora .	

DJELA ZA KOJA JE OSUĐEN/OSLOBOĐEN:

U augustu i septembru 1993. godine Andrun je iz hangara u logoru "Gabela" izveo dva logoraša. Njihovi posmrtni ostaci su pronađeni 1996. godine. Obdukcijom je utvrđeno da su usmrćeni "ručnim vatrenim oružjem".

Andrun je 30. 9. 1993. godine, zajedno s još dvije osobe, ispitivao i mučio zatočenika u logoru "Gabela" tako što ga je tukao "šakama i nogama po raznim dijelovima tijela", te mu je potom stavio kaiš oko vrata i, "podizujući ga prema gore, stezao tako da je izgubio zrak i onesvijestio se".

Tokom ljeta 1993. godine Andrun je sudjelovao u mučenju zatvorenika u "Gabeli" i Policijskoj postaji u Čapljini. U augustu i septembru iste godine, "u namjeri da spriječi" uposlenike MKCK-a da popišu zatvorenike i tako omoguće njihovu razmjenu, učestvovao je u prebacivanju grupe Bošnjaka u logor "Silos" kraj Čapljine.

Zbog nedostatka dokaza oslobođen je krivice za sudjelovanje u nečovječnom postupanju prema grupi zatočenika iz logora "Gabela" u julu 1993. godine.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Odlukom Vlade Herceg-Bosne, uspostavljen je Okružni vojni zatvor "Gabela", u kojem je bilo zatočeno u svakom od četiri hangara po 500 ili 600 civila.

U nekim dokumentima Hrvatske Republike Herceg-Bosne "Gabela" se naziva "konačištem ratnih zarobljenika i zatočeničkim centrom". Sud BiH je utvrdio da je "Gabela" predstavljala "logor po svim svojim obilježjima", u kojem je vladalo nasilje i "nehumani, surovi i nezdravi" uslovi.

Argument Odbrane da je Andrun bio "obični stražar" u logoru ne stoji iako ne postoje zvanični dokumenti o njegovom postavljenju na mjesto zamjenika ravnatelja. Vijeće je utvrdilo da su "u datim uslovima, s obzirom da je vrijeme ratnih dejstava, propusti takve vrste mogući", te da on jeste bio na tom položaju.

Prema ovoj presudi, rat između HVO-a i ARBiH trajao je "od druge polovine 1993. do 24. februara 1994. godine".

BOŽIĆ ZDRAVKO i ostali (X-KRZ-06/236)

Zdravko Božić, Mladen Blagojević, Željko Zarić i Zoran Živanović, pripadnici Vojne policije Bratunačke lake pješadijske brigade VRS-a

	<i>Zdravko Božić</i>	<i>Mladen Blagojević</i>	<i>Željko Zarić</i>	<i>Zoran Živanović</i>
Rođeni:	3. 5. 1964. godine u Lašvi (Zenica)	22. 3. 1971. godine u Bratuncu	3. 10. 1973. godine u Slapašnici (Bratunac)	29. 8. 1972. godine u Ljuboviji
Pritvor:	30. 6. 2006. – 6. 11. 2008. godine	15. 11. 2006. godine	5. 12. 2006. – 6. 11. 2008. godine	8. 12. 2006. – 6. 11. 2008. godine
Optužnica podignuta:	13. 12. 2006. godine			
Optužnica potvrđena:	21. 12. 2006. godine			
Izjašnjenje o krivnji:	24. 1. 2007. godine (nisu pristupili na ročište za izjašnjenje te je Sud konstatirao da sva četvorica poriču krivicu)			
Početak suđenja:	20. 4. 2007. godine			
Izmijenjena optužnica:	18. 9. 2008. godine			
Prvostepena presuda:	6. 11. 2008. godine			
Blagojević je proglašen krivim za <i>zločin protiv čovječnosti</i> (progon, druga nečovječna djela) i osuđen na <i>sedam godina zatvora</i> . Božić, Živanović i Zarić, zajedno s Blagojevićem, po pojedinim tačkama su oslobođeni krivice za <i>zločin protiv čovječnosti</i> (progon, ubistvo, deportacija, zatvaranje, druga nečovječna djela). Sva četvorica su se teretila prema individualnoj krivičnoj odgovornosti.				

Žalbe: Tužilaštvo BiH i Odbrana Blagojevića su uložili žalbe zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, povrede krivičnog zakona, te pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Tužilaštvo BiH je uložilo žalbu i zbog odluke o kazni. Apelaciono vijeće je odbilo žalbe Tužilaštva i Odbrane zbog "neosnovanosti".	
Drugostepena presuda:	5. 10. 2009. godine
Potvrđena prvostepena presuda.	

DJELA ZA KOJA SU OSUĐENI/OSLOBOĐENI:

Mladen Blagojević je od 11. do 18. 7. 1995. godine na području UN-ove zaštićene zone Srebrenica sudjelovao u progonu civila Bošnjaka.

Blagojević je u noći između 13. i 14. 7. 1995. godine, u Osnovnoj školi "Vuk Karadžić" u Bratuncu, uperio mitraljez *browing* prema prozoru na kojem se pojavio jedan muškarac Bošnjak, i počeo pucati u njegovom pravcu. Tom prilikom meci su pogodili prozor i zid škole, dok je unutra bilo zatvoreno nekoliko stotina muškaraca.

Vijeće nije našlo da su Božić, Zarić i Živanović krivi za pomaganje u izvršenju zločina za koji je osuđen Blagojević.

Zdravko Božić, Mladen Blagojević, Željko Zarić i Zoran Živanović nisu, kako stoji u optužnici, u noći između 13. i 14. 7. 1995. godine učestvovali u osiguranju pritvorenih muškaraca u školi u Bratuncu, te njihovom maltretiranju, premlaćivanju, okrutnom postupanju i "radnjama koje izazivaju strah". Prilikom osiguranja škole i pritvorenih muškaraca, neidentificirani pripadnici MUP-a i VRS-a ubili su nekoliko Bošnjaka koji su pokušali pobjeći.

Sva četvorica su oslobođena krivice i da su 14. 7. 1995. godine sudjelovali u prisilnom premještanju pritvorenika, ta da su, nakon što su osigurali pratnju Bošnjaka do škole "Grbavci" u Orahovcu (općina Zvornik), istog dana vršili kontrolu i obezbjeđivali između 1.000 i 2.500 nenaoružanih civila, kao i da su učestvovali u njihovom fizičkom i psihičkom zlostavljanju.

Božić i Blagojević su oslobođeni navoda optužnice da su u noći između 13. i 14. 7. 1995. godine, u Osnovnoj školi "Vuk Karadžić", sudjelovali u strijeljanju pet neidentificiranih civila.

Blagojević i Zarić su oslobođeni krivice za ranjavanje jedne osobe 14. 7. 1995. godine u školi "Grbavci" u Orahovcu, te Zarić i Živanović da su u noći između 13. i 14. 7. 1995. godine ušli u zgradu škole u Bratuncu i pucali iz automatskog oružja na pritvorenike.

Za Zarića i Živanovića nije nađeno dovoljno dokaza da su krivi za ubistvo tri civila u školi "Grbavci" počinjeno 14. 7. 1995. godine iz automatskog oružja.

Živanović je oslobođen i navoda prema kojima je 12. i 13. 7. 1995. godine u Potočarima učestvovao u "organizovanom, nečovječnom i agresivnom" postupku odvajanja muškaraca od žena i djece, te da je, upotrebom sile i pod

prijetnjom upotrebe sile, natjerao žene i djecu da uđu u autobuse, znajući da će biti prebačeni izvan enklave Srebrenica.

Tužilaštvo nije uspjelo dokazati ni njihovo sudjelovanje u udruženom zločinačkom poduhvatu.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Vijeće je zaključilo da je napad na području Srebrenice bio širok i rasprostranjen, a na što upućuju dokazi o humanitarnoj krizi koja je uslijedila nakon pada enklave, prisilnom premještanju civila iz Potočara, zatvaranju i zlostavljanju muškaraca Bošnjaka u Bratuncu, te njihovom pogubljenju.

Blagojević je, s obzirom da je bio vojni policajac Bratunačke brigade, morao imati saznanja o široko rasprostranjenom i sistematskom napadu na civilno stanovništvo Srebrenice, te da su njegove radnje bile u funkciji tog napada.

Dokazano je da je Blagojević pucao iz *browinga* u pravcu prozora škole dok se unutra nalazio veliki broj zarobljenih muškaraca Bošnjaka, koji su bili "bespravno zatvoreni i suočeni sa strahom i neizvjesnošću njihove dalje sudbine".

Apelaciono vijeće je zaključilo da je Blagojević imao "dominirajući položaj i moć" u odnosu na zarobljenike, ta da je pucanjem htio izazvati "strah i duševnu patnju" kod njih.

Božić, Blagojević, Zarić i Živanović oslobođeni su optužbe za sudjelovanje u prisilnom preseljenju stanovništva zbog, kako je Vijeće konstatiralo, "propusta Tužilaštva da uloži dovoljno truda kako bi izvelo konkretne dokaze koji se odnose na optužene". Također su oslobođeni i za druga krivična djela koja su im stavljena na teret jer ih Tužilaštvo nije uspjelo dokazati.

Vijeće je zaključilo da se Tužilaštvo potrudilo "sasvim malo ili skoro nimalo" da dokaže postojanje UZP-a, nego je "jednostavno pretpostavilo da je, s obzirom na razmjere zločina koji su počinjeni, morao postojati".

Vijeće smatra da je nedovoljno precizno definirano učešće optuženih u UZP-u, dok je Tužilaštvo tvrdilo da je veliki broj vojnika i policajaca od 11. do 18. 7. 1995. godine sudjelovalo u njemu. Na takav način, kako stoji u pravomoćnoj presudi, "navodni UZP je prerastao u gigantsku hobotnicu koja obuhvata i zahvata svaku osobu, od najvišeg oficira do najnižih običnih vojnika VRS-a i pripadnika MUP-a RS-a", te se na taj način zločin pripisuje grupi kao cjelini.

"Navodni UZP se nesumnjivo poziva na krivičnu odgovornost organizatora masovnih zločina u Srebrenici. Oni su osmislili kriminalni plan i organizirali zločine, iako u njima nisu direktno učestvovali, odnosno iako su bili distancirani od njihovog direktnog izvršenja. Međutim, odgovornost za UZP ne obuhvaća i ne treba obuhvaćati obične vojnike poput optuženih u ovom predmetu ukoliko ne postoje dokazi da su znali za kriminalni plan osmišljen u krugovima vodećih struktura i da su namjeravali da budu dio tog plana", navodi se u pravomoćnoj presudi.

DAMJANOVIĆ DRAGAN (X-KRŽ-05/51)

Pripadnik VRS-a u Vogošći

Rođen:	23. 11. 1961. godine u Sarajevu
Pritvor:	6. 12. 2005. godine
Optužnica podignuta:	29. 3. 2006. godine
Optužnica potvrđena:	29. 3. 2006. godine
Izjašnjenje o krivnji:	14. 4. 2006. godine (izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	9. 6. 2006. godine
Prvostepena presuda:	15. 12. 2006. godine
Osuđen na 20 godina zbog zločina protiv čovječnosti.	
Žalbe: Odbrana i Tužilaštvo su iznijeli žalbu zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, dok se Odbrana sama žalila na bitne povrede krivičnog postupka i pogrešne primjene materijalnog zakona. Tužilaštvo je uložilo žalbu i zbog povrede krivičnog zakona i visine kazne. Apelaciono vijeće je odbilo žalbe Odbrane smatrajući ih neosnovanim, dok je djelimično uvažilo žalbu tužioca u dijelu koji se odnosio na krivičnu sankciju.	
Drugostepena presuda:	13. 6. 2007. godine
Kriv zbog zločina protiv čovječnosti (ubistvo, mučenje, silovanje, progon, prisilni nestanci, te druga nečovječna djela) i osuđen na 20 godina dugotrajnog zatvora .	

DJELA ZA KOJA JE OSUĐEN/OSLOBOĐEN:

Damjanović je 23. 6. 1992. godine iz grupe zatočenika iz logora "Bunker" u Vogošći, izdvojio pet muškaraca dok su bili u Reljevu na obavljanju prinudnih radova, i odveo ih prema prvim borbenim linijama na Žuči. Do danas nisu pronađena njihova tijela.

U julu 1992. godine Damjanović je iz jedne zgrade u Vogošći izveo dvije osobe, kojima se od tada gubi svaki trag. U septembru iste godine je sudjelovao u premlaćivanju bračnog para Kodžaga i silovanju jedne žene.

Damjanović je od augusta 1992. do februara 1993. godine, u logoru "Planjina kuća" u Semizovcu (općina Vogošća), sudjelovao u mučenju i premlaćivanju zatvorenika, te njihovom odvođenju na prinudne radove i u živi štit.

Damjanović je u mjestu Ravne 30. 8. 1992. godine zlostavljao jednog zatočenika koji je doveden iz logora "Planjina kuća" radi obavljanja prinudnih radova, tako što ga je nožem sjekao po licu urezujući mu krst i potom prisiljavao da pije svoju krv.

U januaru 1993. godine iz istog logora je izveo tri zatočenika na obavljanje prinudnih radova. Damjanović je jednom od zatočenika, koji je bio teško pretučen, urezivao bajonetom krst na čelu, da bi ga nedugo potom ubio.

Oslobođen je optužbe da je u julu 1992. godine, u mjestu Svrake (općina Vogošća), iz vatrenog oružja ubio bračni par Hodžić.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Oružani napad na području Vogošće počeo je u periodu maj – juni 1992. godine, a u njemu su učestvovali "lokalni Srbi iz pretežno srpskih naselja, uz pomoć paravojnih formacija iz Srbije", ali i pripadnika JNA.

Napade na civilno bošnjačko stanovništvo, koje je zatvarano na raznim lokacijama, Sud smatra dijelom plana koji "nije bio evidentno plan pojedinca, već politička kreacija tadašnje vlasti".

DAMJANOVIĆ GORAN i ZORAN (X-KRŽ-05/107)

Pripadnici vojske Srpske Republike BiH

	Goran Damjanović	Zoran Damjanović
Rođeni:	21. 7. 1966. godine u Sarajevu	4. 9. 1967. godine u Sarajevu
Pritvor:	26. 4. 2006. godine (Zoran Damjanović se branio sa slobode od 22. 6. 2006., a Goran Damjanović od 18. 1. 2007. godine)	
Optužnica podignuta:	2. 6. 2006. godine	
Optužnica potvrđena:	9. 6. 2006. godine	
Izjašnjenje o krivnji	22. 6. 2006. godine (obojica se izjasnili da nisu krivi)	
Početak suđenja:	21. 9. 2006. godine	
Prvostepena presuda:	18. 6. 2007. godine	
Goran Damjanović je osuđen na 12 godina zatvora za ratni zločin protiv civilnog stanovništva i nedozvoljenu proizvodnju i promet oružja ili eksplozivnih materija. Za učešće u ratnom zločinu protiv civilnog stanovništva istom presudom Zoran Damjanović je oglašen krivim i izrečena mu je kazna od 10 godina i šest mjeseci.		
Žalbe: Odbrane i optuženi su se žalili zbog "bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, odluke o kazni, te povrede krivičnog zakona". Tužilaštvo BiH nije ulagalo žalbu na presudu. Vijeće je uvažilo žalbu branioca Gorana Damjanovića koja se odnosila na dio presude o nedozvoljenom prometu i proizvodnji oružja.		
Drugostepena presuda:	19. 11. 2007. godine	
Krivi, prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, zbog ratnog zločina protiv civilnog stanovništva (mučenje) i osuđeni na 12 godina i 10 godina i šest mjeseci zatvora .		

Apelaciono odjeljenje je 28. 4. 2008. godine obustavilo postupak protiv Gorana Damjanovića za krivično djelo nedozvoljene proizvodnje i prometa oružja ili eksplozivnih materijala prema Krivičnom zakonu Republike Srpske, a nakon što je od te tačke odustalo Tužilaštvo BiH. Visina kazne za Gorana Damjanovića je ostala ista.

DJELA ZA KOJA SU OSUĐENI:

Goran i Zoran Damjanović su, "naoružani i u uniformama", 2. 6. 1992. godine, zajedno s drugim vojnicima i pripadnicima paravojnih formacija, u naselju Bojnik (općina Novi Grad u Sarajevu) učestvovali u prelaćivanju grupe od 20 do 30 muškaraca, koji su potom odvedeni u logor u Rajlovcu.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Napad na Ahatoviće trajao je od 28. 5. do 2. 6. 1992. godine. Braća Damjanović su, svjesni svojih djela, zajedno s drugim vojnicima prouzrokovali "tešku fizičku i psihičku bol žrtvama". Obojica su znali da su zarobljenici bili Bošnjaci i smatrali su ih i tretirali "manje vrijednim".

ĐOKIĆ DRAGAN (X-KRŽ-09/668)

Pripadnik oružanih formacija takozvane Republike Srpske Krajine

Rođen:	16. 1. 1953. godine u Somboru (Republika Srbija)
Pritvor:	17. 9. 2005. godine
Prvostepena presuda Suda BiH:	5. 11. 2009. godine
Sud BiH je potvrdio presudu Županijskog suda u Sisku (Republika Hrvatska) od 26. 9. 2007. kojom je osuđen na 12 godina zatvora zbog ratnog zločina protiv civilnog stanovništva (napad na civilno stanovništvo koji je rezultirao smrću, teškom tjelesnom ozljedom ili teškim narušenjem zdravlja ljudi). Đokić je podnio molbu, kao državljanin BiH, za prijenos izvršenja kazne u BiH "kako bi bio blizu porodice", koja živi na području Novog Grada. Tužilaštvo BiH se nije protivilo molbi Đokića, nakon čega ju je Sud BiH prihvatio i potom potvrdio presudu suda u Sisku.	
Žalbe: Odbrana je iznijela žalbu zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji, ali ju je Apelaciono vijeće Suda BiH odbilo kao neosnovanu.	
Drugostepena presuda Suda BiH:	22. 2. 2010. godine
Potvrđena prvostepena presuda.	

DJELA ZA KOJA JE OSUĐEN:

Dragan Đokić zvani "Popizdeo" je 9. 8. 1991. godine u Ravnom Rašću (Drenovac Banski, Republika Hrvatska), skupa sa Zoranom Arbutinom, Željkom Sladovićem i još jednom nepoznatom osobom, pucao s vanjske strane po kući Đure Vučičevića.

Nedugo potom, Đokić je ušao u kuću Vučičevića i pucao iznad glava ukućana koje je postrojio. Skupa sa Sladovićem i još jednom nepoznatom osobom, odveo je Vučičevića do predjela Bare, nedaleko od Drenovca Banskog, gdje su "ispaljivanjem hica iz vatrenog oružja u glavu" ubili tog civila.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Sud BiH je prihvatio molbu Đokića za prijenos izdržavanja kazne zatvora u BiH, u skladu sa Zakonom o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima i u skladu sa Sporazumom o međusobnom izvršavanju sudskih odluka u krivičnim stvarima, koji je ranije potpisan između BiH i Republike Hrvatske.

GOLUBOVIĆ BLAGOJE (X-KR-08/494-1)

Pripadnik Oružanih snaga RS-a

Rođen:	18. 4. 1965. godine u mjestu Strganci (Foča)
Pritvor:	20. 1. – 6. 7. 2009. godine (Golubović je u aprilu 2008. uhapšen u Srbiji, na osnovu međunarodne potjernice, nakon čega je izručen organima u BiH.)
Optužnica podignuta:	10. 2. 2009. godine
Optužnica potvrđena:	13. 2. 2009. godine
Izjašnjenje o krivnji:	17. 3. 2009. godine (izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	6. 4. 2009. godine
Sud je 10. 7. 2009. godine donio presudu kojom odbija optužnicu nakon što je Tužilaštvo BiH odustalo od krivičnog gonjenja.	

Tužilaštvo BiH je 6. 7. 2009. godine odustalo od krivičnog gonjenja Blagoja Golubovića nakon što je Apelaciono vijeće Suda BiH oslobodilo krivice Rajka i Ranka Vukovića za učešće u istom zločinu (vidi predmet X-KRŽ-07/40). Golubović je nakon odluke oslobođen.

DJELA ZA KOJA JE BIO OPTUŽEN:

Goluboviću se stavljalo na teret da je krajem maja 1992. godine, zajedno s grupom od dvadesetak pripadnika oružanih snaga Republike Srpske, došao blizu sela Podkolun (općina Foča), gdje je potom s Rankom i Rajkom Vukovićem te Rankom Golubovićem ušao u selo.

Sva četvorica su bili optuženi da su, "naoružani automatskim naoružanjem", došli do kuće Avdije Hukare, gdje su "jedan ili više njih" pucali u njega, a nedugo potom i u Mejru Bekriju, koja je bila nedaleko na njivi. Prema optužnici, tom prilikom smrtno su stradale obje osobe, dok su se optuženi udaljili u nepoznatom pravcu.

JANKOVIĆ GOJKO (X-KRŽ-05/161)

Komandir jedinice pri Fočanskoj taktičkoj brigadi VRS-a

Rođen:	31. 10. 1954. godine u selu Trbušće (Foča)
Pritvor:	14. 3. 2005. godine (dobrovoljna predaja MKSJ-u)
Prosljeđivanje predmeta:	8. 12. 2005. godine (iz MKSJ-a)
Optužnica podignuta:	14. 2. 2006. godine
Optužnica potvrđena:	20. 2. 2006. godine
Izjašnjenje o krivnji:	16. 3. 2006. godine (izjasnio se da nije kriv)
Dodatna optužnica:	4. 7. 2006. godine
Jankoviću je na teret stavljeno i sudjelovanje u silovanju jedne ženske osobe između aprila 1992. i maja 1993. godine. Optuženi se 18. 7. 2006. izjasnio da se ne osjeća krivim ni po ovoj optužnici i postupak je nastavljen po obje optužnice.	
Početak suđenja:	21. 4. 2006. godine
Prvostepena presuda:	16. 2. 2007. godine
Oglašen krivim za zločin protiv čovječnosti i osuđen na 34 godine dugotrajnog zatvora.	
Žalbe: Odbrana se žalila na "bitne povrede odredaba krivičnog postupka, krivičnog zakona, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja", te visinu kazne. Apelaciono vijeće je djelimično uvažilo žalbu branioca.	
Drugostepena presuda:	23. 10. 2007. godine
Kriv, prema individualnoj odgovornosti, za zločine protiv čovječnosti (silovanje, držanje u seksualnom ropstvu, ubistva, zatvaranja, mučenja) i osuđen na 34 godine dugotrajnog zatvora .	

DJELA ZA KOJA JE OSUĐEN/OSLOBOĐEN:

Janković je 14. 4. 1992. godine komandovao grupom vojnika koja je napala i uhapsila mještane zaseoka Brežine/Zubovići (općina Foča). Svi zarobljeni su odvedeni u zatočeništvo u Brod, te potom u KPD "Foča".

Grupom vojnika koja je 3. 6. 1992. godine napala Bošnjake što su se krili na brdu Kremenik također je komandovao Janković. Tom prilikom je zarobljeno 30 žena i djece, te sedam muškaraca, koji su ispitivani, premlaćivani i potom ubijeni.

Istog dana žene i djeca su odvedeni do hidrocentrale Buk Bijela, u kojoj je napravljen privremeni centar za zatvaranje, gdje su zatočnici ispitivani, a Janković je jednom vojniku "omogućio da izdvoji djevojku", koju je potom silovalo "najmanje 10 neidentifikovanih vojnika".

Od jula do augusta 1992. godine Janković je u nekoliko navrata sudjelovao u odvođenju i silovanju djevojaka i žena zatočenih u Srednjoškolskom centru i Sportskoj dvorani "Partizan".

Neutvrđenog dana krajem jula ili početkom augusta 1992. godine, Janković je s Bebanom Vasiljevićem iz dvorane "Partizan" izveo dvije zatočenice, koje su potom odveli u kuću u selu Trnovača, gdje su ih silovali. Po naredbi Jankovića, narednog dana Vasiljević je zatočenice vratio u "Partizan".

U toj kući i na drugim lokacijama Janković je, zajedno s još nekoliko osoba, od augusta 1992. do novembra 1993. godine u zatočeništvu držao tri djevojčice, koje su "koristili kao seksualno roblje i roblje za druge svrhe, tretirajući ih kao stvari i ličnu imovinu, imajući punu kontrolu nad njihovim životima".

Iz zatočeničkog centra "Karamanova kuća", gdje su bile zatočene samo djevojke i žene, Janković je krajem oktobra ili početkom novembra 1992. godine sudjelovao u odvođenju triju zatočenica, od kojih je jedna imala samo 12 godina, u stan u Foči, gdje su bile izložene višestrukim silovanjima.

Oslobođen je optužbe da su 3. 7. 1992. godine vojnici pod njegovom komandom sudjelovali u zarobljavanju Redže Pekaza, kojeg su potom pretukli i ubili kraj rijeke Drine, te da je od aprila do maja 1992., zajedno s još nekoliko osoba, više puta učestvovao u silovanju jedne ženske osobe.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Od 8. 4. 1992. do februara 1993. godine na području Foče vođen je "oružani sukob" prilikom kojeg je nesrpsko stanovništvo ubijano, silovano ili na drugi način zlostavljano.

Jedan od ciljeva napada bile su Bošnjakinje, koje su zatvarane u školama u Kalinoviku i Foči, kao i Sportskoj dvorani "Partizan", gdje su "zlostavljane na brojne načine, uključujući višestruka silovanja". Sportska dvorana bila je zatočenički centar u kojem su prisilno boravile mnoge djevojke i žene.

Janković je "svjesno učestvovao u odabiru djevojaka" koje je skupa sa drugim vojnicima držao u ropstvu. Djevojčice i djevojke su morale slušati "njihova naređenja, udovoljavati njihovim seksualnim zahtjevima i obavljati kućne poslove".

JANKOVIĆ ZORAN (X-KRŽ-06/234)

Pripadnik vojske Srpske Republike BiH

Rođen:	20. 3. 1960. godine u Dubnici (Kalesija)
Pritvor:	7. 11. 2006. godine (29. 11. iste godine ukinut i zamijenjen mjerama zabrane)
Optužnica podignuta:	10. 10. 2006. godine
Optužnica potvrđena:	6. 11. 2006. godine
Izjašnjenje o krivnji:	24. 11. 2006. godine (izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	26. 3. 2007. godine
Izmijenjena optužnica:	11. 6. 2007. godine
Prvostepena presuda:	19. 6. 2007. godine
Oslobođen optužbe za učešće u zločinu protiv čovječnosti.	
Žalbe: Tužilaštvo BiH uložilo žalbu zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka i pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja.	
Drugostepena presuda:	23. 10. 2007. godine
Oslobođen.	

NAVODI IZ OPTUŽNICE:

Tužilaštvo je dokazivalo da je 29. 4. 1992. godine Janković sudjelovao u zarobljavanju grupe civila na području sela Snagovo. Svih 36 civila je ubijeno i potom spaljeno.

U optužnici je stajalo i da je 27. 5. 1992. godine na području sela Šeher i Like (općina Kalesija) sudjelovao u zlostavljanju civila, te izdao naredbu da se izvrši razdvajanje muškaraca i žena, te djece. Muškarci su zatvarani u različitim objektima, dok su žene i djeca prisilno preseljeni s tog područja.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Zbog nedostatka dokaza Vijeće nije moglo van svake razumne sumnje utvrditi da je Janković osoba koja je sudjelovala i prisustvovala počinjenim zločinima. Tužilaštvo nije ponudilo niti jedan dokaz kojim bi ukazalo da je Janković imao "naredbodavnu funkciju".

KOVAČEVIĆ NIKOLA (X-KRŽ-05/40)

Pripadnik lokalne jedinice Srpske odbrambene snage u Sanskom Mostu

Rođen:	19. 4. 1968. godine u selu Kruhari (Sanski Most)
Pritvor:	10. 10. 2005. godine (dobrovoljna predaja)
Optužnica podignuta:	28. 12. 2005. godine
Optužnica potvrđena:	5. 1. 2006. godine
Izjašnjenje o krivnji:	20. 1. 2006. godine (izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	20. 4. 2006. godine
Prvostepena presuda:	3. 11. 2006. godine
Osuđen je na 12 godina zatvora zbog zločina protiv čovječnosti.	
Žalbe: Tužilaštvo i Kovačević su se žalili zbog visine kazne. Odbrana se žalila zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, pogrešne primjene krivičnog zakona, te pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja. Žalbe su odbijene kao neosnovane.	
Drugostepena presuda:	22. 6. 2007. godine
Kriv, prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, zbog zločina protiv čovječnosti (progon, ubistvo, zatvaranje, mučenje, druga nečovječna djela) i osuđen na 12 godina zatvora .	

DJELA ZA KOJA JE OSUĐEN:

Kovačević, koji je ranije bio poznat pod imenom Daniluško Kajtez, 6. i 11. 6. 1992. godine, prilikom odvođenja civila u logor "Manjača", sudjelovao je u njihovom premlaćivanju na "posebno surov način". Usljed premlaćivanja neki civili su podlegli, a njihova tijela su odvezena u nepoznatom pravcu.

Kovačević je i 7. 7. 1992. godine sudjelovao u odvoženju oko 60 civila kamionom na "Manjaču", prilikom čega se njih najmanje 19 ugušilo na putu do logora usljed pretrpanosti, vrućine, povreda i iscrpljenosti. Istog dana je sudjelovao u odvođenju u nepoznatom pravcu "oko šest" muškaraca iz te grupe civila, od kada im se gubi svaki trag.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Civili s područja Sanskog Mosta, a koji su bili "meta napada", zatvarani su u SJB, Osnovnu školu "Hasan Kikić", garažu "Betonirka", sportsku dvoranu srednjoškolskog centra, gdje su fizički i psihički zlostavljani, a određeni broj njih prebačen je u logor "Manjača".

Zaključkom Kriznog štaba Srpske opštine Sanski Most od 22. 4. 1992. godine, Srpske odbrambene snage prerasle su u specijalnu jedinicu Srpske teritorijalne odbrane u toj općini.

Napad na Sanski Most počeo je 19. 4. 1992. godine i predvodili su ga VRS, TO, te pripadnici policije i paravojnih formacija. Napad se nastavio 25. 5. 1992. godine hapšenjem intelektualaca, policajaca, te politički angažiranih Bošnjaka i Hrvata, koji su potom zatvarani u SJB u Sanskom Mostu.

KURTOVIĆ ZIJAD (X-KRŽ-06/299)

Pripadnik Samostalnog bataljona "Drežnica" pri Četvrtom korpusu ARBiH

Rođen:	30. 1. 1967. godine u Donjoj Drežnici (Mostar)
Pritvor:	Branio se sa slobode.
Optužnica podignuta:	10. 5. 2007. godine
Optužnica potvrđena:	16. 5. 2007. godine
Izjašnjenje o krivnji:	28. 5. 2007. godine (izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	27. 8. 2007. godine
Prvostepena presuda:	30. 4. 2008. godine
Oglašen krivim za ratne zločine protiv civilnog stanovništva, ratne zločine protiv ratnih zarobljenika i povrede zakona ili običaja rata, i osuđen na jedinstvenu kaznu od 11 godina zatvora.	
Žalbe: Odbrana se žalila zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, krivičnog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Tužilaštvo se žalilo na visinu kazne. Apelaciono vijeće je djelimično uvažilo žalbe Odbrane, te odbacilo žalbu Tužilaštva.	
Drugostepena presuda:	25. 3. 2009. godine
Kriv, prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, zbog ratnog zločina protiv civilnog stanovništva i osuđen na devet godina zatvora , a zbog učešća u uništavanju kulturnih i historijskih spomenika osuđen na tri godine zatvora .	

DJELA ZA KOJA JE OSUĐEN:

Kurtović je tokom septembra i oktobra 1993. godine u rimokatoličkoj crkvi Svih Svetih u Donjoj Drežnici (općina Mostar) sudjelovao u mučenju i zlostavljanju civila i ratnih zarobljenika, zatočenih Hrvata.

Zajedno s drugim pripadnicima ARBiH, Kurtović je, između ostalog, u više navrata tukao zatočenike "pendrecima, križevima, svijećnjacima, kipovima svetaca", te ih tjerao da "jedu listove Biblije i drugih vjerskih knjiga".

Kurtović je tokom oktobra 1993. godine u crkvi fizički zlostavljao zatočenika gaseći cigarete po njegovom vratu i ramenima, a potom ga je prisilio na oralni seks s drugim zatočenikom. U istom periodu, prisiljavao je zatočenike da "golim rukama hvataju žicu od struje pod naponom, te da se potom uhvate za ruke i na taj način stvore krug", dok su im ispod nogu sipali vodu kako bi "provodljivost struje bila bolja".

Jednom od zatočenika je u oktobru 1993. godine, nakon što je pretučen, "golim rukama izvadio više zuba", te je naređivao pripadnicima Civilne zaštite Drežnica da civile i ratne zarobljenike odvede na prve borbene linije između HVO-a i ARBiH, gdje su bili "prisiljavani da kopaju rovove, prave zemunice, nose municiju, hranu, vodu i mrtve".

U rimokatoličkoj crkvi u Donjoj Drežnici tokom oktobra 1993. godine Kurtović je, zajedno s drugim pripadnicima ARBiH, uništio i razbio mnoge predmete koji su korišteni za vjerske obrede.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

U Crkvi Svih Svetih u Donjoj Drežnici bilo je zatvoreno 20 civila i ratnih zarobljenika, koji su ponižavani i zlostavljani na okrutne načine. Na bivše zatvorenike crkva u Donjoj Drežnici ostavila je "vječan trag" jer je "mjesto molitve bilo mjesto stradanja".

Kurtović je u crkvu dolazio zajedno s drugim pripadnicima ARBiH i tu nije bio stražar, što upućuje da je bio "svjestan svojih djela i htio njihovo učinjenje".

Tužilaštvo je Kurtovića teretilo da je bio zapovjednik voda Vojne policije Samostalnog bataljona "Drežnica", ali je Vijeće zaključilo da tokom glavnog pretresa nije ponuđeno dovoljno dokaza "kojima bi potvrdili navode o poziciji optuženog i postojanju vojne policije".

LELEK ŽELJKO (X-KRŽ-06/202)

Pripadnik rezervnog sastava SJB-a Višegrad

Rođen:	9. 2. 1962. godine u Goraždu
Pritvor:	5. 5. 2006. godine
Optužnica podignuta:	16. 11. 2006. godine
Optužnica potvrđena:	20. 11. 2006. godine
Izjašnjenje o krivnji:	5. 12. 2006. godine (izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	2. 3. 2007. godine
Izmijenjena optužnica:	31. 3. 2008. godine
Tužilaštvo je odustalo od optužbe da je Lelek početkom maja 1992. godine učestvovao u ubistvu petorice Bošnjaka kraj rijeke Drine, te u okrutnom ubistvu grupe civila, među kojima je bila jedna beba, na Mostu Mehmed-paše Sokolovića u Višegradu u junu 1992. godine.	
Prvostepena presuda:	23. 5. 2008. godine
Lelek je oglašen krivim za zločin protiv čovječnosti i osuđen na 13 godina zatvora.	
Žalbe: Tužilaštvo BiH, Odbrana i Lelek su se žalili zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i visine kazne. Tužilaštvo se žalilo i zbog povreda krivičnog zakona, a Odbrana i optuženi zbog pogrešne primjene krivičnog zakona. Vijeće je prihvatilo žalbu na visinu kazne.	

Drugostepena presuda:	12. 1. 2009. godine
Kriv, prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, zbog <i>zločina protiv čovječnosti</i> (zatvaranje, mučenje, silovanje, prisiljavanje na drugi oblik seksualnog nasilja) i osuđen na 16 godina zatvora .	

DJELA ZA KOJA JE OSUĐEN/OSLOBOĐEN:

U junu 1992. godine Lelek je, u grupi s drugim pripadnicima vojske i policije, sudjelovao u hapšenju i zlostavljanju civila iz naselja Crnča, te prisilnom preseljenju žena i djece s tog područja.

Istog mjeseca Lelek je u banji "Vilina vlas" silovao jednu ženu koja je "svakodnevno i pod prijetnjom i prisilom dovođena i silovana". U maju ili junu iste godine je u jednoj kući u Višegradu sudjelovao u seksualnom zlostavljanju jedne žene.

Lelek je u maju 1992. godine sudjelovao u zatočenju muškaraca u Stanici policije u Višegradu.

Oslobođen je krivice da je u ljeto 1992. sudjelovao u ubistvu četvorice Bošnjaka blizu rijeke Drine, kao i da je u aprilu i junu iste godine učestvovao u silovanju dviju žena u banji "Vilina vlas".

Odbijena je optužba da je Lelek u maju i junu 1992. sudjelovao u ubistvu devet osoba i jednog djeteta kraj rijeke Drine.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Lelekove aktivnosti u inkriminiranom periodu uklapale su se u "uhodani kriminalni obrazac" i svi zločini su počinjeni s diskriminatornom namjerom jer su žrtve bile nesrpske nacionalnosti.

U Višegradu je policija sudjelovala u prisilnom premještanju stanovništva, te hapšenju i privođenju muškaraca u SJB, gdje su isljeđivani i mučeni. Banja "Vilina vlas" je bila u "potpunoj pod kontrolom srpskih formacija", gdje su pod prisilom dovođene Bošnjakinje, koje su bile "predmet seksualnog i fizičkog zlostavljanja".

Lelek je sve radnje počinio s "punom sviješću o težini njihovih posljedica", te, iako nije donosio naredbe, mogao je "ako ne odbiti njihovo izvršenje, onda se distancirati od njih".

Sud je prihvatio drugim presudama utvrđene činjenice, kao što je ona da su prvi nestanci nesrpskog stanovništva u Višegradu počeli u aprilu 1992., dok je taj čin svoj "vrhunac dosegao u junu i julu te godine". Ubijeni stanovnici Višegrada bacani su u Drinu, a nađeno je "mnogo leševa koji su plutali rijekom".

LUČIĆ KREŠO (X-KRŽ-06/298)

Zapovjednik Vojne policije HVO-a Kreševo

Rođen:	19. 3. 1969. godine u Kreševu
Pritvor:	27. 4. 2006. godine (19. 1. 2007. pušten je na slobodu uz jemstvo od najmanje 200.000 KM, te mjere zabrane)
Optužnica podignuta:	23. 10. 2006. godine
Optužnica potvrđena:	26. 10. 2006. godine
Izjašnjenje o krivnji:	3. 11. 2006. godine (izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	14. 2. 2007. godine
Prvostepena presuda:	19. 9. 2007. godine
Oglašen krivim za zločin protiv čovječnosti i osuđen na šest godina zatvora.	
Žalbe: Tužilaštvo BiH i Odbrana su uložili žalbe zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, te povreda krivičnog zakona. Tužilaštvo je uložilo i žalbu zbog visine kazne. Apelaciono vijeće je donijelo rješenje kojim se prvostepena presuda ukida i određuje novo suđenje.	
Drugostepena presuda:	16. 12. 2008. godine
Oslobođen.	

NAVODI IZ OPTUŽNICE:

Lučić je terećen da je tokom juna i jula 1993. godine, zajedno s drugim pripadnicima Vojne policije, u okviru širokog i sistematskog napada HVO-a na područje Kreševa, sudjelovao i naredio hapšenje civila Bošnjaka, te njihovo zatvaranje u logore u Osnovnoj školi "Ivo Lola Ribar" i hangaru "Sunje".

Također je bio optužen da je u istom periodu naredio i sudjelovao u mučenju grupe zatvorenika dovedenih iz hangara u zgradu "Elektroprivrede", gdje je bio stožer Vojne policije, te da je sudjelovao u mučenju dviju osoba u školi "Ivo Lola Ribar" i zgradi stožera.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Vijeće je zaključilo, na osnovu "iskaza grupe svjedoka kako Tužilaštva, tako i Odbrane", uvidom u materijalne dokaze, te iskaza samog optuženog, da je 17. juna 1993. godine ARBiH, "nakon par incidenata" počela napad na Kreševo i rubna područja općine. Napad je počeo granatiranjem samog grada, kada je ranjeno više civila. Također je zaključeno da HVO Kreševo nikada nije učestvovao u planiranom širokom i sistematičnom napadu na Bošnjake u tom dijelu Bosne.

Na osnovu iskaza svjedoka, utvrđeno je da je HVO na tom području brojao oko 900 pripadnika, a ARBiH "oko 5.000-6.000" pripadnika.

Ipak, Sud je zaključio da je nesporno stradanje civila Bošnjaka i njihovo zatvaranje u halu "Sunje", do čega je došlo nakon što je ARBiH izvršila napad na područje općine Kreševo, ali Tužilaštvo nije dokazalo postojanje širokog i sistematskog napada HVO-a, niti da je Lučić znao za takav napad i u skladu s tim činio djela za koja je optužen.

Lučić je bio neposredno vezan za zapovjedništvo HVO-a Kreševo, ali se ne može smatrati osobom koja je imala važnu ulogu u planiranju ili izvođenju napada.

Nije sporna činjenica da je Lučić zapovijedao Vojnom policijom, ili učestvovao u hapšenju civila, ali Tužilaštvo nije ponudilo niti jedan dokaz kojim bi pokazalo da je on naredio hapšenja, te iz kojeg bi se vidjela njegova uloga u zatočenju civila i funkcioniranju zatočeničkih centara.

LJUBINAC RADISAV (X-KRŽ-05/154)

Pripadnik vojske Srpske Republike BiH

Rođen:	12. 1. 1958. godine u Čemanovićima (Rogatica)
Pritvor:	20. 12. 2005. godine
Optužnica podignuta:	8. 5. 2006. godine
Optužnica potvrđena:	15. 5. 2006. godine
Izjašnjenje o krivnji:	5. 6. 2006. godine (izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	7. 9. 2006. godine
Izmijenjena optužnica:	31. 1. 2007. godine
Tužilaštvo je odustalo od tačke optužnice kojom je Ljubinca prvobitno teretilo za oduzimanje zlata i vrijednosti od civila zatvorenih u prostorijama Srednjoškolskog centra "Veljko Vlahović" u Rogatici.	
Prvostepena presuda:	8. 3. 2007. godine
Osuđen na 10 godina zatvora zbog zločina protiv čovječnosti.	
Žalbe: Tužilaštvo BiH i Odbrana su uložili žalbe zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja te visine kazne. Tužilaštvo je uložilo i žalbu jer je oslobođen plaćanja troškova postupka, a Odbrana i zbog povreda krivičnog zakona i visine kazne. Apelaciono vijeće je odbilo sve žalbe.	
Drugostepena presuda:	23. 10. 2007. godine
Apelaciono vijeće je djelimično preinačilo prvostepenu presudu tako što je odbilo tačku optužnice od koje je Tužilaštvo odustalo u toku glavnog pretresa, a što je Prvostepeno vijeće propustilo učiniti. Kriv, prema individualnoj odgovornosti, zbog zločina protiv čovječnosti (prisilno preseljenje, progon, druga nečovječna djela) i osuđen na 10 godina zatvora .	

DJELA ZA KOJA JE OSUĐEN/OSLOBOĐEN:

Ljubinac je bio vozač autobusa kojima su 3., 4. i 5. 8. 1992. godine civili iz mjesne zajednice Seljani prevezeni u Srednjoškolski centar "Veljko Vlahović", a zarobljene žene i djeca na Hrešu kraj Sarajeva.

Od kraja juna do oktobra 1992. godine Ljubinac je fizički zlostavljao četiri civila u logoru "Rasadnik", te je 15. augusta iste godine iz Rogatice odveo 27 civila u selo Duljevac, gdje su korišteni kao živi štit tokom borbi na koti Jačen. Među civilima bila su i četiri maloljetnika.

Oslobođen je krivice da je 3. 6. 1992. sudjelovao u odvođenju 15 civila iz Seljana koji su potom ubijeni, kao i da mu je 26. maja iste godine doveden na ispitivanje mještani tog sela kojem se od tada gubi svaki trag. Također je oslobođen krivice i za odvođenje jednog zatočenika 28. 7. 1992. godine iz centra "Veljko Vlahović", čija je sudbina nakon toga nepoznata.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

SDS Rogatica, Krizni štab SDS-a u tom gradu i vojska Srpske Republike BiH učestvovali su u širokom i rasprostranjenom napadu na civilno stanovništvo, a koji je proveden u skladu s "državnom ili organizacionom politikom".

Ljubinac je van svake razumne sumnje sudjelovao u prisilnom transportu civila, nasilju prema zatvorenicima i odvoženju osoba na borbene linije, gdje su korištene kao živi štit. Sve te radnje bile su "očito dio širokog i rasprostranjenog napada" na Bošnjake.

U vrijeme prisilnog preseljenja civila iz mjesne zajednice Seljani početkom augusta 1992. godine, Ljubinac je bio "smanjeno uračunljiv, ali ne bitno". Objekat "Rasadnik" u Rogatici imao je obilježja logora.

MAKTOUF ABDULADHIM (KPŽ 32/05 (K-127/04))

Pripadnik odreda "El Mudžahid" u Travniku

Rođen:	3. 1. 1959. godine u Basri (Irak)
Pritvor:	12. 6. 2004. godine
Optužnica podignuta:	10. 9. 2004. godine
Optužnica potvrđena:	16. 9. 2004. godine
Izjašnjenje o krivnji:	23. 9. 2004. godine (izjasnio se da nije kriv)
Izmijenjena optužnica:	23. 6. 2005. godine
Maktoufu se na teret stavilo pomaganje u izvršenju ratnog zločina protiv civilnog stanovništva.	
Početak suđenja:	20. 9. 2004. godine
Prvostepena presuda:	1. 7. 2005. godine
Kriv za ratni zločin protiv civilnog stanovništva i osuđen na pet godina zatvora.	
Žalbe: Odbrana je uložila žalbu zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, krivičnog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, visine kazne i odluka o imovinskopравnim zahtjevima. Tužilaštvo BiH je uložilo žalbu na visinu kazne. Apelaciono vijeće je djelimično uvažilo žalbu Odbrane i odredilo ponovno suđenje.	
Drugostepena presuda:	4. 4. 2006. godine
Kriv, prema individualnoj odgovornosti, zbog ratnog zločina protiv civilnog stanovništva (pomaganje u protupravnom odvođenju u koncentracione logore i druga protuzakonita zatvaranja) i osuđen na pet godina zatvora .	

DJELA ZA KOJA JE OSUĐEN:

Maktouf je 19. 10. 1993. godine u večernjim satima dovezao vlastiti kombi pred zgradu "Amerikanka" u Travniku, iz koje su Abu Džafer i drugi pripadnici odreda "El Mudžahid" izveli dvojicu civila hrvatske nacionalnosti.

Obojicu su, u prtljažniku kombija kojim je upravljao Maktouf, sproveli do kampa jedinice "El Mudžahid" u selu Orašac kako bi ih razmijenili za pripadnike svog odreda koje je prethodno zarobio HVO. Civili su oslobođeni tokom oktobra i novembra 1993. godine.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Preteča odreda "El Mudžahid" je muslimanska jedinica koja je bila dio vojnih snaga RBiH, a koju su činili vojnici uglavnom arapskog porijekla.

Maktouf je u izvršenju krivičnog djela učestvovao s "direktnim umišljajem i do potpunog dovršetka osmišljene aktivnosti", te je pomogao izvjesnom Abu Džaferu i drugim pripadnicima "El Mudžahida" u sprovođenju plana zarobljavanja civila Hrvata.

Vijeće nije Maktoufa dovelo u vezu sa učešćem u maltretiranju ili ubistvu civila u kampu u Orašcu.

MANDIĆ MOMČILO (X-KRŽ-05/58)

Ministar pravde u Vladi Srpske Republike BiH

Rođen:	1. 5. 1954. godine u Kalinoviku
Pritvor:	19. 8. 2005. godine
Optužnica podignuta:	4. 7. 2006. godine
Optužnica potvrđena:	17. 7. 2006. godine
Izjašnjenje o krivnji:	25. 7. 2006. godine (izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	6. 11. 2006. godine
Prvostepena presuda:	18. 7. 2007. godine
Oslobođen optužbi , prema individualnoj i komandnoj odgovornosti, za zločin protiv čovječnosti (progon, ubistvo, zatvaranje, mučenje, prisilni nestanak, druga nečovječna djela) i ratni zločin protiv civilnog stanovništva (ubistvo, mučenje, protupravno odvođenje u koncentracione logore i druga protuzakonita zatvaranja).	
Žalbe: Tužilaštvo BiH je uložilo žalbu zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, te odluka o krivičnopravnoj sankciji. Apelaciono vijeće je odbilo žalbe Tužilaštva i potvrdilo prvostepenu presudu.	
Drugostepena presuda:	1. 9. 2009. godine
Oslobođen optužbi , prema individualnoj i komandnoj odgovornosti, za zločin protiv čovječnosti (progon, ubistvo, zatvaranje, mučenje, prisilni nestanak, druga nečovječna djela) i ratni zločin protiv civilnog stanovništva (ubistvo, mučenje, protupravno odvođenje u koncentracione logore i druga protuzakonita zatvaranja).	

NAVODI IZ OPTUŽNICE:

Vijeće nije našlo dovoljno dokaza za tvrdnje Tužilaštva da je Momčilo Mandić, kao zamjenik ministra unutrašnjih poslova Srpske Republike BiH, 5. 4. 1992. godine rukovodio napadom na Centar za obrazovanje kadrova MUP-a RBiH na Vracama u Sarajevu.

Prema navodima optužnice, nakon predaje rukovodnog i nastavnog kadra Centra, Mandić je fizički nasrnuo na jednu osobu koju je htio ubiti. Nedugo potom rukovodni i nastavni kadar je prebačen u Dom mjesne zajednice Vraca, gdje su ispitivani, te je potom izdvojena grupa i prebačena u policijsku stanicu na Pale. Poslije ponovnog ispitivanja prebačeni su u fiskalturnu salu u tom mjestu, gdje su fizički zlostavljani i maltretirani sve do 10. 4. 1992. godine, kada su razmijenjeni.

Oslobođen je krivice i da je od maja do decembra 1992. godine, kao ministar pravde u Vladi Srpske Republike BiH, bio odgovoran za funkcioniranje svih kazneno-popravnih organizacija koje su djelovale u toj republici, te da je bio direktno nadređen rukovodnom i ostalom osoblju.

Jedna od tih organizacija bio je i Kazneno-popravni dom "Butmir" na Ilidži, gdje su zatvorenici fizički zlostavljani, maltretirani, odvođeni na prinudne radove, prilikom čega je određen broj muškaraca ubijen ili ranjen, a nekima se gubi svaki trag.

Nije bilo dokaza ni da je Mandić kriv za funkcioniranje Odjeljenja Kazneno-popravnog doma "Butmir" smještenog u takozvanoj "Planjinoj kući" u Svra-kama (Vogošća). Zatvorenici iz tog objekta su bili fizički zlostavljani, ubijani i odvođeni na prinudne radove, gdje su korišteni i kao živi štiti, dok je određen broj odveden u nepoznatom pravcu.

Također je oslobođen krivice i za funkcioniranje Kazneno-popravnog doma "Foča", gdje su zatvorenici fizički zlostavljani, odvođeni na prinudne radove u tvornicu namještaja i metalnu radionicu u tom objektu, te su obavljali poljoprivredne radove na ekonomiji i druge poslove u rudniku "Miljevina". Iz tog objekta u nepoznatom pravcu odveden je izvjestan broj zatvorenika za kojima se još uvijek traga.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Apelaciono vijeće je u svojoj odluci konstatiralo da je Sudsko vijeće pravilno zaključilo da oružani incident u Centru za obrazovanje kadrova MUP-a RBiH na Vracama u Sarajevu ne ispunjava uslove oružanog sukoba, te da se ne može van razumne sumnje zaključiti da je Mandić u taj centar došao kao zamjenik ministra za unutrašnje poslove Srpske Republike BiH. Vijeće nije moglo zaključiti da li je Mandić došao u svojstvu zamjenika ministra, odnosno osobe koja je imala naredbodavnu ulogu nad policijskim snagama u tom centru.

Tužilaštvo BiH, prema odluci Apelacionog vijeća, nije dokazalo ni odgovornost Mandića za događaje u KPD-ima "Foča", "Butmir" i "Planjina kuća".

Vijeće je zaključilo da Ministarstvo pravosuđa i uprave Srpske Republike BiH "nije izričito iskazivalo ingerenciju nad zarobljenim licima", zbog čega "ne postoji ni pouzdan zaključak" da je Mandić, kao ministar pravde, imao efektivnu kontrolu nad hapšenjem, zatvaranjem, tretmanom zatvorenika, te njihovim odvođenjem ili otpuštanjem.

MEJAKIĆ ŽELJKO i ostali (X-KRŽ-06/200)

Željko Mejakić, rukovodilac obezbjeđenja logora "Omarska"; Momčilo Gruban, vođa jedne od triju smjena straže logora "Omarska"; i Duško Knežević, bez ikakvog službenog položaja u logorima "Omarska" i "Keraterm"

	Željko Mejakić	Momčilo Gruban zvani Čkalja	Duško Knežević zvani Duća
Rođeni:	2. 8. 1964. godine u Petrovom Gaju (Prijedor)	19. 6. 1961. godine u Marički (Prijedor)	17. 6. 1967. godine u Orlovcima (Prijedor)
Prosljeđivanje predmeta:	9. 5. 2006. godine		
Pritvor:	1. 7. 2003. godine	18. 5. 2002. godine	2. 5. – 20. 7. 2002.; 9. – 11. 12. 2002.; 18. 7. 2005. – 8. 5. 2006. godine
Optužnica podignuta:	7. 7. 2006. godine		
Optužnica potvrđena:	14. 7. 2006. godine		
Izjašnjenje o krivnji	28. 7. 2006. godine (sva trojica optuženih, zajedno s Dušanom Fuštarom, izjasnili su se da nisu krivi)		
Početak suđenja:	20. 12. 2006. godine		
Razdvajanje postupka: 17. 4. 2008. godine Sud BiH je donio rješenje o izdvajanju postupka protiv Fušara iz predmeta <i>Željko Mejakić i ostali (X-KR-06/200)</i> jer je priznao krivicu za zločine u prijedorskim logorima. Fuštar je proglašen krivim za zločin protiv čovječnosti i osuđen na devet godina zatvora.			

Prvostepena presuda:	30. 5. 2008. godine
Sva trojica su proglašeni krivima za zločine protiv čovječnosti. Mejakić i Gruban su osuđeni prema individualnoj i komandnoj odgovornosti, a Knežević prema individualnoj. Mejakić je osuđen na kaznu dugotrajnog zatvora u trajanju od 21 godine, Gruban na 11 godina i Knežević na kaznu dugotrajnog zatvora u trajanju od 31 godine.	
Žalbe: Odbrane su podnijele žalbe zbog: bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, povreda krivičnog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Žalbu zbog odluke o krivičnopravnim sankcijama iznijele su Odbrane Mejakića i Grubana. Odbrana Mejakića se žalila i na kršenje Ustava BiH i kršenje pravila EKLJP-a. Vijeće je djelimično uvažilo žalbe Odbranâ.	
Drugostepena presuda:	16. 2. 2009. godine
Mejakić, Gruban i Knežević krivi su za <i>zločine protiv čovječnosti</i> (progon, ubistvo, zatvaranje, mučenje, seksualno nasilje, druga nečovječna djela) prema individualnoj odgovornosti. Mejakić je osuđen na <i>21 godinu dugotrajnog zatvora</i> i Knežević na <i>kaznu od 31 godinu dugotrajnog zatvora</i> . Grubanu je kazna smanjena na <i>sedam godina zatvora</i> .	

DJELA ZA KOJA SU OSUĐENI:

Željko Mejakić, Momčilo Gruban i Duško Knežević sudjelovali su u sistemskom udruženom zločinačkom poduhvatu u logorima "Omarska" i "Keraterm". Premlaćivanja i drugi oblici fizičkog nasilja, kao i silovanje i seksualno nasilje, u tim logorima počinjeni su u cilju pospješivanja sistema zlostavljanja i progona.

U pojedinim zločinima u tim logorima sudjelovao je Duško Knežević, kao i osobe kojima su bili nadređeni Željko Mejakić i Momčilo Gruban. Stražari i/ili posjetioc (uključujući Kneževića) svakodnevno su fizički zlostavljali zatočenike, nakon čega je izvjestan broj njih podlegao, dio je ubijen, a neki su nestali.

Knežević je tokom juna i jula 1992. godine u logorima "Omarska" i "Keraterm" sudjelovao u "surovim premlaćivanjima" zatočenika, zbog čega su neki podlegli.

Stražari u logoru "Omarska" su, između ostalog, 4. 6. 1992. godine teško pretukli jednog zatvorenika koristeći "debele kablove i bič na čijem kraju su bile željezne kugle". Istog dana, ili nedugo potom, stražari su pretukli dio od oko 120 zatočenika koji su u "Omarsku" dovedeni iz logora "Keraterm".

U junu 1992. godine stražari ili grupa srpskih vojnika koji su došli u logor "Omarska" i pretukli "oko 12 muškaraca" s prezimenom Garibović, nakon čega im se gubi svaki trag. Sredinom jula 1992. godine stražari su teško pretukli zatočenike i tjerali ih da hodaju oko vatre koju su prethodno zapalili.

Tokom jula 1992. godine iz "Omarske" je nestalo najmanje 15 muškaraca, dok je krajem tog mjeseca iz vatrenog oružja ubijen veliki broj neidentificiranih zatočenika (među kojima najmanje 50 mještana sela Hambarine).

Oko 20 muškaraca iz logora "Keraterm" odvedeno je 25. 7. 1992. godine, ili približno tog dana, nakon čega su strijeljani.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Prve grupe zatočenika u logor "Omarska" dovedene su u noći 27. i 28. maja 1992., dok su posljednji zatočenici odvedeni "oko 21. augusta 1992. godine". Okvirno vrijeme funkcioniranja logora "Keraterm", smještenog u bivšoj fabrici keramičkih pločica u Ćirkin Polju kraj Prijedora, jeste od 24. 5. do 30. 8. 1992. godine.

U tim logorima zatočenici su bili isljeđivani, premlaćivani, ponižavani, te psihološki i seksualno zlostavljani. Oko 3.000 civila, među kojima 36 do 38 žena, bilo je zatočeno u "Omarskoj", gdje su uvjeti bili "surovi i degradirajući".

Ne postoji nijedan zvanični dokument o postavljenju Mejakića na funkciju komandanta logora ili načelnika bezbjednosti, ali Apelaciono vijeće je zaključilo da dokazi pokazuju da je bio na položaju rukovodioca policijskog dijela obezbjeđenja u logoru "Omarska".

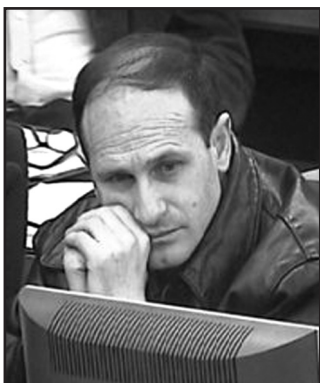
Mejakić nije imao stvarnu kontrolu nad pripadnicima TO-a, isljednicima, vojnicima i uposlenicima logora, ali jeste nad redovnim i rezervnim policajcima koji su bili stražari u "Omarskoj". Kao rukovodilac policijskog obezbjeđenja, Mejakić je "zasigurno imao ovlaštenje i autoritet" da spriječi podređene ili ih kazni za zločine koje su počinili nad zatočenima u tom logoru.

Gruban je u logoru "Omarska" imao "položaj vlasti u odnosu na policijske stražare", koji nije iskoristio kako bi u potpunosti spriječio zlostavljanja, tj. nije učinio ništa što bi bilo od "odlučnog značaja za hitan prestanak i urušavanje sistema logora".

Učešće Mejakića u UZP-u u logoru "Omarska" je bilo "značajno" i njegov doprinos "presudan", dok je Gruban doprinosa sprovedenju sistema maltretiranja i igrao "značajnu ulogu u funkcionisanju tog logora".

Posljedice radnji koje je preduzimao Knežević "ostajale su u logorima", što predstavlja jedan od načina na koje je podržavao sistem zlostavljanja jer je "maltretirao zatvorenike i izživljavao se na njima".

Odgovornost Kneževića za počinjene zločine se ne umanjuje iako nije imao zvaničnu funkciju u logorima, nego dokazuje njegovu želju da na "izrazito okrutan način" počinu zločine.

MITROVIĆ PETAR (X-KRŽ-05/24-1)

Pripadnik Trećeg voda "Skelani" pri Drugom odredu Specijalne policije Šekovići

Rođen:	7. 2. 1967. godine u Brežanima (Srebrenica)
Pritvor:	21. 6. 2005. godine
Optužnica podignuta:	12. 12. 2005. godine
Optužnica potvrđena:	19. 12. 2005. godine
Izjašnjenje o krivnji:	3. 2. 2006. godine (Zajedno sa suoptuženim Milošem Stuparom, Milenom Trifunovićem, Aleksandrom Radovanovićem, Slobodanom Jakovljevićem, Miladinom Stevanovićem i Dragišom Živanovićem, nije se htio izjasniti o krivici. Sud je potom konstatirao da poriču krivnju. Istog dana Velibor Maksimović, Brano Džinić, Branislav Medan i Milovan Matić su se izjasnili da nisu krivi.)
Početak suđenja:	9. 5. 2006. godine
Razdvajanje predmeta:	22. 5. 2008. godine
Izmijenjena optužnica:	24. 6. 2008. godine
Prvostepena presuda:	29. 7. 2008. godine
Mitrović je osuđen za genocid na kaznu dugotrajnog zatvora od 38 godina.	
Žalbe: Odbrana se žalila zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, krivičnog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, te odluke o krivičnopravnoj sankciji. Apelaciono vijeće je djelimično uvažio žalbe Odbrane.	
Drugostepena presuda:	7. 9. 2009. godine
Kriv za pomaganje u izvršenju genocida (ubijanje), prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, i osuđen na kaznu dugotrajnog zatvora od 28 godina .	

Na zahtjev Tužilaštva BiH, postupak protiv 11-orice optuženih razdvojen je kako bi se Odbranama omogućilo da unakrsno ispituju Petra Mitrovića i Miladina Stevanovića. Obojica su u junu 2005. godine dali iskaze Tužilaštvu o svom i učešću drugih optuženih u zločinu u Kravici, a koje je Optužba unijela u spis.

Sud je prihvatio prijedlog o razdvajanju, istaknuvši da se jedino na taj način mogu osigurati prava svih optuženih u tom procesu, nakon čega su Odbrane unakrsno ispitale Mitrovića i Stevanovića.

DJELA ZA KOJA JE OSUĐEN:

Petar Mitrović je, zajedno s drugim pripadnicima VRS-a i Drugog odreda Specijalne policije, kojem je pripadao, kao i MUP-a RS-a, sudjelovao u zarobljavanju i strijeljanju muškaraca Bošnjaka iz Srebrenice u Zemljoradničkoj zadruzi "Kravica".

Tako je 13. 7. 1995. godine učestvovao u sprovođenju zarobljenih Bošnjaka u skladište Zemljoradničke zadruge, gdje je zajedno s Milenkom Trifunovićem, komandirom Trećeg voda "Skelani", i Aleksandrom Radovanovićem, policajcem tog voda, "pucao iz automatske puške" u njih.

Mitrović je potom sa Slobodanom Jakovljevićem i Branislavom Medanom, policajcima Trećeg voda, čuvao stražu kako bi spriječio bjekstvo zarobljenika kroz prozore.

Tog dana je ubijeno preko 1.000 muškaraca.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Petar Mitrović je u zločinu učestvovao kao pomagač koji je, svjestan "postojanja tuđeg genocidnog plana", poduzeo radnje kojima je "značajno doprinio" ostvarenju tog krivičnog djela.

O postojanju plana istrebljenja Mitrović je bio upoznat i prije 13. jula 1995. godine i tada je znao da će zarobljeni muškarci Bošnjaci biti pobijeni. VRS je imala vojni plan "Krivaja 95", čiji je cilj bio da se enklava Srebrenica suzi i izolira od Žepe, za što je bio zadužen Drinski korpus.

Vrhovna komanda Oružanih snaga RS-a je 8. 3. 1995. godine izdala dokument "Direktiva za dalja dejstva br. 7", u kojem je Drinskom korpusu dato zaduženje da "izvrši potpuno fizičko odvajanje Srebrenice od Žepe", te da se svakodnevnim planskim i osmišljenim borbenim aktivnostima stvore uslovi "totalne nesigurnosti, nepodnošljivosti i besperspektivnosti daljnjeg opstanka i života mještana ta dva grada".

Vojno zauzimanje Srebrenice počelo je 6. 7. 1995. i trajalo je do 10. 7. 1995. godine. VRS je zauzela taj grad 11. 7. 1995., što je za posljedicu imalo bijeg Bošnjaka, odnosno okupljanje oko 25.000 žena, djece i starijih u bazi UN-a u Potočarima.

VRS je 12. i 13. 7. 1995. godine organizirala transport civila iz Potočara, dok su se muškarci predali ili su bili zarobljeni na različitim lokacijama. Oko

15.000 Bošnjaka, većinom muškaraca, uspjelo je preko šuma napustiti to područje.

Dio zarobljenih muškaraca je 13. 7. 1995. godine odveden na lokaciju Cerske, a dio u skladište Zemljoradničke zadruge u Kravici. Muškarci su zatvarani i potom ubijani u školi u Orahovcu, Petkovcima, Pilici, kao i u Domu kulture u Pilici, Vojnoj ekonomiji "Branjevo", Kozluku...

U julu 1995. godine na različitim lokacijama ubijeno je između 7.000 i 8.000 muškaraca i dječaka.

PALIJA JADRANKO (X-KRŽ-06/290)

Pripadnik VI krajiške brigade VRS-a u Sanskom Mostu

Rođen:	6. 1. 1961. godine u Hrvatskoj Kostajnici (Hrvatska)
Pritvor:	26. 10. 2006. godine (2. 11. 2006. pušten na slobodu uz mjere zabrane)
Optužnica podignuta:	28. 12. 2006. godine
Optužnica potvrđena:	5. 1. 2007. godine
Izjašnjenje o krivnji:	19. 1. 2007. godine (izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	28. 3. 2007. godine
Prvostepena presuda:	28. 11. 2007. godine
Oglašen krivim i osuđen na 28 godina dugotrajnog zatvora zbog zločina protiv čovječnosti i 10 godina zatvora zbog učešća u ratnim zločinima protiv civilnog stanovništva. Sud BiH mu je izrekao jedinstvenu kaznu dugotrajnog zatvora od 28 godina.	
Žalbe: Odbrana se žalila na bitne povrede odredaba krivičnog postupka, zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povreda krivičnog zakona i visine kazne. Vijeće je žalbe odbilo kao neosnovane.	
Drugostepena presuda:	24. 4. 2008. godine
Kriv za ratne zločine protiv civilnog stanovništva i zločine protiv čovječnosti (progon, ubistvo, zatvaranje, silovanje, napad, mučenje, druga nečovječna djela) i osuđen na 28 godina dugotrajnog zatvora .	

DJELA ZA KOJA JE OSUĐEN:

Palija je zajedno s drugim pripadnicima VRS-a sudjelovao u napadu na zase-lak Begići (Sanski Most) 31. 5. 1992. godine, te, istog dana, u razdvajanju muškaraca od žena i djece. Muškarci su potom sprovedeni preko njiva zvanih Vinogradine, gdje je, na putu do Vrhpoljskog mosta, Palija ubio pet osoba.

S drugim pripadnicima VRS-a kasnije je sudjelovao u ubistvu ostalih 14 muš-karaca, dok je jedna osoba preživjela strijeljanje.

U ljeto 1992. godine Palija je u selu Muhići, uz prijetnju pištoljem, silovao jednu žensku osobu. Od 1993. do oktobra 1995. godine sudjelovao je u zastrašivanju, zaustavljanju i premlaćivanju civila Bošnjaka na području San-skog Mosta.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Palija je žrtvama prouzrokovao "tešku fizičku i psihičku bol", te je premla-ćivanja, vrijeđanja i omalovažavanja radio s diskriminatornom namjerom prema Bošnjacima, smatrajući ih manje vrijednima.

Prilikom odmjeravanja kazne, Sud je naročito cijenio Palijinu brutalnost pre-ma nezaštićenim mještanima u Begićima, kao i upornost i bezobzirnost koju je pokazivao prema civilima od 1993. do 1995. godine.

PAUNOVIĆ DRAGOJE (X-KRŽ-05/16)

Nadređeni manje vojne postrojbe Rogatičkog bataljona

Rođen:	19. 6. 1954. godine u Mojkovcu (Crna Gora)
Pritvor:	18. 3. 2005. godine
Optužnica podignuta:	9. 9. 2005. godine
Optužnica potvrđena:	14. 9. 2005. godine
Izjašnjenje o krivnji:	28. 9. 2005. godine
Početak suđenja:	31. 10. 2005. godine
Prvostepena presuda:	26. 5. 2006. godine
Oglašen krivim za zločine protiv čovječnosti, nakon čega mu je izrečena kazna dugotrajnog zatvora od 20 godina.	
Žalbe: Tužilaštvo se žalilo zbog oduke o visini kazne i troškovima krivičnog postupka. Odbrana i Paunović su uložili žalbe zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka i pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Odbrana je uložila žalbu i zbog povrede krivičnog zakona i visine kazne, a sam Paunović zbog povrede Ustava BiH i EKLJP-a. Žalbe su odbijene kao neosnovane.	
Drugostepena presuda:	27. 11. 2006. godine
Kriv, prema individualnoj odgovornosti, zbog zločina protiv čovječnosti (progon, ubistvo, druga nečovječna djela) i osuđen na 20 godina dugotrajnog zatvora .	

DJELA ZA KOJA JE OSUĐEN:

Dragoje Paunović zvani "Špiro" je 15. 8. 1992. godine blizu sela Duljevac naredio vojnicima da povežu ruke 27 civila, koje je doveo Radisav Ljubinac iz logora "Rasadnik" u Rogatici, te da ih povedu u "živi štit" prema položajima ARBiH, gdje su dvojica ranjena.

Istoga dana Paunović je učestvovao i naredio drugim vojnicima da strijeljaju tu grupu, kada su ubijene 24 osobe, a tri muškarca su preživjela.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Vijeće je utvrdilo da je Paunović bio svjestan napada na Bošnjake s područja Rogatice, te da je zločine u kojima je učestvovao počinio s "direktnim umišljajem".

PEKEZ MIRKO i ostali (X-KRŽ-05/96-1)

Mirko (Špire) Pekez i Milorad Savić, pripadnici rezervnog sastava policije, i Mirko (Mile) Pekez, pripadnik VRS-a na području Jajca

	Mirko (Špire) Pekez	Mirko (Mile) Pekez	Milorad Savić
Rođeni:	28. 10. 1966.	31. 5. 1965.	25. 10. 1970.
	Sva trojica su rođeni u selu Čerkazovići (Jajce)		
Pritvor:	1. 11. 2007. godine		
Optužnica podignuta:	22. 11. 2007. godine		
Optužnica potvrđena:	28. 11. 2007. godine		
Izjašnjenje o krivnji:	11. 12. 2007. godine (izjasnili se da nisu krivi)		
Početak suđenja:	8. 2. 2008. godine		
Prvostepena presuda:	22. 4. 2008. godine		
Mirko (Špire) Pekez, Mirko (Mile) Pekez i Milorad Savić oglašeni su krivima za ratni zločin protiv civilnog stanovništva. Mirku (Mile) Pekezu izrečena je kazna dugotrajnog zatvora od 29 godina, dok je Mirku (Špire) Pekezu i Miloradu Saviću izrečena kazna dugotrajnog zatvora od po 21 godinu.			
Žalbe: Odbrane prvooptuženog i trećeoptuženog uložile su žalbe zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, te povreda krivičnog zakona. Odbrana drugooptuženog žalila se zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, pogrešne primjene materijalnog prava i visine kazne.			
Drugostepena presuda:	29. 9. 2008. godine; 5. 5. 2009. godine		

Mirko (Mile) Pekez je kriv zbog **ratnog zločina protiv civilnog stanovništva** i osuđen na **29 godina dugotrajnog zatvora**. Dio presude koji se odnosio na Mirka (Špire) Pekeza i Milorada Savića ukinut je i određeno je ponovno suđenje, koje je Apelacionim vijećem počelo **10. 3. 2009.** godine.

Drugom odlukom Apelacionog vijeća Mirko (Špire) Pekez i Milorad Savić oglašeni su krivima za **ratni zločin protiv civilnog stanovništva**. Tom presudom Pekez je osuđen na **14 godina zatvora**, a Savić na kaznu **dugotrajnog zatvora od 21 godinu**. Sva trojica su osuđena prema individualnoj krivičnoj odgovornosti za pomaganje, tj. Savić sam za saizvršilaštvo u ubijanju, namjernom nanošenju snažnog tjelesnog ili duševnog bola ili patnje (mučenje), te pljački imovine stanovništva.

DJELA ZA KOJA SU OSUĐENI:

Mirko (Špire) Pekez, Mirko (Mile) Pekez i Milorad Savić su kao članovi "organizovane grupe naoružanih ljudi", koju je sačinio izvjesni Jovo Jandrić, 10. 9. 1992. godine sudjelovali u nasilnom izvođenju iz kuća i hapšenju Bošnjaka civila iz sela Ljoljići i Čerkazovići (općina Jajce).

Civili su odvedeni do mjesta Osoje, gdje je Mirko (Špire) Pekez napustio tu grupu, dok su ih druga dvojica osuđenih, zajedno s ostalim pripadnicima grupe, fizički zlostavljali i vrijeđali sve do mjesta Draganovac.

Jovo Jandrić je tada naredio civilima da predaju sve vrijedne stvari koje su imali kod sebe, da bi ih on zajedno s Mirkom (Mile) Pekeзом prisvojio. Prema "zajednički dogovorenom planu", civili su potom povedeni do mjesta Tisovac, gdje im je Jandrić naredio da stanu uz ivicu provalije, nakon čega su strijeljani.

Mirko (Mile) Pekez i Milorad Savić, zajedno s većinom pripadnika te grupe, sudjelovali su "u strijeljanju 23 osobe. Tom prilikom su četiri osobe ranjene, dok je jedna ostala neozlijeđena".

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Vijeće je utvrdilo da su sva trojica osuđenih bili svjesni postojanja zajedničkog plana i namjere ubijanja preostalog dijela Bošnjaka iz sela Čerkazovići i Ljoljići, te da je idejni tvorac tog plana bio Jovo Jandrić.

Mirko (Špire) Pekez, Mirko (Mile) Pekez i Milorad Savić su dali odlučujući doprinos u realizaciji zločinačkog plana. Van razumne sumnje je utvrđeno da je Mirko (Špire) Pekez "aktivno učestvovao", pomagao u sakupljanju i nasilnom odvođenju civila, znajući za konačni cilj, njihovu egzekuciju, dok je Milorad Savić, kao saizvršilac, sudjelovao u prikupljanju, odvođenju i pljačkanju civila, te "u najmanjem bio prisutan na mjestu ubijanja civila ako već nije i sam učestvovao u strijeljanju".

Mirko (Mile) Pekez je sudjelovao u ubijanju skupine bespomoćnih civila koje je vodio u "sigurnu i neizbježnu smrt", te je znao za konačni ishod i posljedicu tog plana od ranih faza realizacije. On se po svojoj surovosti posebno isticao u realizaciji zločinačkog plana.

Od 1992. do 1995. godine Mirko (Špire) Pekez je bio pripadnik rezervnog sastava policije, dok je Savić u istom sastavu bio do kraja septembra 1992. godine. Zahvaljujući svom statusu, bili su u mogućnosti "stvoriti strah kod civilnog stanovništva". Mirko (Mile) Pekez je bio pripadnik VRS-a.

PRCIĆ FARUK (X-KR-07/362-1)

Komandant inženjerske jedinice Drugog korpusa ARBiH

Rođen:	25. 12. 1938. godine u Tuzli
Pritvor:	Branio se sa slobode
Optužnica podignuta:	2. 2. 2009. godine
Optužnica potvrđena:	10. 2. 2009. godine
Izjašnjenje o krivnji:	12. 3. 2009. godine (izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	Nije počelo zbog smrti optuženog
Preminuo 16. 11. 2009. godine, nakon čega je Sud donio rješenje o obustavljanju krivičnog postupka.	

DJELA ZA KOJA JE BIO OPTUŽEN:

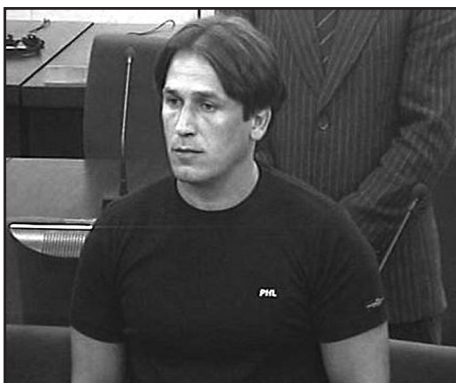
Prcić se teretio za zločine počinjene od juna do oktobra 1992. godine u Tuzli nad civilima srpske nacionalnosti. Prema navodima optužnice, sudjelovao je u zatvaranju, mučenju i nečovječnom postupanju nad dvjema osobama u prostorijama Rudarskog instituta, te zlostavljanju još jedne osobe u ljeto te godine u zgradi "Energoinvesta".

Prcić je navodno od zatvorenika tražio da na komadu papira ispišu imena "Srba koji su 'četnici'", te je, "nakon što nije bio zadovoljan napisanim", sâm ili skupa s drugim pripadnicima svoje jedinice, sudjelovao u njihovom premlaćivanju.

U prostorijama Rudarskog instituta, Prcić je, prema optužnici, 21. 9. 1992. godine naredio trojici pripadnika svoje jedinice da zlostavljaju civila koji je

uhapšen. Između ostalog, uhapšenom civilu je naredio da skine svu odjeću, te drugim vojnicima da ga nastave premlaćivati. Istu osobu je prisilio da se tuče s drugim zatočenicima koji su bili zatvoreni u Rudarskom institutu.

Prcić nije spriječio niti kaznio pripadnike svoje jedinice koji su fizički i psihički zlostavljali još četiri zatočenika u Rudarskom institutu u junu i julu 1992. godine. Jedan od zatočenika je 22. 6. 1992. godine izvršio samoubistvo vješanjem.

RAMIĆ NISET (X-KRŽ-06/197)

Pripadnik diverzantske čete u sastavu Drugog odreda Općinskog štaba TO-a Visoko

Rođen:	18. 10. 1970. godine u selu Gornja Seoča (Visoko)
Pritvor:	16. 10. 2006. godine (nalazio se već na izdržavanju kazne po ranijoj presudi Kantonalnog suda u Zenici)
Optužnica podignuta:	10. 10. 2006. godine
Optužnica potvrđena:	12. 10. 2006. godine
Izjašnjenje o krivnji:	27. 10. 2006. godine (izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	18. 12. 2006. godine
Prvostepena presuda:	17. 7. 2007. godine
Ramić je oglašen krivim za ratni zločin protiv civilnog stanovništva i osuđen na jedinstvenu kaznu dugotrajnog zatvora od 30 godina.	
Žalbe: Tužilaštvo je uložilo žalbu zbog visine kazne, dok je Odbrana uložila žalbe zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, materijalnog zakona i visine kazne. Žalbe su odbijene jer "nisu osnovane".	
Drugostepena presuda:	21. 11. 2007. godine
Kriv za ratni zločin protiv civilnog stanovništva (ubistvo), prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, i osuđen na jedinstvenu kaznu dugotrajnog zatvora od 30 godina . Ramić je 2005. osuđen na 20 godina zatvora zbog drugog krivičnog djela.	

DJELA ZA KOJA JE OSUĐEN:

Ramić je 20. 6. 1992. godine, u mjestu Hlapčevići (općina Visoko), naredio osmorici drugih pripadnika iste čete da opkole i pretresu kuće porodica Damjanović i Ristić kako bi ih povelili do sabirnog centra u Domu kulture u tom mjestu.

Slavka, Danicu i Zorana Damjanovića, Sretka Masala, te Dušanku i Željka Ristića su potom izveli ih kuća, nakon čega je Ramić ostalim vojnicima naredio da im povežu ruke. Ramić je nedugo zatim pucao rafalnom paljbom u Željka Ristića, a kasnije i po ostalim civilima.

Zajedno s drugim vojnicima Ramić je napustio to mjesto, dok su strijeljanje preživjeli jedino Zoran Damjanović i Sretko Masal.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Vijeće je konstatiralo, na osnovu nalaza vještaka, da je Ramiću tokom izvršenja krivičnog djela "uračunljivost bila smanjena, ali ne bitno", jer je koristio alkohol i narkotička sredstva.

U nekoliko navrata Ramić je priznao to krivično djelo, te se tokom suđenja jednom od oštećenih izvinio zbog zločina koji je počinio, ali sporazum o priznanju krivice ipak nije postignut.

RAŠEVIĆ MITAR I TODOVIĆ SAVO (X-KRŽ-06/275)

*Mitar Rašević, komandir straže, i Savo Todović, zamjenik upravnika Kazne-
no-popravnog doma "Foča"*

	Mitar Rašević	Savo Todović
Rođeni:	15. 11. 1949. godine u selu Čagošta (Foča)	11. 12. 1952. godine u selu Rijeka (Čelebići)
Pritvor:	15. 8. 2003. godine	15. 1. 2005. godine
Prosljeđivanje predmeta:	3. 10. 2006. godine (iz MKSJ-a)	
Optužnica podignuta:	22. 12. 2006. godine	
Optužnica potvrđena:	29. 12. 2006. godine	
Izjašnjenje o krivnji:	15. 1. 2007. godine (nisu pristupili na ročište, nakon čega je konstatirano da poriču krivnju)	
Početak suđenja:	6. 4. 2007. godine	
Prvostepena presuda:	28. 2. 2008. godine	
Rašević i Todović oglašeni su krivima, prema individualnoj i komandnoj odgovornosti, za zločin protiv čovječnosti. Rašević je osuđen na osam godina i šest mjeseci, a Todović na 12 godina i šest mjeseci zatvora.		
Žalbe: Tužilaštvo BiH, Odbrane i Todović su se žalili zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i visine kazne. Obje Odbrane su se žalile i zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka i krivičnog zakona. Todović se žalio zbog povrede krivičnog zakona. Apelaciono vijeće je odbacilo žalbe Tužilaštva, te djelimično uvažilo žalbe Odbranâ.		
Drugostepena presuda:	6. 11. 2008. godine	
Krivi, prema individualnoj odgovornosti, za učešće u zločinu protiv čovječnosti (mučenje, ubistvo, zatvaranje, odvođenje u ropstvo, deportacija, prisilni nestanci, druga nečovječna djela). Rašević je osuđen na sedam godina , a Todović na 12 godina i šest mjeseci zatvora .		

DJELA ZA KOJA SU OSUĐENI/OSLOBOĐENI:

Od aprila 1992. do oktobra 1994. godine obojica su zajedno sa upravnikom KPD-a, te stražarima i drugim osobama, sudjelovali u sistemskom udružnom zločinačkom poduhvatu čiji je cilj bilo zarobljavanje i držanje nesrpskog stanovništva iz Foče u KPD-u.

Obojica optuženih su sudjelovala u održavanju sistema prisilnog rada, kažnjavanja i zlostavljanja zatočenika, što je za posljedicu imalo smrt određenog broja osoba. Izvjestan broj civilnih i vojnih policajaca te vojnika je "sa znanjem Raševića i Todovića" ulazio u KPD "Foča", gdje su okrutno zlostavljali zatočenike, od kojih su neki nakon premlaćivanja podlegli, a dio ih je ustrijeljen.

Todović je, između ostalog, zajedno s drugim stražarima u julu 1993. godine "tukao lancima i rukama po svim dijelovima tijela" zatočenika koji je uhvaćen pri pokušaju bijega, te je ostalim zatočenicima rekao da će zbog toga biti "kolektivno kažnjeni".

Tokom 1992., 1993. i 1994. godine Rašević i Todović su sudjelovali u prebacivanju većeg broja zatvorenika na druge lokacije. Jedan dio je odveden u nepoznatom pravcu, nakon čega im se gubi svaki trag.

Obojica su oslobođeni odgovornosti nadređenih nad stražarima koji su tokom aprila i maja 1992. godine sudjelovali u premlaćivanju i ispitivanju nekoliko zatvorenika.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Rašević i Todović su značajno doprinijeli uspostavi i održavanju sistema zločina u KPD-u "Foča", te se njihove radnje i ponašanja uklapaju u "ustaljeni obrazac koji se nije skrivao".

Događaji u KPD-u "Foča" predstavljali su dio "detaljnog planiranja, organizacije i koordinacije", kao i "vjernu reprodukciju šireg obrasca kriminalnih radnji". Teški životni uslovi u tom objektu bili su "namjerno stvarani" kako bi se nanijele fizičke i psihičke patnje zatočenicima.

U KPD-u je u inkriminirano vrijeme bilo zatvoreno, "proizvoljno i bez zakonskog osnova", najmanje 700 civila. Taj zatočenički objekat je imao "sastavnu ulogu" u napadu na nesrpsko stanovništvo i "primarno" je služio kao "stalna pritvorska jedinica" za civile koji su nezakonito hapšeni.

Zatvorenici iz KPD-a su bili prisilno premješteni u namjeri da se ukloni sve nesrpsko stanovništvo s tog područja, nakon čega je Foča bila "efikasno etnički očišćena". Od juna 1992. do marta 1993. godine iz KPD-a je nestalo najmanje 200 zatvorenika o čijoj sudbini se još uvijek ništa ne zna.

KPD "Foča" je od aprila 1992. do oktobra 1994. godine služio kao "koncentracioni logor" čiji je krajni cilj bio progon nesrpskog stanovništva, a gdje su Todović i Rašević imali "značajne" uloge.

Sistem progona u tom gradu provodili su civilna i vojna policija, paravojne formacije, lokalni Krizni štab i Taktička grupa Foča, dok je osoblje KPD-a imalo "odlučujuću ulogu".

SAMARDŽIĆ NEĐO (X-KRŽ-05/49)

Pripadnik vojske Srpske Republike BiH

Rođen:	7. 4. 1968. godine u Bileći
Pritvor:	9. 10. 2005. godine
Optužnica podignuta:	26. 12. 2005. godine (Tužilaštvo BiH je podiglo optužnicu, ali je ista odlukom Suda BiH spojena sa optužnicom Okružnog tužilaštva u Trebinju od 17. 4. 2005. godine)
Optužnica potvrđena:	28. 12. 2005. godine
Izjašnjenje o krivnji:	12. 1. 2006. godine (izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	20. 2. 2006. godine
Prvostepena presuda:	7. 4. 2006. godine
Oglašen krivim za zločin protiv čovječnosti i osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 13 godina i četiri mjeseca, uzimajući u obzir ostatak ranije neizdržane kazne za ubistvo iz 1990. godine.	
Žalbe: Tužilaštvo i Odbrana su uložili žalbe zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, krivičnog zakona, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, te odluke o krivičnopravnoj sankciji. Apelaciono vijeće je uvažilo žalbe i donijelo odluku o obnavljanju suđenja.	
Precizirana optužnica:	30. 3. 2006. godine
Drugostepena presuda:	13. 12. 2006. godine
Kriv, prema individualnoj odgovornosti, zbog zločina protiv čovječnosti (progon, prisilno preseljenje, zatvaranje ili drugo teško oduzimanje fizičke slobode, prisiljavanje na seksualno ropstvo, silovanje, druga nečovječna djela) i osuđen na kaznu dugotrajnog zatvora od 24 godine .	

DJELA ZA KOJA JE OSUĐEN/OSLOBOĐEN:

Samardžić je tokom maja, juna i augusta 1992. godine u Miljevini i Štovićima (općina Foča) nekoliko puta silovao i okrutno zlostavljao više djevojaka, djevojčica i žena. U septembru iste godine sudjelovao je u prisilnom zatvaranju Bošnjaka u dvoranu "Partizan", odakle su pojedine žene odvođene i silovane, a potom protjerane.

U "logoru za žene" poznatom kao "Karaman kuća" je, zajedno s Nikolom Brčićem i Radovanom Stankovićem, od juna do septembra 1992. godine držao u seksualnom ropstvu nekoliko Bošnjakinja, među kojima i djevojčice od 12 i 15 godina, koje su svakodnevno silovali skupa s drugim vojnicima koji su tu dolazili.

Iz stana u Miljevini je u novembru 1992. godine odveo jednu ženu u "Karaman kuću" i držao je, zajedno s još dvije djevojke, u seksualnom ropstvu sve do marta 1993. godine, kada su odvedene na razmjenu.

U junu 1992. godine sudjelovao je u fizičkom zlostavljanju četiri muškarca iz sela Rataje, koji su potom zatvoreni u KPD "Foča".

Samardžić je oslobođen optužbe da je u augustu 1992. godine, zajedno s bratom Zoranom i drugim pripadnicima vojske, sudjelovao u fizičkom zlostavljanju grupe civila i njihovom odvođenju i ubistvu na lokalitetu Šljivovica u Miljevini.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Od aprila 1992. do kraja marta 1993. godine, na području Foče, Gacka i Kalinovika vojska i policija takozvane Srpske Republike BiH počinile su niz zločina, koji su izvršavani po utvrđenom obrascu i za posljedicu su imali veliki broj žrtava.

U dvorani "Partizan" su žene, djeca i starci fizički i psihički zlostavljani, te pljačkani. Pojedine djevojke i žene odvođene su u obližnje stanove i silovane.

"Karaman kuća" u Miljevini je prema svim karakteristikama predstavljala "logor za žene" koji je osnovan s ciljem provođenja masovnih silovanja mladih žena. Logor je osnovan kako bi se djevojkama, djevojčicama i ženama nanijela "teška poniženja, psihički i fizički bolovi, te ostvarila opća i dugoročna namjera etničkog čišćenja".

Zatočenice u "Karaman kući" su svakodnevno "brutalno silovane" od različitih osoba, te su bile prinuđene da čiste i kuhaju vojnicima koji su tu dolazili i tretirali ih kao "legitimni ratni plijen, lično vlasništvo".

SAMARDŽIJA MARKO (X-KRŽ-05/07)

Komandir Treće čete Saničkog bataljona u sastavu 17. lake pješadijske brigade VRS-a

Rođen:	1. 12. 1936. godine u mjestu Gornja Prisjeka (Ključ)
Pritor:	21. 3. 2005. godine (1. 10. 2007. privremeno pušten na slobodu, uz izrečene mjere zabrane)
Optužnica podignuta:	8. 9. 2005. godine
Optužnica potvrđena:	13. 9. 2005. godine
Izjašnjenje o krivnji:	30. 9. 2005. godine (izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	1. 2. 2006. godine
Izmijenjena optužnica:	17. 10. 2006. godine
Prvostepena presuda:	3. 11. 2006. godine
Oglašen krivim za zločine protiv čovječnosti i osuđen na kaznu dugotrajnog zatvora od 26 godina.	
Žalbe: Tužilaštvo BiH i Odbrana uložili su žalbe zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i krivičnopravne sankcije. Odbrana se žalila i zbog povreda krivičnog zakona, a Samardžija je uložio žalbu zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Apelaciono vijeće je djelimično uvažilo žalbe Odbrane i Samardžije, dok je žalbe Tužilaštva odbacilo.	
Drugostepena presuda:	23. 10. 2008. godine
Kriv, prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, za zločine protiv čovječnosti (zatvaranje ili teško oduzimanje fizičke slobode) i osuđen na sedam godina zatvora .	
Premинуo:	25. 12. 2009. godine

DJELA ZA KOJA JE OSUĐEN:

Samardžija je 10. 7. 1992. godine naredio vojnicima Treće čete da izvrše pretres zaselaka Brkići i Balagića Brdo, te da muškarce Bošnjake dovedu na livadu Jezerine, gdje ih je i dočekao rekavši da ih vode u školu u Biljane radi ispitivanja.

Muškarci stariji od 18 i mlađi od 60 godina nakon toga su u koloni sprovedeni do osnovne škole u Biljanima, gdje ih je Samardžija zajedno s mještanima drugih sela, njih oko 50, predao njemu nepoznatom policijskom vodniku. Svi muškarci su zatvoreni u prostorije te škole, nakon čega su ubijeni na lokalitetu Lanište.

Naredbu za blokadu, pretrese sela na području Donjih Biljana i "čišćenje terena" izdao je Drago Samardžija, komandant 17. lake pješadijske brigade, 9. 7. 1992. godine. U izvršenju naredbe sudjelovali su pripadnici njegove brigade zajedno sa aktivnim i rezervnim policajcima odjeljenja civilne policije iz Sanice i odjeljenja vojne policije.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Zločini počinjeni nad civilima ne mogu se posmatrati kao izdvojeni eksces, nego kao "pažljivo instruisan i vođen slijed strateških poteza" i radnje koje je poduzimao Samardžija uklapaju se u "kriminalni šablon" koji je egzistirao.

Samardžija je znao da je zadatak njegove čete da izvrši pretres i dovođenje civila iz zaselaka Brkići i Balagića Brdo u školu radi ispitivanja, a ne davanja dozvola za kretanje. Od komande je dobio "odriješene ruke" da civile provede na način koji je smatrao da je najbolji, tako da nije pretresao kuće jer je poznavao mještane.

Ubistva zatočenih osoba, prema uvjerenju Vijeća, nije podstrekavao Samardžija, dok je termin "čišćenje terena" koji je naveden u naredbi od 9. 7. 1992. godine podrazumijevao privođenje vojno sposobnih Bošnjaka, te oduzimanje oružja i municije.

U optužnici nisu opisane radnje i tokom postupka nije dokazano da je Samardžija "pokrenuo, podstrekavao ili pomagao" drugim osobama u premlaćivanju i ubijanju žrtava.

STANKOVIĆ RADOVAN (X-KRŽ-05/70)

Pripadnik Miljevinskog bataljona pri Fočanskoj taktičkoj brigadi

Rođen:	10. 3. 1969. godine u selu Trebičina (Foča)
Pritvor:	9. 7. 2002. godine (MKSJ)
Prosljeđivanje predmeta:	1. 9. 2005. godine
Optužnica podignuta:	28. 11. 2005. godine
Optužnica potvrđena:	7. 12. 2005. godine
Izjašnjenje o krivnji:	23. 12. 2005. godine
Početak suđenja:	22. 5. 2006. godine
Prvostepena presuda:	14. 11. 2006. godine
Oglašen krivim za zločine protiv čovječnosti i osuđen na 16 godina zatvora.	
Žalbe: Odbrana i Stanković su uložili žalbe na osuđujući dio presude zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, krivičnog zakona, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, te visine kazne. Tužilaštvo je uložilo žalbu na oslobađajući dio presude zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i povrede krivičnog zakona, te zbog krivičnopravne sankcije na osuđujući dio. Apelaciono vijeće je uvažilo samo žalbu Tužilaštva na visinu kazne izrečene prvostepenom presudom.	
Drugostepena presuda:	17. 4. 2007. godine
Kriv, prema individualnoj odgovornosti, za <i>zločine protiv čovječnosti</i> (odvođenje u ropstvo, mučenje, silovanje, zatvaranje) i osuđen na <i>20 godina dugotrajnog zatvora.</i>	

Stanković je 25. 5. 2007. godine pobjegao sa odsluženja zatvorske kazne iz KPD-a "Foča". Zbog pomaganja u bjekstvu, pred Sudom BiH je 17. 3. 2010. nepravomoćno osuđen Ranko Stanković, brat Radovana Stankovića, na dvije godine zatvora, dok su dvije osobe priznale krivicu, nakon čega su osuđene na uslovnu kaznu od po šest mjeseci.

Sedam pripadnika Službe obezbjeđenja KPD-a "Foča" je oslobođeno krivice za "nesavjestan rad u službi" (vidi predmet X-K-07/387).

DJELA ZA KOJA JE OSUĐEN/OSLOBOĐEN:

Stanković je zajedno s drugim osobama, a po naređenju komandanta Miljevinškog bataljona Pere Eleza, formirao zatočenički centar za žene "Karaman kuću", u kući Nusreta Karamana u Miljevini, gdje je bilo zatvoreno najmanje devet djevojaka, većinom maloljetnica, od kojih dvije 12-godišnje djevojčice. Jedna od njih se vodi kao nestala.

Od augusta do oktobra 1992. godine Stanković je sudjelovao i "podstreka-vao" druge vojnike koji su dolazili u tu kuću da "siluju i zlostavljaju zatočeni-ce, imajući potpunu kontrolu nad njihovim životima i tijelima".

U tom periodu Stanković je za sebe odabrao jednu zatočenicu koju je silo-vao svake noći, "osim nekoliko dana kada je bio ranjen", "često u prisustvu drugih osoba", a u nekoliko navrata je njenu mlađu sestru prisiljavao na seksualni odnos iako ga je "preklinjala da to ne čini".

Djevojku koju je odabrao za sebe, u oktobru 1992. godine je odveo u stan u Miljevini, te potom u Foču, gdje ju je nastavio prisiljavati na seksualne odnose sve do 1. novembra te godine, kada ju je oslobodio.

Stanković je tjerao djevojke i djevojčice zatočene u "Karaman kući" na pri-silne radove, koji su podrazumijevali "pripremanje hrane za vojnike, čišćenje kuće, pranje vojničke odjeće i kupanje vojnika", kao i obavljanje poslova u različitim stanovima u Miljevini, uključujući i njegov.

Odbačena je optužba protiv Stankovića, a nakon što je Tužilaštvo tokom suđenja odustalo od krivičnog gonjenja, da je u maju 1992. godine u zatoče-ničkom centru u motelu u Miljevini silovao jednu ženu. Stanković je oslobo-đen optužbe da je od juna do decembra 1992. godine iz bolnice u Foči izveo drugu ženu i odveo je u stan, gdje ju je silovao, te nakon toga ponovo vratio u bolnicu.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Sud BiH je prihvatio činjenicu utvrđenu pred MKSJ-om da su VRS i paravojne formacije napale Bošnjake na području Kalinovika, Gacka i Foče. Cilj napa-da bilo je "etničko čišćenje" nesrpskog stanovništva, a posebna meta bile su žene zatočene u osnovnoj školi u Kalinoviku, te srednjoj školi i Sportskoj dvorani "Partizan" u Foči.

Zatočenički centar "Karaman kuća", koju su vojnici zvali "javna kuća", for-mirao je Stanković zajedno s još tri vojnika. Djevojke i djevojčice su prije

dovođenja u kuću bile silovane na drugim lokacijama te fizički i psihički zlostavljane.

Djevojku koju je odabrao za sebe Stanković je tretirao kao "lično vlasništvo". On je dozvoljavao ulazak u "Karaman kuću" drugim vojnicima, među kojima je neke i sam dovodio, i dodjeljivao im zatočenice radi silovanja.

STEVANOVIĆ MILADIN (X-KRŽ-05/24-2)

Policajac u sastavu Trećeg voda "Skelani" Drugog odreda Specijalne policije Šekovići

Rođen:	5. 8. 1966. godine u mjestu Brežani (Srebrenica)
Pritvor:	24. 6. 2005. godine
Optužnica podignuta:	12. 12. 2005. godine
Optužnica potvrđena:	19. 12. 2005. godine
Izjašnjenje o krivnji:	3. 2. 2006. godine (Zajedno s Milošem Stuparom, Milenkom Trifunovićem, Aleksandrom Radovanovićem, Slobodanom Jakovljevićem, Petrom Mitrovićem i Dragišom Živanovićem nije se želio izjasniti o krivici, nakon čega je Sud BiH konstatirao da je poriču. Istog dana Velibor Maksimović, Brano Džinić, Branislav Medan i Milovan Matić su se izjasnili da nisu krivi.)
Početak suđenja:	9. 5. 2006. godine
Razdvajanje postupka:	22. 5. 2008. godine
Do razdvajanja je došlo nakon što je Tužilaštvo BiH odlučilo da u spis uvede ranije izjave Mitrovića i Stevanovića u kojima oni govore o učešću u genocidu u Kravici, kao i sudjelovanju drugih optuženih u njemu. Razdvajanjem predmeta omogućeno je drugim Odbranama i optuženim da unakrsno ispituju Mitrovića i Stevanovića. Odlukom Sudskog vijeća postupak je razdvojen na predmete: Petar Mitrović (X-KR-05/24-1) , Miladin Stevanović (X-KR-05/24-2) te Miloš Stupar i ostali (X-KR-05/24) .	
Izmijenjena optužnica:	24. 6. 2008. godine
Prvostepena presuda:	29. 7. 2008. godine

Oslobođen krivice za genocid.	
Žalbe: Tužilaštvo BiH je uložilo žalbu zbog povrede krivičnog zakona, utvrđenog činjeničnog stanja, te zbog primjene odredaba o oslobađanju od kazne. Apelaciono vijeće je odbilo navode žalbe.	
Drugostepena presuda:	9. 11. 2009. godine
<i>Potvrđena prvostepena presuda.</i>	

NAVODI IZ OPTUŽNICE:

Stevanoviću se stavljalno na teret da je od 10. 7. do 19. 7. 1995. godine sudjelovao u napadu na Bošnjake u zaštićenoj zoni Srebrenica, a s ciljem i planom da se žene i djeca protjeraju s tog područja, a muškarci "po prijekom postupku" strijeljaju.

On je, kako je stajalo u optužnici, 12. i 13. 7. 1995. godine, zajedno s drugim pripadnicima policije i VRS-a, sudjelovao u osiguranju ceste Bratunac – Milići, kojom je oko 25.000 bošnjačkih žena, djece i staraca prisilno iseljeno s područja zaštićene zone.

Smatrano je da je 13. 7. 1995. godine sudjelovao u izviđanju i oružanom napadu, te prisiljavanju na predaju muškaraca koji su pokušavali da kroz šume izbjegnu na teritoriju pod kontrolom ARBiH.

Prema navodima optužnice, Stevanović je istog dana učestvovao u zadržavanju nekoliko hiljada zarobljenih muškaraca na livadi u Sandićima (općina Bratunac). Iz te grupe je izdvojeno između 20 i 30 Bošnjaka, koji su potom predani nepoznatim pripadnicima VRS-a, od kada im se gubi svaki trag.

Ostali zarobljenici su potom odvođeni na različite lokacije, gdje su pogubljeni, a među njima i u Zemljoradničku zadrugu "Kravica", u kojoj je tog dana ubijeno oko 1.000 muškaraca.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Vijeće je utvrdilo da nije "izvan svake razumne sumnje" dokazana Stevanovićeva krivica za sudjelovanje u genocidu u Srebrenici, te da nema dokaza da je učestvovao u izdvajanju zarobljenika i njihovoj predaji nepoznatim pripadnicima VRS-a na livadi u Sandićima. Također ne postoje dokazi ni da je učestvovao u transportu zarobljenika do lokacija na kojima su bili zatočeni i poslije pogubljeni.

Nakon pogubljenja zarobljenika u Kravici 13. i 14. 7. 1995. godine izvršeno je "čišćenje skladišta i transport tijela u masovne grobnice". Vijeće je zaključilo da je protjerivanje Bošnjaka s područja niz rijeku Drinu bilo "javno objavljen cilj" RS-a od početka rata, te da je plan pogubljenja muškaraca iz Srebrenice bio "skovan prije jutra 12. jula".

STUPAR MILOŠ i ostali (X-KR-05/24)

Miloš Stupar, komandant Drugog odreda Specijalne policije Šekovići; Milenko Trifunović, komandir Trećeg voda "Skelani" u sastavu Drugog odreda Specijalne policije Šekovići; Brano Džinić, specijalac-policajac u Drugom odredu Specijalne policije; Aleksandar Radovanović, Slobodan Jakovljević i Branislav Medan, specijalci-policajci u Trećem vodu "Skelani", te Milovan Matić, pripadnik VRS-a.

	Rođeni:	Pritvor:	Optužnica podignuta:	Optužnica potvrđena:
Miloš Stupar	7. 12. 1963. godine u Tišći (Šekovići)	23. 6. 2005. godine	12. 12. 2005. godine	19. 12. 2005. godine
Milenko Trifunović	7. 1. 1968. godine u selu Kostolomci (Srebrenica)	22. 6. 2005. godine		
Brano Džinić	28. 6. 1974. godine u selu Jelačići (Kladanj)			
Aleksandar Radovanović	20. 6. 1973. godine u Bujakovićima (Skelani)			
Slobodan Jakovljević	9. 1. 1964. godine u selu Kušići (Srebrenica)	21. 6. 2005. godine		
Branislav Medan	24. 3. 1965. godine u Dubrovniku (Hrvatska)	23. 8. 2005. godine		
Milovan Matić	20. 5. 1960. godine u Kajićima (Bratunac)	19. 12. 2005. – 29. 7. 2008. godine		
Dragiša Živanović	4. 10. 1974. godine u Bajinoj Bašti (Srbija)	24. 6. 2005. – 29. 7. 2008. godine		
Velibor Maksimović	15. 12. 1966. godine u Skelanima (Srebrenica)			

Izjašnjenje o krivnji: 3. 2. 2006. godine Džinić, Medan, Maksimović i Matić su se izjasnili da nisu krivi. O krivici se nisu izjasnili Stupar, Trifunović, Radovanović, Jakovljević, zajedno s Petrom Mitrovićem, Miladinom Stevanovićem i Dragišom Živanovićem, nakon čega je Sud zaključio da poriču krivicu.	
Početak suđenja:	9. 5. 2006. godine
Razdvajanje postupka:	22. 5. 2008. godine
Nakon što je Tužilaštvo BiH donijelo odluku da u spis uvede izjave Mitrovića i Stevanovića date u istrazi, a u kojima direktno ili indirektno terete ostale optužene, Sud je predmet protiv 11-orice razdvojio na tri dijela. Na takav način je omogućeno drugim optuženim i Odbranama da ih unakrsno ispituju.	
Izmijenjena optužnica:	24. 6. 2008. godine
Prvostepena presuda:	29. 7. 2008. godine
Stupar je osuđen na 40 godina; Trifunović, Džinić i Radovanović na po 42 godine; te Jakovljević i Medan na po 40 godina. Krivice su oslobođeni Matić, Maksimović i Živanović.	
Žalbe: Tužilaštvo BiH je uložilo žalbu na oslobađajući dio nepravomoćne presude koji se odnosi na Matića, i to zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, te bitne povrede odredaba krivičnog postupka. Tužilaštvo se nije žalilo na presudu Živanoviću i Maksimoviću. Odbrane šestorice optuženih su se žalile zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, povreda krivičnog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Na odluku o krivičnopravnoj sankciji žalbe su uložile Odbrane Stupara, Radovanovića i Medana, i Stupar.	
Drugostepena presuda:	9. 9. 2009. godine
Trifunović je oglašen krivim i osuđen na kaznu dugotrajnog zatvora od 33 godine , Radovanović i Džinić na po 32 godine dugotrajnog zatvora , te Jakovljević i Medan na po 28 godina dugotrajnog zatvora . Sva petorica su osuđeni zbog genocida (ubistvo) prema individualnoj krivičnoj odgovornosti. Matić, Živanović i Maksimović su pravomoćno oslobođeni krivice za genocid . Suđenje Stuparu je obnovljeno.	

DJELA ZA KOJA SU OSUĐENI/OSLOBOĐENI:

Milenko Trifunović, Brano Džinić, Aleksandar Radovanović, Slobodan Jakovljević i Branislav Medan, zajedno s drugim pripadnicima VRS-a i MUP-a RS-a, sudjelovali su u zarobljavanju velikog broja muškaraca Bošnjaka koji su pokušavali napustiti Srebrenicu nakon njenog pada i potpune okupacije.

Trifunović je 13. 7. 1995. godine ohrabrivao i pozivao muškarce na predaju ističući da će biti ispitani i razmijenjeni. Nakon što su se mnogi predali, od njih su oduzeti lični dokumenti i potom su u koloni sprovedeni u skladište Zemljoradničke zadruge "Kravica".

U tom objektu bilo je zatvoreno više od 1.000 muškaraca, koji su istog dana ubijeni tako što su Trifunović i Radovanović "pucali iz automatske puške

u zarobljenike", dok je Džinić "bacao ručne bombe na njih". Za to vrijeme Jakovljević i Medan su čuvali stražu sa stražnje strane skladišta i tako sprečavali bjekstvo zarobljenika kroz prozore.

Za učešće u istim zločinima krivice su oslobođeni Milovan Matić, Dragiša Živanović i Velibor Maksimović.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Vijeće nije moglo van razumne sumnje utvrditi da je Matić oduzimao dragocjenosti od zatvorenika u Zemljoradničkoj zadruzi "Kravica", te da nema "pouzdatih dokaza" da je punio okvire za municiju. Tužilaštvo nije dokazalo ni krivičnu odgovornost Velibora Maksimovića i Dragiše Živanovića.

Odlukom Apelacionog vijeća suđenje Stuparu za genocid u Srebrenici se obnavlja zbog "bitnih povreda odredaba krivičnog postupka".

Ubijanja zatvorenika u Zemljoradničkoj zadruzi u Kravici "nisu bila incident", nego se radilo o realizaciji "sistemske i organizovanog događaja". U hangaru je vladala "haotična situacija" jer su zatvorenici bili uplašeni za svoj život, dok su egzekutori riješili da izvrše "zadatak do kraja".

Radovanović, Medan, Džinić, Jakovljević i Trifunović su dali "odlučujući doprinos" u ubistvima zatvorenika koja su izvršena "na izuzetno okrutan i nehuman način", a u čemu su sudjelovali kao pomagači.

Optuženi su bili upoznati s postojanjem genocidnog plana da se potpuno ili djelimično istrijebi bošnjački narod i "revnosno su izvršavali taj svoj zadatak". Učešće i znanje Trifunovića, Džinića, Radovanovića i Jakovljevića u tom planu "ne potvrđuju da su i dijelili genocidnu namjeru".

Apelaciono vijeće je utvrdilo i da je bezakonje koje je vladalo u Potočarima dalo egzekutorima "osjećaj nadmoćnosti, neprikosnovenosti, nedodirljivosti, te da su izvan i iznad zakona".

ŠIMŠIĆ BOBAN (X-KRŽ-05/04)

Pripadnik rezervnog sastava policije MUP-a RS-a

Rođen:	17. 12. 1967. godine u Višegradu
Pritvor:	24. 1. 2005. godine (dobrovoljno se predao)
Optužnica podignuta:	28. 6. 2005. godine
Optužnica potvrđena:	8. 7. 2005. godine
Izjašnjenje o krivnji:	14. 7. 2005. godina (izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	14. 9. 2005. godine
Precizirana optužnica:	19. 6. 2006. godine
Prvostepena presuda:	11. 7. 2006. godine
Oglašen krivim za zločine protiv čovječnosti i osuđen na pet godina zatvora.	
Žalbe: Tužilaštvo BiH i Odbrana uložili su žalbe zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, krivičnog zakona, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Tužilaštvo je uložilo žalbu i zbog krivičnopravne sankcije. Apelaciono vijeće je uvažilo sve žalbe.	
Drugostepena presuda:	14. 8. 2007. godine
Kriv, prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, zbog zločina protiv čovječnosti (progon, ubistvo, zatvaranje, mučenje, silovanje, prisilni nestanak) i osuđen na 14 godina zatvora .	

DJELA ZA KOJA JE OSUĐEN/OSLOBOĐEN:

Šimšić je 18. 6. i 25. 7. 1992. godine sudjelovao u napadu na sela Kuka i Velji Lug (općina Višegrad), prilikom čega su Bošnjaci hapšeni i zatvarani u Osnovnu školu "Hasan Veletovac". Tokom napada na selo Velji Lug ubijeno je sedam civila, a dvije osobe iz sela Kuka vode se kao nestale.

U drugoj polovini juna 1992. godine Šimšić, stražar u školi "Hasan Veletovac", sudjelovao je u ubistvima, prisilnom nestanku i mučenju zatvorenika, kao i "pomaganju u prisiljavanju djevojaka i žena na seksualni odnos". Šimšić je u nekoliko navrata u školi izdvajao mlađe žene i djevojke te ih odvodio vojnicima, koji su ih "višestruko silovali, premlaćivali i ponižavali".

Tokom juna 1992. godine Šimšić je omogućio Milanu Lukiću da izvede civila kojeg je "nožem zaklao, a njegovu odsječenu glavu potom bacio među zatočene civile", kao i da sudjeluje u njihovom premlaćivanju i mučenju.

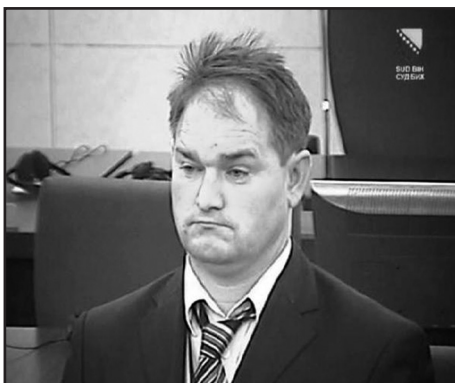
Šimšić je oslobođen navoda optužnice prema kojima je 17. 6. 1992. godine sudjelovao u napadu na selo Žlijeb, te hapšenju i zatvaranju civila u prostoru Vatrogasnog doma u Višegradu. Oslobođen je krivice i da je u tom domu izdvojio 10 djevojaka i žena te da ih je zajedno s drugim vojnicima fizički zlostavljao i potom silovao.

Nije nađeno dovoljno dokaza da je 18. 6. 1992. godine, zajedno s Milanom Lukićem, iz Doma izveo muškarce, koji su potom ubijeni, te da je u školi u Višegradu sudjelovao u premlaćivanju nekoliko muškaraca i oduzimanju novca i zlatnog nakita od zatočenika.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Šimšić je bio dio "dominirajuće armijsko-policijske formacije" koja je napala Bošnjake, te je sudjelovao u "teroriziranju" civila u različitim selima i školi "Hasan Veletovac".

Kao rezervni policajac Šimšić je bio upućen u svakodnevna dešavanja na području Višegrada jer se nije radilo o "sporadičnim i izoliranim incidentima".

ŠKROBIĆ MARKO (X-KRŽ-07/480)

Pripadnik jedinice HVO-a Kotor-Varoš

Rođen:	20. 7. 1971. godine u mjestu Duratovci (Kotor-Varoš)
Pritvor:	19. 12. 2007. godine (6. 2. 2008. privremeno pušten na slobodu uz mjere zabrane i jemstvo)
Optužnica podignuta:	14. 1. 2008. godine
Optužnica potvrđena:	16. 1. 2008. godine
Izjašnjenje o krivnji:	28. 1. 2008. godine (izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	9. 5. 2008. godine
Prvostepena presuda:	22. 10. 2008. godine
Oglašen krivim za ratni zločin protiv civilnog stanovništva i osuđen na 10 godina zatvora.	
Žalbe: Tužilaštvo i Odbrana su uložili žalbe zbog visine kazne, a Odbrana i zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, krivičnog zakona, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Vijeće je odbilo žalbu Tužilaštva, a djelimično uvažilo žalbe Odbrane.	
Drugostepena presuda:	22. 4. 2009. godine
Kriv, prema individualnoj odgovornosti, za ratni zločin protiv civilnog stanovništva (ubistvo) i osuđen na devet godina zatvora .	

DJELA ZA KOJA JE OSUĐEN:

Škrobić je 31. 7. 1992. godine, u grupi sa četvoricom naoružanih ljudi, u mjestu Novo Selo (općina Kotor-Varoš) istjerao iz kuće članove porodice

Glamočak, koje su potom povelj prema selu Ravne. Na putu je Škrobić ubio Stojka Glamočaka pucajući iz pištolja.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Sve osobe koje je Škrobić zajedno s drugim naoružanim ljudima izveo iz kuća bili su civili i nisu imali oružje.

Na području Kotor-Varoši bio je na snazi oružani sukob između VRS-a s jedne, te ARBiH i HVO-a s druge strane. Opći napad na grad počeo je 25. 7. 1992. godine.

TANASKOVIĆ NENAD (X-KRŽ-05/165)

Pripadnik rezervnog sastava policije

Rođen:	20. 11. 1961. godine u selu Donja Lijeska (Višegrad)
Pritvor:	11. 7. 2006. godine
Optužnica podignuta:	29. 9. 2006. godine
Optužnica potvrđena:	6. 10. 2006. godine
Izjašnjenje o krivnji:	25. 10. 2006. godine (izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	2. 2. 2007. godine
Prvostepena presuda:	24. 8. 2007. godine
Oglašen krivim za zločine protiv čovječnosti i osuđen na 12 godina zatvora.	
Žalbe: Odbrana je uložila žalbu zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede krivičnog zakona i EKLJP-a, te visine kazne, što je Vijeće djelimično uvažilo.	
Drugostepena presuda:	26. 3. 2008. godine
Kriv, prema individualnoj odgovornosti, zbog zločina protiv čovječnosti (progon, deportacija, zatvaranje, mučenje, silovanje) i osuđen na osam godina zatvora .	

DJELA ZA KOJA JE OSUĐEN/OSLOBOĐEN:

Tanasković je sredinom maja 1992. godine sudjelovao u hapšenju dviju osoba, koje su potom sprovedene u SJB Višegrad, gdje je muškarac zadržan s drugim zatvorenicima, dok je ženu ispitivao Drago Samardžić, a onda su je dva vojnika silovala.

Zajedno s drugim osobama Tanasković je 23. 5. 1992. godine radi ispitivanja uhapsio dvojicu civila, koje su nakon toga odveli u mjesnu zajednicu u selu Donja Lijeska, gdje su premlaćeni, a potom odvedeni u SJB Višegrad i tu zadržani četiri dana.

Tanasković je oko 31. 5. 1992. godine učestvovao u napadu na sela u kojima su živjeli Bošnjaci, prilikom čega su zarobljeni muškarci civili, koji su zatvoreni u osnovnu školu u Orahovcima. S drugim vojnicima Tanasković je teško pretukao dva zatočenika.

Sudjelovao je 14. 6. 1992. godine u protjerivanju grupe civila iz Višegrada. Oni su odvedeni na Iševića brdo, gdje im je naređeno da muškarci ispod 65 godina starosti ostanu u vozilima, a da žene, djeca i muškarci preko 65 godina starosti napuste vozila.

Oslobođen je optužbe da je 16. 6. 1992. godine, dok su vojnici izvodili zatočenike iz kamiona na Starom mostu u Višegradu, ubijali ih i bacali u rijeku Drinu, tjerao dvojicu civila da očiste krv i uklone tijela s mosta, da bi nakon toga jednu osobu tukao i tjerao da liže krv s tla.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Na području Višegrada od aprila do juna 1992. godine postojao je širok i sistematičan napad VRS-a, policije i paravojnih formacija, posebno "Belih orlova", usmjeren protiv civila Bošnjaka, a s kojim je bio upoznat i Tanasković.

Pripadnici VRS-a su zajedno s "lokalnim srpskim paravojnim formacijama" 14. 6. 1992. godine, prema unaprijed utvrđenom planu, prisilili nekoliko stotina Bošnjaka da napuste područje Višegrada.

Civili su, zbog "nepodnošljive atmosfere nasilja i straha" i jer su bili "na meti zbog drugačije nacionalnosti", u konvojima napustili grad.

Na izricanje kazne ispod zakonskog minimuma, koji iznosi 10 godina, uticalo je teško zdravstveno stanje, odnosno invaliditet Tanaskovića.

TODOROVIĆ MIRKO I RADIĆ MILOŠ (X-KRŽ-07/382)

Pripadnici vojske Srpske Republike BiH, kasnije Vojne policije VRS-a

	Mirko Todorović	Miloš Radić
Rođeni:	15. 5. 1954. godine u Bratuncu	5. 6. 1959. godine u Srebrenici
Pritvor:	24. 5. 2007. godine	
Optužnica podignuta:	15. 6. 2007. godine	
Optužnica potvrđena:	21. 6. 2007. godine	
Izjašnjenje o krivnji	6. 7. 2007. godine (izjasnio se da nije kriv)	12. 7. 2007. godine (izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	1. 10. 2007. godine	
Prvostepena presuda:	29. 4. 2008. godine	
Oglašeni krivima za zločin protiv čovječnosti i kažnjeni sa po 17 godina zatvora.		
Žalbe: Odbrane Todorovića i Radića uložile su žalbe zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, krivičnog zakona, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Tužilaštvo je uložilo žalbu zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji, jednako kao i obje Odbrane. Apelaciono vijeće je žalbu Tužilaštva odbacilo, a djelimično uvažilo žalbe Odbranâ.		
Drugostepena presuda:	17. 2. 2009. godine	
Krivi, prema individualnoj odgovornosti, za zločine protiv čovječnosti (pomaganje u progonu, mučenju i ubistvima) i kažnjeni sa 13 i 12 godina zatvora .		

Pritvor za Radića i Todorovića je prestao po "sili zakona" 29. 1. 2009. godine, jer odluka po žalbi na prvostepenu presudu nije donesena u roku od devet mjeseci po njenom objavljivanju. Radić je upućen na izdržavanje kazne, dok je Todorović u bjekstvu.

DJELA ZA KOJA SU OSUĐENI:

Mirko Todorović je 20. 5. 1992. godine u selu Borkovac (općina Bratunac) pomogao četvorici pripadnika VRS-a da nađu i uhapsu 14 civila Bošnjaka koji su se, iz straha od "napada vojske i policije Republike Srpske", skrivali u kamenolomu.

Zajedno sa ostalim vojnicima, Todorović je zarobljene civile sproveo do kuće Abdulaha Sulejmanovića, gdje ih je dočekaao Miloš Radić. Na putu do te kuće, neko iz grupe vojnika je ubio jednog civila.

Todorović i Radić su tog dana s puškama na gotovs "obezbjđivali teren i sprečavali zarobljene civile da pobjegnu", dok su ih ostali vojnici udarali "šakama i nogama po svim dijelovima tijela, te im oduzimali novac i dragocjenosti".

Grupu civila su potom odveli do padine prema obližnjem potoku, gdje su ih strijeljali. Šest civila je preživjelo.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Mirko Todorović i Miloš Radić su pomogli drugim vojnicima dajući im korisne informacije kako da pronadu i zarobe civile, te su sudjelovali u sprovođenju zarobljenika i njihovom obezbjeđenju dok su mučeni i potom ubijani.

Obojica su učestvovala u zlostavljanju civila, čime su doprinijeli "povredi čovječnosti uopće, te ljudskih prava civila Bošnjaka, konkretno".

Todorović i Radić su znali za široko rasprostranjeni i sistematski napad na bošnjačko civilno stanovništvo u općini Bratunac. Vojnici koji su učestvovali u zločinu, počinili su ga s "diskriminatornom namjerom".

Neposredne žrtve zločina su 14 civila koji su mučeni, a osam ih je ubijeno. Njihove su patnje bile "iznimno velike" zbog izloženosti fizičkom nasilju i strijeljanju. Posredne žrtve su "svi pripadnici ljudskog roda" jer zločini protiv čovječnosti predstavljaju prijetnju i povredu ljudskog dostojanstva.

VRDOLJAK IVICA (X-KRŽ-08/488)

Pripadnik 103. derventske brigade HVO-a

Rođen:	1. 8. 1968. godine u Derventi
Pritvor:	29. 11. 2007. godine
Optužnica podignuta:	20. 2. 2008. godine
Optužnica potvrđena:	21. 2. 2008. godine
Izjašnjenje o krivnji:	4. 3. 2008. godine (izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	6. 5. 2008. godine
Prvostepena presuda:	10. 7. 2008. godine
Oglašen krivim za ratni zločin protiv civilnog stanovništva i osuđen na pet godina zatvora.	
Žalbe: Odbrana je uložila žalbu zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, krivičnog zakona, te pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Vijeće je žalbe odbilo kao neosnovane.	
Drugostepena presuda:	29. 1. 2009. godine
Kriv, prema individualnoj odgovornosti, za ratni zločin protiv civilnog stanovništva (mučenje) i osuđen na pet godina zatvora .	

DJELA ZA KOJA JE OSUĐEN:

Krajem juna 1992. godine Vrdoljak je naredio svim zatvorenicima u objektu "Silos" u Polju da stoje i drže ruke iza glave, te je one koji to ne bi učinili

odvajao u drugu prostoriju. Tako je neutvrđenog dana u junu 1992. godine izveo četiri zatvorenika srpske nacionalnosti iz prostorije u kojoj su bili zatočeni, te zajedno s drugim osobama učestvovao u njihovom premlaćivanju "rukama, nogama obuvenim u vojničke čizme i palicama".

Vrdoljak je i u julu 1992. godine iz skladišta Robne kuće "Beograd" u naselju Tulek u Bosanskom Brodu u večernjim satima izvodio zatvorenike u neosvijetljenu prostoriju, gdje ih je, zajedno s drugim osobama, u mraku tukao.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Od kraja juna i tokom jula 1992. godine u objektu "Silos" u Polju i Robnoj kući "Beograd" u Bosanskom Brodu postojali su "logori za srpske civile".

Vrdoljak i drugi pripadnici HVO-a su fizički i psihički zlostavljali zatvorenike u tim objektima.

VUKOVIĆ RADMILO (X-KRŽ-06/217)

Pripadnik vojnih snaga Srpske Republike BiH

Rođen:	28. 7. 1952. godine u mjestu Rataja (Foča)
Pritvor:	18. 4. 2006. – 14. 2. 2007. godine (kada je privremeno pušten na slobodu); 7. 5. – 31. 8. 2007. godine (pritvor zamijenjen mjerama zabrane)
Optužnica podignuta:	12. 10. 2006. godine
Optužnica potvrđena:	13. 10. 2006. godine
Izjašnjenje o krivnji:	31. 10. 2006. godine (izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	19. 1. 2007. godine
Prvostepena presuda:	17. 4. 2007. godine
Oglašen krivim za ratni zločin protiv civilnog stanovništva i osuđen na pet godina i šest mjeseci zatvora.	
Žalbe: Tužilaštvo se žalilo zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, te visine kazne. Vuković i Odbrana su podnijeli žalbe zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, krivičnog zakona, te pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Odbrana se žalila i na visinu kazne. Vijeće je uvažilo žalbe Odbrane i Vukovića.	
Drugostepena presuda:	13. 8. 2008. godine
Oslobođen.	

NAVODI IZ OPTUŽNICE:

Tužilaštvo je dokazivalo da je Vuković 10. 6. 1992. godine iz stana u Miljevi-
ni nasilno izveo jednu žensku osobu zbog navodnog privođenja u vojni štab,

nakon čega ju je odveo u drugi stan, zlostavljao i silovao. Naredio joj je da o tom činu ne govori nikome i da na svaki njegov poziv mora doći u isti stan, što je ona činila sve do kraja augusta 1992. godine.

Oštećena je, nakon protjerivanja iz Miljevine, 20. 2. 1993. godine u bolnici u Goraždu rodila dijete.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Na području Foče u toku 1992. godine žene su odvođene u sabirne centre i "višestruko silovane od nepoznatih osoba, te često zatvarane", što upućuje da se u predmetu *Radmilo Vuković* radilo o "netipičnom silovanju".

Vijeće nije moglo utvrditi van razumne sumnje da je Vuković silovao oštećenu. Utvrđeno je da su optuženi i oštećena prije rata bili u intimnoj vezi. Zaključeno je da su uočene "nedosljednosti i nelogičnosti" u iskazu oštećene, koja je svjedočila tokom suđenja. Činjenicu da su prije rata bili u "vanbračnoj vezi" Vijeće je ocijenilo relevantnom, "pored ostalog i radi provjere kredibiliteta svjedočenja oštećene" s obzirom da je ona ovu vezu negirala do okončanja postupka.

Vuković je tokom postupka priznao očinstvo. Prvostepeno vijeće je donijelo odluku da mu se zabranjuje svaki kontakt s djetetom, te naložilo da dijete mora znati identitet oca ukoliko to bude tražilo i da samo odluči o eventualnom kontaktu.

VUKOVIĆ RANKO i RAJKO (X-KRŽ-07/405)

Pripadnici Oružanih snaga RS-a

	Ranko Vuković	Rajko Vuković
Rođeni:	7. 9. 1969. godine u selu Kozija Luka (Foča)	20. 11. 1972. godine u Foči
Pritvor:	18. 9. 2007. – 5. 12. 2008. godine	12. 7. – 19. 9. 2007. godine; 27. 11. 2007. – 5. 12. 2008. godine
Optužnica podignuta:	28. 8. 2007. godine	
Optužnica potvrđena:	31. 8. 2007. godine	
Izjašnjenje o krivnji:	13. 9. 2007. godine (izjasnio se da nije kriv)	Nije se pojavio na dva ročišta za izjašnjenje o krivnji, nakon čega je Sud konstatirao da poriče krivicu.
Početak suđenja:	8. 11. 2007. godine	
Izmijenjena optužnica:	17. 1. 2008. godine	
Prvostepena presuda:	4. 2. 2008. godine	
Oglašeni krivima za zločin protiv čovječnosti i osuđeni na po 12 godina.		
Žalbe: Tužilaštvo je uložilo žalbu zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i visine kazne. Odbrana je uložila žalbu zbog povrede EKLJP-a, bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, krivičnog zakona, te pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Vijeće je uvažilo žalbu Odbranâ, a odbilo navode Tužilaštva.		
Drugostepena presuda:	30. 6. 2009. godine	
Oslobođeni.		

NAVODI IZ OPTUŽNICE:

Tužilaštvo je tvrdilo da su braća Ranko i Rajko Vuković krajem maja 1992. godine, zajedno s Blagojem i Rankom Golubovićem, naoružani automatskim puškama, došli u selo Podkolun i ubili dvije starije osobe.

Ranko Vuković je terećen i da je u julu 1992. godine u Miljevini silovao jednu ženu.

OBRAZLOŽENJE PRESUDE:

Vijeće je zaključilo da je iskaz ključnog svjedoka Tužilaštva, na kojem su se temeljili navodi za optužnicu, sadrži brojne "nesaglasnosti i nelogičnosti". Isto su utvrdili za izjave drugih svjedoka Optužbe.

Braća Vuković su se teretili za učešće u "zajedničkom planu i cilju ubistva civila" u selu Podkolun, što tokom glavnog pretresa nije dokazano van razumne sumnje, kao ni imena vojnika koji su počinili taj zločin.

Nepravomočné presude

BASTAH PREDRAG I VIŠKOVIĆ GORAN (X-KR-05/122)

Predrag Bastah, pripadnik rezervnog sastava SJB-a Vlasenica, i Goran Višković, pripadnik vojske Srpske Republike BiH

	Veljko Bašić	Predrag Bastah	Goran Višković
Rođeni:	3. 11. 1926. godine u Bašićima (Šekovići)	18. 10. 1953. godine u Podkozlovači (Han-Pijesak)	25. 11. 1954. godine u Buljevićima (Vlasenica)
Pritvor:	Branio se sa slobode	29. 1. 2008. godine	29. 1. – 22. 7. 2008. godine; 8. 2. 2010. određen devetomjesečni pritvor
Optužnica podignuta:	17. 4. 2008. godine		
Optužnica potvrđena:	23. 4. 2008. godine		
Izjašnjenje o krivnji:	30. 4. 2008. godine (izjasnio se da nije kriv)	13. 5. 2008. godine (Sud BiH konstatirao da poriče krivicu)	30. 4. 2008. godine (izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	3. 7. 2008. godine		
Razdvajanje postupka:	3. 7. 2008. godine Sud BiH je donio rješenje o izdvajanju predmeta <i>Veljko Bašić</i> iz predmeta Predrag Bastah i ostali (X-KR-05/122) . Suđenje Predragu Bastahu i Goranu Viškoviću nastavljeno je pod oznakom X-KR-05/122 , a postupak protiv Veljka Bašića pod oznakom X-KR-05/122-1 .		
Izmijenjena optužnica:	16. 11. 2009. godine		

Prvostepena presuda:	5. 2. 2010. godine
Prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, proglašeni krivima za zločin protiv čovječnosti (zajedno za: progon, ubistvo, deportaciju, zatvaranje ili teško oduzimanje slobode, mučenje, silovanje, prisilni nestanak, druga nečovječna djela) i osuđeni na 22 godine dugotrajnog zatvora i 18 godina zatvora. Oslobođeni su krivice za pojedine tačke optužnice (progon, deportacija, zatvaranje, prisilni nestanak i druga nečovječna djela).	

U julu 2008. godine, a na osnovu nalaza vještaka medicinske struke, Sud BiH je konstatirao da je Veljko Bašić (84) "trajno nesposoban" za suđenje zbog lošeg zdravstvenog stanja, nakon čega je razdvojen postupak protiv njega i druge dvojice optuženih.

PRVOSTEPENA PRESUDA:

Predrag Bastah i Goran Višković su od aprila do septembra 1992. godine sudjelovali u progonu nesrpskog stanovništva s područja Vlasenice.

Bastah je proglašen krivim jer je u toku juna 1992. godine sudjelovao u hapšenju, fizičkom zlostavljanju i zatvaranju četiri civila u Policijsku stanicu u Vlasenici. Osuđen je i jer je 2. 6. 1992. godine, "ili približno tog datuma", uhapsio jednu osobu koju je potom zajedno sa još jednim policajcem odveo do mjesta zvanog Toplik i ubio.

Također je osuđen i jer je noću 12./13. 9. 1992. godine, "zajedno s pet ili više neidentificiranih vojnika sa čarapama na glavama", sudjelovao u ubistvu više osoba u centru Vlasenice. Tada je odveo dvojicu logoraša Bošnjaka s kojima je stajao ispred kuća u koje su ulazili vojnici i odakle su se čule "jake rafalne paljbe". Nakon izlaska vojnika on bi naredio logorašima da iz kuća iznesu tijela i utovare ih na traktor.

Bastah je proglašen krivim i jer je tokom juna i jula 1992., sâm i u grupi neidentificiranih vojnika, iz logora "Sušica" izveo 13 civila Bošnjaka, kojima se od tada gubi svaki trag, te jer je krajem augusta iste godine prisilio nekoliko osoba da napuste svoje domove i područje Vlasenice.

Višković je sam 23. 4. 1992. uhapsio jednu osobu, koju je potom zatvorio u Policijskoj stanici u Vlasenici, dok je u maju iste godine, u zatvoru koji se nalazio iza zgrade suda u tom gradu, mučio nekoliko zatvorenika.

Proglašen je krivim i jer je 11. 7. 1992. fizički zlostavljao tri osobe u centru grada, te jer je u junu iste godine "zlostavljao nekoliko osoba" u naselju Panorama. Kriv je i za izvođenje više civila iz logora "Sušica" i njihovo psihičko zlostavljanje tokom odvođenja na prinudne radove. Iz tog logora je istog mjeseca izveo trojicu zatočenika, kojima se nakon toga gubi svaki trag.

Također je proglašen krivim i jer je u drugoj polovini juna 1992. godine, zbog navodnih obavljanja prinudnih radova, iz logora "Sušica" izveo 13 zatvorenika, te ih izvjestan vremenski period držao zatvorene u kamionu hladnjači, a "od sigurne smrti spasio ih je jedan srpski vojnik".

Višković je proglašen krivim i za silovanje dviju žena u junu i julu 1992. godine.

Zajedno su proglašeni krivima jer su, neutvrđenog datuma u maju 1992. godine, sudjelovali u hapšenju i zatvaranju jednog čovjeka u Policijskoj stanici u Vlasenici, nakon čega je odveden u logor "Sušica". Taj čovjek je u drugoj polovini jula izveden s dvojicom sinova, također zatočenika. Njihova sudbina je nepoznata do danas.

U junu 1992. godine, u selu Jarovlje (općina Vlasenica), obojica su zajedno sudjelovala u hapšenju jedne osobe, koju su nakon izvjesnog vremena izveli iz logora "Sušica", od kada se vodi kao nestala.

Bastah je oslobođen krivice da je 23. 4. 1992. učestvovao u hapšenju i fizičkom zlostavljanju jedne osobe u Policijskoj stanici u Vlasenici, te da je tokom maja i juna iste godine sudjelovao u hapšenju i premlaćivanju šest zatvorenika.

Oslobođen je krivice i za odvođenje triju osoba u maju 1992. godine, koje se od tada vode kao nestale, te krivice za protjerivanje jedne osobe.

Višković je oslobođen krivice da je tokom maja 1992. godine u prostorijama Policijske stanice u Vlasenici fizički i psihički zlostavljao zatvorenike, te jednu ženu u njenoj kući nakon što mu nije "htjela reći gdje se nalazi njen muž".

Nije mu dokazana ni krivica za zlostavljanje jedne osobe 11. 7. 1992., i odvođenje grupe civila iz "Sušice" u junu iste godine. Svi se od tada vode kao nestali.

Višković je oslobođen i da je od 18. do 30. 7. 1992. u logoru "Sušica" više puta tukao jednog zatočenika, odvodio ga na prinudne radove, te zajedno sa čuvarima od 2. 6. do 2. 7. iste godine sudjelovao u silovanju i seksualnom zlostavljanju jedne žene.

Bastah i Višković su skupa oslobođeni krivice da su krajem aprila 1992. godine, naoružani automatskim puškama, sudjelovali u hapšenju i premlaćivanju dvojice muškaraca, te njihovom zatvaranju u Policijsku stanicu u Vlasenici.

Obojica su oslobođeni krivice da su od 13. do 19. 7. 1992. godine u mjestu Luke (općina Vlasenica) sudjelovali u zaustavljanju autobusa i kamiona sa civilima, ženama i djecom, koji su iz logora "Sušica" prebacivani na teritoriju pod kontrolom ARBiH. Tužilaštvo je tvrdilo da su Bastah i Višković učestvovali u prisilnom preseljenju civila i odvajanju žena i djevojaka, kojima se potom gubi svaki trag. Obojica su oslobođena krivice da su u tim zločinima sudjelovali na način da su davali znak neidentificiranim vojnicima da ih odvede.

BUNDALO RATKO i ostali (X-KR-07/419)

Ratko Bundalo, komandant TG-a Kalinovik; Neđo Zeljaja, komandir SJB-a Kalinovik; i Đorđislav Aškraha, komandir straže u logoru "Barutni magacin"

	Ratko Bundalo	Neđo Zeljaja	Đorđislav Aškraha
Rođeni:	30. 9. 1944. godine u selu Kriškovci (Laktaši)	21. 8. 1947. godine u selu Grab (Trnovo)	18. 5. 1951. godine u selu Jelašca (Kalinovik)
Pritvor:	1. 9. 2007. godine	29. 11. 2007. – 12. 6. 2008. godine	31. 8. 2007. – 12. 6. 2008. godine
Optužnica podignuta:	23. 11. 2007. godine		
Optužnica potvrđena:	28. 11. 2007. godine		
Izjašnjenje o krivnji:	13. 12. 2007. godine (izjasnili su se da nisu krivi)		
Početak suđenja:	26. 2. 2008. godine		
Izmijenjena optužnica:	13. 10. 2009. godine		
Prvostepena presuda:	21. 12. 2009. godine		
Ratko Bundalo i Neđo Zeljaja su proglašeni krivima, prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, za zločine protiv čovječnosti (progon, ubistvo, deportacija, zatvaranje, silovanje, prisilni nestanak, druga nečovječna djela), u vezi s ratnim zločinom protiv civilnog stanovništva (protupravno odvođenje u koncentracione logore i druga protuzakonita zatvaranja, prisiljavanje na prinudni rad) i ratnim zločinom protiv ratnih zarobljenika (ubistvo, mučenje). Đorđislav Aškraha je oslobođen krivice, dok je Bundalo osuđen na 19 godina , a Zeljaja na 15 godina zatvora .			

PRVOSTEPENA PRESUDA:

Ratko Bundalo i Neđo Zeljaja su od maja 1992. do marta 1993. godine sudjelovali u udruženom zločinačkom poduhvatu s ciljem progona Bošnjaka s područja općine Kalinovik.

Obojica su od juna do septembra 1992. godine učestvovala u formiranju i osiguranju funkcioniranja zatvora u Osnovnoj školi "Miladin Radojević" u Kalinoviku, gdje je bilo zatočeno oko 300 civila iz te općine, te Gacka, Nevesinja, Foče i Trnova. Zeljaja je bio neposredno nadređen policajcima koji su obezbjeđivali školu, dok je Bundalo i "mogao znati za silovanja, ubistva, mučenja..." zatočenika.

Početkom maja 1992. godine, pripadnici vojske "pod komandom Bundala" i pripadnici policijske stanice u Kalinoviku "pod komandom Zeljaje" zarobili su oko 280 civila iz Jeleča (općina Foča). Civili su uhapšeni u naselju Jažići, na području Kalinovika, nakon čega su muškarci zatočeni u Osnovnu školu "Miladin Radojević", a žene, djecu i starije osobe su "jedinice pod komandom Bundala i civilne vlasti" transportirale na teritoriju pod kontrolom ARBiH. Muškarci su iz te škole nakon izvjesnog vremena prebačeni u KPD "Foča", gdje ih je većina ubijena ili nestala.

Zeljaja je 25. 6. 1992. godine, zajedno s pripadnicima SJB-a Kalinovik, sudjelovao u hapšenju muškaraca na području te općine, nakon čega je oko 60 njih zatvoreno u školu "Miladin Radojević", odakle su 7. jula, ili približno tog datuma, prebačeni u logor "Barutni magacin", koji je bio "pod komandom Bundala".

Pripadnici vojnih i policijskih snaga općine Kalinovik su početkom jula 1992. godine zarobili oko 200 civila s područja Gacka, koje su zatočili u školu "Miladin Radojević".

U toj školi su bili zatočeni i civilni iz sela Jelašca koje su zarobili pripadnici policije i vojske tokom napada 1. 8. 1992. godine, kada je jedna starija žena ubijena, a jedna djevojčica ranjena. Pripadnici Srpskih oružanih snaga su 4. i 5. augusta 1992. godine, ili približno tog datuma, u selima Jelašca, Jezero i Mjehovina ubili više civila.

Od juna do 18. 9. 1992. godine iz prostorija SJB-a Kalinovik izvođen je zatočenik koji je korišten kao "vozač za otkrivanje mina", a na isti način je od septembra 1992. do marta 1993. nekoliko zatočenika iz tog objekta odvođeno na obavljanje istih zadataka.

Zeljaja je u toku jula ili augusta 1992. godine, na osnovu naredbe Bundala, sudjelovao u paljenju bošnjačkih sela na području Kalinovika. Bundalo je krajem augusta 1992. godine odobrio razmjene žena zatočenih u školi u Kalinoviku za srpske vojnike poginule na Jakomišlju.

Pripadnici Sedmog bataljona TG-a Foča iz Miljevine su, uz dopuštenje stražara, fizički i psihički zlostavljali, mučili, ubijali i silovali civile u toj školi. U augustu 1992. godine, iz škole su izveli sedam uglavnom maloljetnih djevojaka, koje su držali u seksualnom ropstvu u Foči i Miljevini. Istog mjeseca nepoznati vojnici su odveli nekoliko žena u kuću u Mjehovini, gdje su višestruko silovane, nakon čega su ih u školu vraćali policajci ili vojnici.

U julu i augustu 1992. godine, Bundalo i Zeljaja su "aktivno učestvovali" u formiranju i funkcioniranju logora "Barutni magacin" u Kalinoviku, gdje su bili zatočeni muškarci Bošnjaci s tog područja, te Trnova i Foče.

Vojnici i policajci SJB-a Kalinovik su "uz znanje i odobrenje Neđe Zeljaje" odvodili zatvorenike na različite lokacije, gdje su ubijani, te na obavljanje različitih poslova na prvim linijama razgraničenja.

Zatočenici iz "Barutnog magacina" su po "odobrenju Bundala i Boška Goveđarice, načelnika SJB-a Kalinovik", 5. 8. 1992. godine predati grupi vojnika Srpskih oružanih snaga radi navodnog odvođenja u KPD "Foča". Vojnici su civile ubili na različitim lokacijama, dok je jedna osoba uspjela preživjeti.

Vijeće nije našlo dovoljno dokaza da osudi Đorđislava Aškrabu da je, kao komandir straže u logoru "Barutni magacin" i neposredno podređeni komandi TG-a, upravljao tim objektom od 7. 7. do 5. 8. 1992. godine, kada je većina zatočenika odvođena u grupama i strijeljana na različitim lokacijama.

Aškraba je također oslobođen krivice da je 30. 6. 1992. prijetio jednom zatočeniku u SJB-u Kalinovik da će mu "odsjeći ruke i noge", dok su Bundalo i Zeljaja oslobođeni krivice da su početkom augusta 1992. godine civile zatočene u školi "Miladin Radojević" – koje su vojnici, uz prisustvo policajaca, svakodnevno fizički zlostavljali – držali četiri dana bez ikakvog obroka.

Također su oslobođeni odgovornosti za sudjelovanje pripadnika Sedmog bataljona TG-a Foča iz Miljevine u fizičkom zlostavljanju jedne žene 8. 8. 1992. godine, te za učešće nepoznatih vojnika u odvođenju grupe žena iz škole "Miladin Radojević" na farmu "Pavlovac", gdje su silovane.

ĐUKIĆ NOVAK (X-KR-07/394)

Komandant TG-a Ozren VRS-a

Rođen:	10. 4. 1955. godine u Donjim Kolima (Banja Luka)
Pritvor:	8. 11. 2007. godine
Optužnica podignuta:	27. 12. 2007. godine
Optužnica potvrđena:	4. 1. 2008. godine
Izjašnjenje o krivnji:	14. 1. 2008. godine (izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	11. 3. 2008. godine
Izmijenjena optužnica:	31. 3. 2008. godine
Prvostepena presuda:	12. 6. 2009. godine
Proglašen krivim, prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, za ratni zločin protiv civilnog stanovništva (napad na civilno stanovništvo, napad bez izbora cilja kojim se pozljeđuje civilno stanovništvo), te mu je izrečena kazna dugotrajnog zatvora u trajanju od 25 godina .	

PRVOSTEPENA PRESUDA:

Novak Đukić je 25. 5. 1995. godine naredio artiljerijskom vodu na planini Ozren da iz topova M46 kalibra 130 mm granatira grad Tuzlu, tada UN-ovu zaštićenu zonu.

Pripadnici tog voda, "koji je njemu bio potčinjen", izvršili su naredbu tako što su ispalili više artiljerijskih projektila na Tuzlu, te je projektil tipa OF-482 u

20 sati i 55 minuta pogodio dio grada zvani Kapija, gdje je bio okupljen veći broj mladih. Tom prilikom smrtno je stradala 71 osoba, a više od 150 ih je ranjeno.

Đukić je oslobođen krivice da je istom vodu naredio da granatira Tuzlu 28. 5. 1995. godine, kada je ispaljeno devet projektila. Tog dana oštećeno je nekoliko objekata, dok su tri osobe zadobile lake tjelesne povrede, a jedna osoba je poginula.

HODŽIĆ FERID (X-KR-07/430)

Komandant TO-a općine Vlasenica, kao dijela TO-a RBiH

Rođen:	2. 12. 1959. godine u Vlasenici
Pritvor:	Branio se sa slobode.
Optužnica podignuta:	22. 11. 2007. godine
Optužnica potvrđena:	29. 11. 2007. godine (istom optužnicom se teretio s Veizom Bjelićem)
Izjašnjenje o krivnji:	8. 1. 2008. godine (zajedno s Bjelićem izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	12. 3. 2008. godine
Razdvajanje predmeta:	28. 3. 2008. godine (jer je Bjelić potpisao sporazum o priznanju krivnje s Tužilaštvom BiH)
Prvostepena presuda:	29. 6. 2009. godine
Oslobođen krivice za ratni zločin protiv civilnog stanovništva (ubistvo, mučenje, nečovječno postupanje) i ratni zločin protiv ratnih zarobljenika (ubistvo, mučenje, nanošenje velikih patnji).	

PRVOSTEPENA PRESUDA:

Vijeće je zaključilo da Tužilaštvo nije pružilo dovoljno dokaza da je Hodžić od maja 1992. do 26. 1. 1993. godine naredio nezakonito hapšenje i zatvaranje civila i ratnih zarobljenika, pripadnika vojske Srpske Republike BiH, u zatvor "Štala" u zaseoku Rovaši (općina Vlasenica).

Zatvorenici srpske nacionalnosti su u tom objektu držani sedam mjeseci u nehumanim uslovima, fizički i psihički zlostavljani, vrijeđani... Usljed posljedica premlaćivanja, jedan od zatvorenika je preminuo.

KOVAČ ANTE (X-KRŽ-08/489)

Zapovjednik Brigadne vojne policije Viteške brigade HVO-a

Rođen:	5. 1. 1957. godine u Vitezu
Pritvor:	1. 2. 2008. godine
Optužnica podignuta:	24. 3. 2008. godine
Optužnica potvrđena:	25. 3. 2008. godine
Izjašnjenje o krivnji:	7. 4. 2008. godine (izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	13. 8. 2008. godine
Prvostepena presuda:	10. 7. 2009. godine
Proglašen krivim za ratni zločin protiv civilnog stanovništva (silovanje, prisiljavanje na prinudni rad, pljačkanje imovine) i kažnjen, prema individualnoj odgovornosti, na 13 godina zatvora .	
Žalbe: Odbrana Kovača je uložila žalbe zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, povreda krivičnog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, te kršenja prava na odbranu. Tužilaštvo BiH smatra da su navodi za žalbu "neosnovani". Čeka se odluka Apelacionog vijeća.	

PRVOSTEPENA PRESUDA:

Ante Kovač je tokom aprila i maja 1993. godine učestvovao i naređivao po-dređenim vojnim policajcima hapšenja i zatvaranja civila Bošnjaka u prosto-rije Radničkog univerziteta, kinosalu i prostorije SDK-a u Vitezu.

U nehumanim uslovima, bez dovoljno hrane, bilo je zatvoreno više od 250 civila, koji su i odvođeni na prinudne radove na linije razgraničenja između HVO-a i ARBiH. Prilikom kopanja rovova četiri osobe su poginule.

Zatvorenike iz Radničkog univerziteta su pripadnici Vojne policije odvodili i u Šahovski klub i logor "Kaonik" u Busovači.

Kovać je 18. 4. 1993. godine iz SDK-a odveo jednu ženu u stan u Vitezu, gdje ju je silovao, i nedugo potom ponovo vratio u zatočenički centar.

Optuženi je i 21. 8. 1993. godine naredio vojnim policajcima da zaustave vozilo sa oznakom MKCK-a i privedu bolesne civile i nezakonito ih zatvore u prostorije Radničkog univerziteta – Doma kulture. Od civila Bošnjaka su oduzete vrijednosti i potom su ispitivani. Nakon nekoliko dana Kovać je u kancelariji Doma kulture silovao jednu ženu, uz prijetnju da će je ubiti ako nekome bude rekla šta se desilo.

KUJUNDŽIĆ PREDRAG (X-KR-07/442)

Komandant jedinice "Predini vukovi" u Doboju

Rođen:	30. 1. 1961. godine u Suhom Polju (Doboj)
Pritvor:	10. 10. 2007. godine
Optužnica podignuta:	26. 12. 2007. godine
Optužnica potvrđena:	3. 1. 2008. godine
Izjašnjenje o krivnji:	11. 1. 2008. godine (izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	16. 4. 2008. godine
Izmijenjena optužnica:	29. 5. 2009. godine
Prvostepena presuda:	30. 10. 2009. godine
Proglašen krivim, prema individualnoj odgovornosti, za zločine protiv čovječnosti (progon, ubistvo, deportacija, zatvaranje, silovanje, druga nečovječna djela) i osuđen na 22 godine dugotrajnog zatvora .	

PRVOSTEPENA PRESUDA:

Predrag Kujundžić je od proljeća 1992. do jeseni 1993. godine sudjelovao u progonu nesrpskog civilnog stanovništva s područja Doboja, te nije spriječio radnje koje su činile njemu podređene osobe.

Kujundžić je 10. 5. 1992. godine, predvodeći pripadnike svoje jedinice, sudjelovao u pješadijskom napadu na selo Grapska. Preživjeli civili, koji nisu uspjeli pobjeći, prinudno su preseljeni na teritoriju pod kontrolom ARBiH, a vojno sposobni muškarci zatvoreni u kasarnu "Bare".

Komandujući svojom jedinicom, Kujundžić je 12. 6. 1992. godine, skupa s jedinicama oružanih snaga Srpske Republike BiH, učestvovao u napadu na selo Bukovačke Čivčije, kada je uhapšeno 160 muškaraca, koji su fizički zlostavljani i nakon toga prebačeni u zatočenički centar "Perčin disk".

Kujundžić je, komandujući svojom jedinicom, 12. 7. 1992. godine sudjelovao u nečovječnom postupanju prema 50 civila, Bošnjaka i Hrvata, zatočenih u "Perčinom disku". Tog dana su pripadnici njegove jedinice i "Crvenih beretki" odveli zatočenike u naselje Makljenovac, gdje su ih koristili kao "živi štit". Tada je ubijeno najmanje 17 civila. Kujundžić je propustio preduzeti "nužne i razumne mjere" da to spriječi.

Neutvrđenog dana u junu 1992. godine Kujundžić je, u pratnji četiri do pet pripadnika svoje jedinice, silovao djevojčicu i "ohrabrio jednog vojnika" da siluje njenu majku. Istog dana je zaprijetio djevojčici da će "morati da radi sve što od nje bude tražio ili će u suprotnom ubiti njenu majku i mlađu sestru". Od juna do decembra 1992. godine Kujundžić ju je prisiljavao na seksualno ropstvo i uz "primjenu sile i prijetnjama uspostavio nad njom isključivo pravo raspolaganja, kontrolu nad njenim kretanjem, psihološku kontrolu, te kontrolu nad njenom seksualnošću".

U tom periodu Kujundžić ju je tjerao da na Radio Doboju pročita izjavu u kojoj se navodi da su Bošnjaci krivi za rat i da su joj oni ubili brata, te ih poziva da se "prekrste". Naređivao joj je da nosi lančić s privjeskom krsta, maskirnu uniformu srpske vojske i crvenu beretku na glavi. Kujundžić je, bez njenog pristanka i pristanka njenih roditelja, djevojčici promijenio ime u srpsko, zahtijevao da se stalno predstavlja na takav način i pribavio joj nove identifikacijske dokumente.

U toku 1992. godine Kujundžić je u Centralnom zatvoru u Doboju nečovječno postupao prema jednom zatočeniku, dok je u toku 1993. godine, zajedno s pet neidentificiranih osoba, fizički zlostavljao jednu osobu u njegovom stanu.

Oslobođen je krivice da je 10. 5. 1992. godine, prilikom bjekstva civila iz sela Grapska, ranio i ubio jednu maloljetnu osobu. Kujundžić je oslobođen krivice i da su pripadnici njegove jedinice 19. 7. 1992. godine u logoru zvanom "Perčin disk" više sati mučili i premlaćivali zatočenike, te ih tjerali da jedu sapun i da se međusobno tuku.

NIKAČEVIĆ MIODRAG (X-KR-08/500)

Pripadnik Oružanih snaga RS-a

Rođen:	23. 7. 1964. godine u Čajniču
Pritvor:	14. 2. 2008. – 20. 1. 2009. godine
Optužnica podignuta:	14. 3. 2008. godine
Optužnica potvrđena:	17. 3. 2008. godine
Izjašnjenje o krivnji:	27. 3. 2008. godine (izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	29. 4. 2008. godine
Izmijenjena optužnica:	13. 1. 2009. godine
Prvostepena presuda:	19. 2. 2009. godine
Kriv, prema individualnoj odgovornosti, za zločin protiv čovječnosti (silovanje, zatvaranje) i osuđen na osam godina zatvora .	

PRVOSTEPENA PRESUDA:

Miodrag Nikachević je sredinom aprila 1992. godine, "naoružan i uniformiran", silovao jednu žensku osobu u njenom stanu u Foči.

Sredinom jula 1992. godine Nikachević je silovao djevojku koju je doveo u svoj stan kako bi ga pospremila, uz prijetnje da, ukoliko ne pođe sa njim, više neće vidjeti svog brata.

Nikachević je 2. 8. 1992. godine, "naoružan automatskim oružjem", zajedno s još dva pripadnika oružanih snaga RS-a, sudjelovao u odvođenju i zatvaranju civila Rasima Klapuha u Kazneno-popravni dom "Foča". Neutvrđenog dana Klapuh je odveden na nepoznatu lokaciju i ubijen. Ne zna se ko ga je ubio.

PINČIĆ ZRINKO (X-KRŽ-08/502)

Sekretar HVO-a Hrasnica pri brigadi "Herceg Stjepan" u Konjicu

Rođen:	12. 9. 1948. godine u Sarajevu
Pritvor:	29. 5. – 26. 6. 2008. godine (nakon čega su mu izrečene mjere zabrane)
Optužnica podignuta:	25. 6. 2008. godine
Optužnica potvrđena:	26. 6. 2008. godine
Izjašnjenje o krivnji:	11. 7. 2008. godine (izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	8. 9. 2008. godine
Prvostepena presuda:	28. 11. 2008. godine
Kriv, prema individualnoj odgovornosti, za ratni zločin protiv civilnog stanovništva (silovanje) i osuđen na devet godina zatvora .	
Žalbe: Tužilaštvo BiH se žalilo zbog visine izrečene kazne, dok je Odbrana uložila žalbu zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, krivičnog zakona i pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Čeka se odluka Apelacionog vijeća.	

PRVOSTEPENA PRESUDA:

Zrinko Pinčić je od novembra 1992. do marta 1993. godine, u mjestu Donje Selo (općina Konjic), dolazio naoružan u kuću u kojoj su bili zatočeni civili srpske nacionalnosti (žene i djeca), gdje je u više navrata silovao jednu žensku osobu.

U tom periodu je iz kuće izvodio osobu "A" i, uz prijetnju da će "dovesti 15 vojnika pa će tada vidjeti šta će se desiti", u više navrata je prisilio na seksualne odnose.

RADIĆ MARKO i ostali (X-KRŽ-05/139)

Marko Radić, Dragan Šunjić, Damir Brekalo i Mirko Vračević, pripadnici Prve bjelopoljske bojne Druge brigade HVO-a

	Marko Radić	Dragan Šunjić	Damir Brekalo	Mirko Vračević
Rođeni:	13. 8. 1959. godine u Livaču (Mostar)	11. 7. 1971. godine u Bučićima	20. 3. 1964. godine u Livaču (Mostar)	15. 3. 1945. godine u Donjim Smrtićima
Pritvor:	2. 6. 2006. godine			
Optužnica podignuta:	1. 12. 2006. godine			
Optužnica potvrđena:	1. 12. 2006. godine			
Izjašnjenje o krivnji:	26. 12. 2006. godine (Šunjić i Brekalo su se izjasnili da nisu krivi, dok se Radić nije želio izjasniti, nakon čega je Sud konstatirao da poriče krivnju); 26. 1. 2007. godine (Vračević se izjasnio da nije kriv)			
Početak suđenja:	26. 3. 2007. godine			
Izmijenjena optužnica:	15. 5. 2008. godine			
Prvostepena presuda:	20. 2. 2009. godine			
Sva četvorica su proglašena krivima za zločin protiv čovječnosti (ubistvo, zatvaranje, silovanje i drugi oblici seksualnog nasilja, mučenje, nečovječna djela). Brekalo i Vračević su osuđeni i za progon. Svi su osuđeni prema individualnoj krivičnoj odgovornosti. Radić je osuđen na 25 godina zatvora , Šunjić na 21 godinu , Brekalo na kaznu zatvora od 20 godina , a Vračević na 14 godina .				

Žalbe: Tužilaštvo BiH je uložilo žalbu na visinu kazni. Odbrane optuženih su uložile žalbe zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, povreda krivičnog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluka o visini kazni. Čeka se odluka Apelacionog vijeća.

PRVOSTEPENA PRESUDA:

Od jula 1993. do marta 1994. godine Marko Radić, Dragan Šunjić, Damir Brekalo i Mirko Vračević sudjelovali su u zatvaranju više od 70 žena, djece i staraca Bošnjaka u logor "Vojno" (općina Mostar), te njihovom fizičkom, psihičkom i seksualnom zlostavljanju. U istom logoru boravili su i zatočenici iz "Heliodroma", koji su dovođeni na to područje radi obavljanja prisilnih radova.

Marko Radić, zapovjednik diverzantske jedinice "Ivan Stanić Ćićo" i potom Prve bjelopoljske bojne, učestvovao je u formiranju logora u Vojnom, te naredio nezakonito hapšenje i zatvaranje civila, i sudjelovao u zatvaranju zatočenika iz "Heliodroma".

Radić je odgovoran za ubistva, premlaćivanja, te seksualna zlostavljanja zatočenika koja su počinile njemu podređene osobe u "Vojnom". Bio je nadređen Draganu Šunjiću i Mirku Vračeviću, kao i drugim stražarima i vojnicima u tom logoru.

Dragan Šunjić, zamjenik zapovjednika logora "Vojno", sudjelovao je u hapšenju i nezakonitom zatočenju civila u tom objektu, gdje je "imao ovlasti i kontrolu" nad uslovima koji su tu vladali, te je doprinio "funkcioniranju sistema zlostavljanja i progona".

Šunjić je odgovoran za fizičko i psihičko zlostavljanje, premlaćivanje, mučenje i ubistva zatočenika koja su počinili njegovi potčinjeni, a u pojedinim je i sam sudjelovao.

Damir Brekalo, pripadnik te bojne, sudjelovao je u hapšenju i zatočenju civila u logor "Vojno", te odvođenju muškaraca iz "Heliodroma" na prinudni rad. Brekalo je dao "značajan doprinos" jačanju sistema u "Vojnom", gdje su zatočenici premlaćivani "policijskim palicama, drvenim drškama od alata, udarani čizmama, pištoljima, bili podvrgnuti elektrošokovima...".

Mirko Vračević, stražar u "Vojnom", pomagao je i poticao izvršenje napada na civile Bošnjake, te imao dužnost da spriječi zlostavljanje zatočenika. Lično je dao "značajan doprinos funkcioniranju i jačanju sustava zlostavljanja i progona" i pomogao počinjenje različitih oblika zlostavljanja, čime je "stvorena atmosfera straha".

Sva četvorica su sudjelovala u ubistvima, fizičkom i psihičkom zlostavljanju, te silovanju i seksualnom zlostavljanju zatočenika, i podržavanju zlostavljanja koja su činili drugi vojnici i stražari.

U "Vojnom" su Radić, Šunjić i Vračević imali "kontrolu nad životima i tijelima zatočenika". Sva četvorica su učestvovala u udruženom zločinačkom poduhvatu.

SAVIĆ MOMIR (X-KR-07/478)

Komandir Treće čete Višegradske brigade VRS-a

Rođen:	21. 1. 1951. godine u Drinskom (Višegrad)
Pritvor:	14. 12. 2007. godine
Optužnica podignuta:	4. 3. 2008. godine
Optužnica potvrđena:	10. 3. 2008. godine
Izjašnjenje o krivnji:	19. 3. 2008. godine (izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	12. 8. 2008. godine
Prvostepena presuda:	3. 7. 2009. godine
Kriv, prema individualnoj odgovornosti, za zločin protiv čovječnosti (progon, ubistvo, deportacija, zatvaranje, silovanje, druga nečovječna djela) i izrečena mu je kazna u trajanju od 18 godina zatvora .	

PRVOSTEPENA PRESUDA:

Momir Savić je između 17. i 22. 4. 1992. godine vrijeđao i fizički zlostavljao jednog zatočenika u zgradi SUP-a u Višegradu, dok je zajedno s drugim vojnicima 29. 4. iste godine u selu Meremišlje učestvovao u ispitivanju i premlaćivanju nekoliko civila Bošnjaka, te potom pljačkanju i paljenju kuće Mehmedalije Topalovića.

Savić je oko 23. 5. 1992. godine civilima iz Drinskog, uz prijetnje smrću, dao ultimatum da moraju napustiti svoje domove, što su oni i učinili. U istom periodu Savić je s grupom srpskih vojnika iz tog naselja izveo grupu Bošnjaka, koje su odveli u šumu Pušin do i strijeljali.

U selu Donja Strmica (općina Rudo) Savić je 25. 5. 1992. godine fizički zlostavljao jednu osobu, koju je potom i ubio. Dana 13. 6. iste godine je zapovijedao pripadnicima svoje jedinice i sam učestvovao u protjerivanju Bošnjaka iz naselja Dušće (općina Višegrad).

Iz grupe civila izdvojili su pet muškaraca, koje su odveli u jednu štalu, gdje su ih potom strijeljali.

Od 7. juna do kraja septembra 1992. godine Savić je, "uniformisan i naoružan", dolazio u kuću jedne žene u Višegradu, gdje ju je silovao i ponižavao. Govorio joj je da je "dosta rađala muslimansku djecu i da treba da rađa i srpsku", te ju je fizički zlostavljao i prijetio da o tome nikome ne smije ništa reći.

Na Limskom mostu blizu naselja Međeđa, Savić je 30. 6. 1992. godine zapovijedao grupom naoružanih vojnika, koji su zarobili oko 30 civila i prebacili ih u naselje Drinsko radi ispitivanja, a potom u Osnovnu školu "Hasan Veletovac", gdje su bili zatvoreni četiri dana.

SAVIĆ KRSTO I MUČIBABIĆ MILE (X-KRŽ-07/400)

Krsto Savić, načelnik CSB-a Trebinje, i Milko Mučibabić, policajac u SJB-u Nevesinje

	<i>Krsto Savić</i>	<i>Mile Mučibabić</i>
Rođeni:	10. 10. 1959. godine u Slatu (Nevesinje)	31. 3. 1951. godine u Ljeskovom Dubu (Gacko)
Pritvor:	6. 9. 2007. – 23. 1. 2009.; 24. 3. – 31. 3. 2009. godine	6. 9. 2007. – 17. 10. 2008. godine
Optužnica podignuta:	20. 2. 2008. godine	
Optužnica potvrđena:	29. 2. 2008. godine	
Izjašnjenje o krivnji	7. 3. 2008. godine (izjasnili su se da nisu krivi)	
Početak suđenja:	8. 5. 2008. godine	
Izmijenjena optužnica:	26. 2. 2009. godine	
Prvostepena presuda:	24. 3. 2009. godine	
Proglašeni, prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, krivima za zločin protiv čovječnosti (zajedno za: progon, zatvaranje, deportacije i druga nečovječna djela, a prvooptuženi sam i za: ubistva, mučenja, silovanje). Mučibabić je osuđen i za nedozvoljenu proizvodnju i promet oružja ili eksplozivnih materijala. Sud je Savića osudio na kaznu dugotrajnog zatvora od 20 godina, te Mučibabića na jedinstvenu kaznu od pet godina i tri mjeseca zatvora.		

PRVOSTEPENA PRESUDA:

Krsto Savić je od maja do kraja 1992. godine sudjelovao u progonu nesrpskog stanovništva općina Gacko, Kalinovik i Bileća, dok je zajedno s Milkom Mučibabićem od juna do kraja te godine učestvovao u progonu civila s područja Nevesinja.

Savić je učestvovao u udruženom zločinačkom poduhvatu u tim općinama obavljajući dužnosti načelnika CSB-a Trebinje, ministra unutrašnjih poslova SAO-a Hercegovina i člana Štaba MUP-a Srpske Republike BiH. Nadležnost CSB-a Trebinje bili su SJB-i Gacko, Bileća, Nevesinje i Kalinovik.

Savić je oglašen krivim jer su pripadnici SJB-a Gacko i SJB-a Bileća od juna do kraja 1992. godine sudjelovali u zatvaranju vojno sposobnih muškaraca s tih područja u logore formirane u prostorijama policije, "Samačkom hotelu", školi u Avtovcu i zgradi Općine Gacko, kao i prostorijama policije i takozvanom "Đačkom domu" u Bileći. U tim objektima je bilo zatočeno oko 300 osoba.

Savić je osuđen i jer su pripadnici SJB-a Kalinovik tokom maja, juna i jula 1992. godine sudjelovali u zarobljavanju i zatvaranju preko 500 civila s područja Foče, Kalinovika, te Gacka i Nevesinja.

Civili su bili zatvoreni u Osnovnoj školi "Miladin Radojević" i logoru "Barutni magacin" u Kalinoviku, odakle su najmanje 62 muškarca Bošnjaka početkom augusta 1992. godine odvedena i ubijena. Od maja do kraja 1992. godine u SJB-u Kalinovik držan je izvjestan broj civila, među kojima su neki "korišteni kao vozači za otkrivanje mina".

Savić je u junu 1992. godine ubio jednu osobu u Nevesinju, dok je Mučibabić potom odvezao suprugu ubijenog i još jednu osobu do SJB-a u tom gradu. U istom periodu Savić je u zgradi policije u Nevesinju ispitivao i fizički zlostavljao jednog zatočenika, te je rukovodio napadom na Bošnjake u toj općini.

U prostorijama SJB-a u tom gradu 24. 6. 1992. godine bilo je zatočeno oko 30 civila, koji su nakon dva dana prebačeni u logor u Bileći. Krajem juna iste godine iz zgrade policije nepoznati pripadnici paravojnih formacija su odveli šest muškaraca, koje su potom ubili, dok je jedna žena izvjesno vrijeme držana u seksualnom ropstvu.

U zgradi SJB-a Nevesinje krajem juna i početkom jula 1992. godine bilo je zatočeno sedmero djece starosti od šest mjeseci do 12 godina, kao i pet odraslih osoba. Dvoje civila su predati nepoznatim pripadnicima paravojne formacije, dok su ostali, nakon izvjesnog vremena, transportirani do linije razdvajanja u Stocu i pušteni.

Pripadnici SJB-a Nevesinje, među kojima i Mučibabić, 23. i 24. juna, ili približno tih datuma, sudjelovali su u odvođenju civila Bošnjaka u pravcu Mostara, u rejon Buska, gdje su ih pustili. Prilikom prelaska borbenih linija nekoliko osoba je ranjeno, dok je petero ubijeno.

Tokom juna 1992. godine Mučibabić je sudjelovao u hapšenju dvaju muškaraca, koji su potom smrtno stradali, te je omogućio dvojici nepoznatih vojnika da fizički zlostavljaju zatočenika u zgradi policije u tom gradu sve "dok nije ostao nepomično ležati".

Mučibabić je učestvovao u napadu, hapšenju, zatvaranju i odvođenju civila Bošnjaka i Hrvata na ispitivanja i maltretiranja na području općine Nevesinje. On je proglašen krivim i jer je

7. 9. 2007. godine, tokom pretresa njegove porodične kuće u Nevesinju, pronađena određena količina oružja i municije čije držanje građanima nije dozvoljeno.

Mučibabić je oslobođen krivice da je policijskim vozilom odvezao dvije osobe do linije razdvajanja na Busku kako bi dogovorili razmjenu zatvorenih žena za poginule srpske vojnike. Navodno je tom prilikom naredio civilima da prođu kroz borbene linije na protivničku stranu, dogovore razmjenu i vrate se u Nevesinje.

TOMIĆ LJUBO i JOSIĆ KRSTO (X-KR-07/346)

Pripadnici vojske Srpske Republike BiH

	Ljubo Tomić	Krsto Josić
Rođeni:	29. 6. 1964. godine u mjestu Malešići (Zvornik)	10. 6. 1965. godine u mjestu Malešići (Zvornik)
Pritvor:	Obojica se brane sa slobode	
Optužnica podignuta:	16. 4. 2009. godine	
Optužnica potvrđena:	22. 4. 2009. godine	
Izjašnjenje o krivnji	8. 6. 2009. godine (obojica su se izjasnili da nisu krivi)	
Početak suđenja:	31. 8. 2009. godine	
Prvostepena presuda:	12. 3. 2010. godine	
Oslobođeni krivice, prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, za ratni zločin protiv civilnog stanovništva (ubistvo).		

PRVOSTEPENA PRESUDA:

Ljubo Tomić i Krsto Josić su oslobođeni krivice da su 26. 6. 1992. godine u šumi Marhoši u mjestu Kozluk (općina Zvornik) pucali iz vatrenog oružja na grupu civila Bošnjaka, "među kojima su prepoznali svoje komšije". Tog dana ubijene su tri osobe, dok je jedna uspjela pobjeći.

Šumu Marhoši su prethodno opkolili pripadnici TO-a Zvornik, odnosno vojske Srpske Republike BiH, kako bi pronašli preostale civile. U grupi su bili i mještani Kaludrana koji su se skrivali iz straha za svoje živote.

TRBIĆ MILORAD (X-KR-07/386)

Pomoćnik načelnika za bezbjednost Zvorničke brigade VRS-a

Rođen:	22. 2. 1958. godine u Ponihovu (Zenica)
Pritvor:	8. 4. 2005. godine
Optužnica podignuta:	20. 7. 2007. godine
Optužnica potvrđena:	27. 7. 2007. godine
Izjašnjenje o krivnji:	9. 8. 2007. godine (nije se pojavio na ročištu, nakon čega je Sud BiH konstatirao da poriče krivicu)
Početak suđenja:	8. 11. 2007. godine
Prvostepena presuda:	16. 10. 2009. godine
Proglašen krivim, prema komandnoj odgovornosti, za genocid (ubistvo, nanošenje teških tjelesnih ozljeda, smišljeno nametanje uslova života grupi, sračunatih da dovedu do njenog potpunog ili djelimičnog fizičkog uništenja, nametanje mjera s ciljem da spriječe rađanje unutar grupe) i osuđen na 30 godina dugotrajnog zatvora .	

Trbić je uhapšen u Americi jer je pronađeno da imigracionim vlastima nije rekao istinu o učešću u ratu u BiH. U aprilu 2005. godine je prebačen u pritvorsku jedinicu u Scheveningen u Haagu jer je protiv njega vođena istraga zbog zločina počinjenih u BiH. Pravosudnim organima u BiH je upućen u junu 2007. godine.

PRVOSTEPENA PRESUDA:

Milorad Trbić je sudjelovao u udruženom zločinačkom poduhvatu od 12. 7. do 30. 11. 1995. godine skupa s Ljubišom Bearom, Vujadinom Popovićem, Dragom Nikolićem i drugima, a sa "zajedničkom svrhom i planom" da se po prijekom postupku pogube svi muškarci Bošnjaci iz enklave Srebrenica, a koji su dovedeni u zonu odgovornosti Zvorničke brigade.

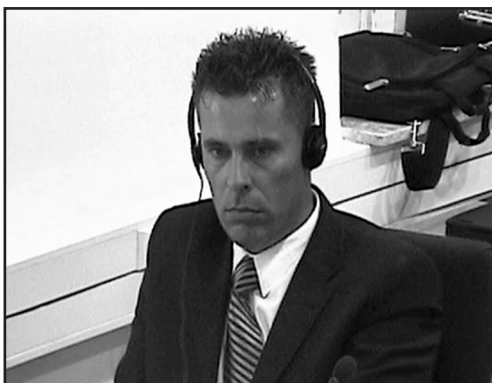
Trbić je, "postupajući po uputama Beare", 12. i 13. 7. 1995. godine za privorske prostorije odabrao školske zgrade u Orahovcu, Petkovcima i Ročeviću, gdje će kasnije biti dovedeni i ubijeni muškarci iz Srebrenice. On je 16. i 17. 7. 1995. godine, kao dežurni operativni oficir Zvorničke brigade, "koordinirao i prenosio usmene i pismene upute" jedinicama, te je dogovorio nabavku goriva i municije vojnim jedinicama koje su sudjelovale u pogubljenju Bošnjaka.

Muškarci iz Srebrenice su bili zatočeni i u školi u Kuli, na Vojnoj ekonomiji u Branjevu i u Domu u Pilici. Tokom jula 1995. godine ubijani su na različitim lokacijama i ukopavani u zajedničke grobnice.

Trbić je u septembru 1995. godine učestvovao u iskopavanju i premještanju tijela žrtava iz primarnih masovnih grobnica na druge lokacije.

Vijeće nije našlo dovoljno dokaza da ga osudi za zločine počinjene u zoni odgovornosti Bratunačke brigade.

Apelacioni postupak

ALIĆ ŠEFIĆ (X-KRŽ-06/294)

Pomoćnik komandanta za bezbjednost bataljona "Hamza", Peti korpus ARBiH

Rođen:	3. 3. 1968. godine u Dobrom Selu (Bužim)
Pritvor:	2. 11. 2006. – 3. 11. 2007. godine (pušten na slobodu uz mjere zabrane)
Optužnica podignuta:	26. 1. 2007. godine
Optužnica potvrđena:	31. 1. 2007. godine
Izjašnjenje o krivnji:	15. 2. 2007. godine (nije se pojavio na ročištu za izjašnjenje, nakon čega je Sud konstatirao da poriče krivnju)
Početak suđenja:	11. 5. 2007. godine
Prvostepena presuda:	11. 4. 2008. godine
Oslobođen optužbi za ratni zločin protiv ratnih zarobljenika (ubistvo, mučenje).	
Žalbe: Tužilaštvo BiH se žalilo zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i povrede krivičnog zakona. Apelaciono vijeće je uvažilo žalbe Tužilaštva i donijelo odluku o obnavljanju postupka .	

PRVOSTEPENA PRESUDA:

Vijeće je zaključilo da Alić nije sudjelovao u zlostavljanju četiri zarobljenika, niti snosi odgovornost za nesprovođenje istrage i nekažnjavanje osoba koje su odgovorne za njihova ubistva.

Pripadnici bataljona "Hamza" i izvjesni Tewfik Al Harbi su 5. 8. 1995. godine, tokom operacije "Oluja", zarobili četiri pripadnika Vojske Srpske Krajine blizu kote Hleb, na teritoriji Republike Hrvatske. Alić je navodno zajedno sa Al Harbijem sudjelovao u ispitivanju zarobljenika i njihovom zastrašivanju, te fizičkom zlostavljanju.

Operaciju "Oluja" provodile su snage ARBiH i jedinice iz Republike Hrvatske na području takozvane Republike Srpske Krajine.

Mirka Devetka, Petra Stamboliju, Peru Borosinu i Branka Bašića, bivše pripadnike Vojske Srpske Krajine, nedugo nakon zarobljavanja ubio je Tewfik Al Harbi.

KAPIĆ SUAD (X-KRŽ-07/431)

Pripadnik Trećeg bataljona 517. (oslobodilačke) cazinske brigade Petog korpusa ARBiH

Rođen:	31. 7. 1975. godine u Cazinu
Pritvor:	21. 9. 2007. godine (branio se sa slobode uz mjere zabrane od 7. 3. 2008. godine)
Optužnica podignuta:	16. 10. 2007. godine
Optužnica potvrđena:	19. 10. 2007. godine
Izjašnjenje o krivnji:	1. 11. 2007. godine (izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	18. 1. 2008. godine
Prvostepena presuda:	29. 4. 2008. godine
Oslobođen optužbi za ratni zločin protiv ratnih zarobljenika.	
Žalbe: Tužilaštvo se žalilo zbog "pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, bitnih povreda odredaba krivičnog postupka". Žalbe prihvaćene i suđenje obnovljeno.	
Precizirana optužnica:	4. 9. 2009. godine
Drugostepena presuda:	11. 9. 2009. godine
Kriv, prema individualnoj odgovornosti, za ratni zločin protiv ratnih zatočenika (ubistvo, mučenje) i kažnjen sa 17 godina zatvora .	

Obrana Kapića je uložila žalbu trećestepenom sudskom vijeću jer je nakon oslobađajuće presude izrečena osuđujuća kazna, što je prvi takav slučaj od početka rada Odjela za ratne zločine Suda BiH.

DRUGOSTEPENA PRESUDA:

Kapić je 20. 9. 1995. godine, za vrijeme vojne operacije "Sana '95", učestvovao u mučenju šest pripadnika VRS-a u rejonu sela Dabar, nakon što su ih zarobili vojnici ARBiH i njemu predali. Zarobljenici su razoružani i po dvojica vezani konopcem za čišćenje puške. Povedeni su prema brdu Mrežnica, gdje im je Kapić naredio da kleknu u liniju te, "u namjeri da ih liši života", ispalio rafal iz automatske puške, prilikom čega su ubijeni Goran Šućur, Slaviša Đukić i Duško Čuković, a Radovan Mudrinić je teško ranjen. Kapić je potom naredio jednom vojniku da ubije ranjenog Mudrinića.

Dragan Stupar i Milovan Mastikosa su preživjeli i predati su Vojnoj policiji Petog korpusa. Tijela ubijenih su nakon izvjesnog vremena pronađena na mjestu gdje je zločin počinjen.

LAZAREVIĆ SRETEN i ostali (X-KRŽ-06/243)

Sreten Lazarević, zamjenik upravnika zatvora u zgradi Suda za prekršaje i poslije u DP-u "Novi izvor" u Zvorniku; Dragan Stanojević, Mile Marković i Slobodan Ostojić, stražari u tom zatvoru

	Sreten Lazarević	Dragan Stanojević	Mile Marković	Slobodan Ostojić
Rođeni:	31. 3. 1953. godine u selu Ročević (Zvornik)	13. 3. 1962. godine u selu Ročević (Zvornik)	27. 9. 1952. godine u mjestu Donji Lokanj (Zvornik)	8. 8. 1966. godine u selu Padžine (Zvornik)
Pritvor:	Branili se sa slobode			
Optužnica podignuta:	27. 9. 2007. godine			
Optužnica potvrđena:	5. 10. 2007. godine			
Izjašnjenje o krivnji:	23. 10. 2007. godine (Lazarević i Marković se izjasnili da nisu krivi po svim tačkama optužnice), 12. 11. 2007. (Stanojević i Ostojić negirali krivicu)			
Početak suđenja:	6. 3. 2008. godine			
Izmijenjena optužnica:	12. 9. 2008. godine			
Prvostepena presuda:	29. 9. 2008. godine			
Proглашeni krivima za ratni zločin protiv civilnog stanovništva (mučenje). Lazarević je, prema komandnoj odgovornosti, osuđen na 10 godina , dok je, prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, Stanojević osuđen na sedam godina , te Marković i Ostojić na po pet godina zatvora .				

Žalbe: Odbrane Lazarevića, Stanojevića i Ostojića su uložile žalbe zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, povrede krivičnog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o krivičnopravnoj sankciji, dok se Odbrana Markovića žalila zbog povrede odredaba krivičnog postupka i pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Apelaciono vijeće je uvažilo žalbe i ukinulo prvostepenu presudu u osuđujućem dijelu i donijelo odluku o **obnavljanju suđenja**.

PRVOSTEPENA PRESUDA:

Sreten Lazarević, Dragan Stanojević, Mile Marković i Slobodan Ostojić su, kao pripadnici rezervnog sastava SJB-a Zvornik, od maja 1992. do marta 1993. godine nečovječno postupali sa zatvorenicima u zgradi Općinskog suda za prekršaje i DP-u "Novi izvor" u Zvorniku, prilikom čega su im nanosili "velike patnje i tjelesne povrede".

Lazarević je sredinom maja 1992. godine prisustvovao premlaćivanju jednog zatvorenika, dok je u junu 1992. jednog muškarca iz Bratunca koji je bio zatvoren u zgradi DP-a "Novi izvor" predao grupi neidentificiranih vojnika, koji su ga odveli u nepoznatom pravcu, od kada mu se gubi svaki trag.

Stanojević je, kao stražar u zatvoru u zgradi Suda za prekršaje i poslije u DP-u "Novi izvor", u nekoliko navrata dozvoljavao grupama "srpskih vojnika" da zlostavljaju zatočenike.

Lazarević je, skupa sa stražarom Miletom Markovićem, u julu 1992. u zgradi DP-a "Novi izvor" pretukao jednog zatočenika, koji je od udaraca izgubio svijest, te je u ljeto iste godine prisustvovao premlaćivanju dvaju zatvorenika, u čemu je sudjelovao i stražar Slobodan Ostojić.

Lazarević je dozvoljavao da u zatvorske prostorije ulaze neovlaštene osobe, među kojima grupa srpskih vojnika zvanih "gogićevci", koji su fizički, psihički i seksualno zlostavljali zatočenike.

Marković je oslobođen optužbe da je u septembru 1992. godine u zatvoru "Novi izvor" sudjelovao u premlaćivanju jednog zatočenika. Krivice je oslobođen i Lazarević da je neutvrđenog dana "snažno ošamario" zatvorenika u tom zatvoru, te Ostojić za sudjelovanje u premlaćivanju grupe muškaraca u julu 1992. godine u "Novom izvoru".

Odbijena je optužba da je Lazarević 19. 5. 1992. godine, u zgradi Suda za prekršaje, od tri zatvorenika uzeo 5.000 DM, kao i da je dozvolio ulazak "gogićevaca" koji su prisilili dvojicu braće da se međusobno tuku, tjerajući njihovog oca da to gleda. Odbijena je i optužba da je Stanojević neutvrđenog dana policijskom palicom "snažno pretukao" jednog zatvorenika.

MIHALJEVIĆ ZDRAVKO (X-KRŽ-07/330)

Pripadnik Druge bojne brigade HVO-a "Ban Josip Jelačić" iz Kiseljaka i zapovjednik Postrojbe za posebne namjene "Maturice"

Rođen:	27. 6. 1964. godine u Sarajevu
Pritvor:	3. 8. 2006. – 9. 11. 2007. godine (pritvor zamijenjen mjerama zabrane)
Optužnica podignuta:	1. 2. 2007. godine
Optužnica potvrđena:	2. 2. 2007. godine
Izjašnjenje o krivnji:	12. 2. 2007. godine (izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	15. 5. 2007. godine
Prvostepena presuda:	16. 4. 2008. godine
Oslobođen optužbi za zločin protiv čovječnosti (progon, ubistvo, mučenje, zatvaranje, prisilni nestanak, druga nečovječna djela).	
Žalbe: Tužilaštvo BiH se žalilo zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka i pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Apelaciono vijeće je uvažilo žalbu Tužilaštva BiH, te odredilo obnavljanje suđenja .	

PRVOSTEPENA PRESUDA:

Zdravko Mihaljević je oslobođen krivice da je 12. 6. 1993. godine učestvovao u napadu na mjesto Tulice (općina Kiseljak), prilikom čega je zarobljeno bošnjačko stanovništvo.

Oslobođen je optužbe da je tada ubio jednu osobu, te naredio razdvajanje muškaraca od žena i odvođenje grupe od 30 zarobljenika prema mjesnom groblju u Tulici, gdje je izdvojeno sedam osoba, koje su ubijene.

Vijeće je zaključilo da nije kriv za odvođenje preživjelih muškaraca iz te grupe u kasarnu u Kiseljaku, gdje su bili zatvoreni u nehumanim uslovima, te mučeni i odvođeni na prinudne radove.

STUPAR MILOŠ i ostali (X-KR-05/24)

Komandant Drugog odreda Specijalne policije Šekovići

Rođen:	7. 12. 1963. godine u Tišči (Šekovići)
Pritvor:	23. 6. 2005. – 28. 1. 2010. godine (pritvor zamijenjen mjerama zabrane)
Optužnica podignuta:	12. 12. 2005. godine
Optužnica potvrđena:	19. 12. 2005. godine
Izjašnjenje o krivnji:	3. 2. 2006. godine
Stupar se zajedno s Milenkom Trifunovićem, Aleksandrom Radovanovićem, Slobodanom Jakovljevićem, Petrom Mitrovićem, Miladinom Stevanovićem i Dragišom Živanovićem odbio izjasniti, nakon čega je Sud zaključio da poriču krivicu. Istog dana Brano Džinić, Branislav Medan, Milovan Matić i Velibor Maksimović su se izjasnili da nisu krivi.	
Početak suđenja:	9. 5. 2006. godine
Razdvajanje postupka:	22. 5. 2008. godine
Nakon što je Tužilaštvo BiH donijelo odluku da u spis uvede izjave Mitrovića i Stevanovića date u istrazi, a u kojima direktno ili indirektno terete ostale optužene, Sud je razdvojio predmet protiv 11-orice na tri dijela: Petar Mitrović (X-KR-05/24-1) , Miladin Stevanović (X-KR-05/24-2) , te Miloš Stupar i ostali (X-KR-05/24) u odnosu na Stupara, Trifunovića, Džinića, Radovanovića, Jakovljevića, Maksimovića, Živanovića, Medana i Matića. Tako je omogućeno unakrsno ispitivanje Mitrovića i Stevanovića.	
Izmijenjena optužnica:	24. 6. 2008. godine
Prvostepena presuda:	29. 7. 2008. godine
Stupar je osuđen na 40 godina; Trifunović, Džinić i Radovanović na po 42 godine; te Jakovljević i Medan na po 40 godina. Krivice su oslobođeni Matić, Maksimović i Živanović.	

Žalbe: Tužilaštvo BiH je uložilo žalbu na oslobađajući dio nepravomoćne presude koji se odnosi na Matića, i to zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, te bitne povrede odredaba krivičnog postupka. Odbrane šestorice optuženih su se žalile zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, povreda krivičnog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Na odluku o krivičnopravnoj sankciji žalbe su uložile Odbrane Stupara, Radovanovića i Medana, te sam optuženi.

Drugostepena presuda:

9. 9. 2009. godine

Trifunović je oglašen krivim i osuđen na kaznu **dugotrajnog zatvora od 33 godine**, Radovanović i Džinić na po **32 godine dugotrajnog zatvora**, te Jakovljević i Medan na po **28 godina dugotrajnog zatvora**. Sva petorica su osuđeni zbog **genocida** (ubistvo) prema individualnoj krivičnoj odgovornosti. Matić, Živanović i Maksimović su pravomoćno **oslobođeni** krivice za **genocid**, dok će se suđenje Stuparu **obnoviti** pred Apelacionim vijećem.

PRVOSTEPENA PRESUDA:

Miloš Stupar, bivši komandant Drugog odreda Specijalne policije Šekovići, sudjelovao je u udruženom zločinačkom poduhvatu sa zajedničkim ciljem i planom da se djelimično istrijebe Bošnjaci iz Srebrenice na način da se žene i djeca protjeraju, a muškarci pogube.

Milenko Trifunović, bivši komandir Trećeg voda "Skelani" u sastavu Drugog odreda Specijalne policije Šekovići; Brano Džinić, bivši specijalac u odredu Specijalne policije, te Aleksandar Radovanović, Slobodan Jakovljević i Branimir Medan, bivši specijalci Trećeg voda "Skelani", zajedno su s drugim pripadnicima VRS-a i MUP-a RS-a sudjelovali u zarobljavanju velikog broja muškaraca Bošnjaka koji su pokušavali napustiti Srebrenicu nakon njenog pada i potpune okupacije.

Trifunović je 13. 7. 1995. godine ohrabrivao i pozivao muškarce na predaju ističući da će biti ispitani i razmijenjeni. Nakon što su se mnogi predali, od njih su oduzeti lični dokumenti i potom su u koloni sprovedeni u skladište Zemljoradničke zadruge "Kravica".

U tom objektu bilo je zatvoreno više od 1.000 muškaraca, koji su istog dana ubijeni tako što su Trifunović i Radovanović "pucali iz automatske puške u zarobljenike", dok je Džinić "bacao ručne bombe na njih". Za to vrijeme Jakovljević i Medan su čuvali stražu sa stražnje strane skladišta i tako sprečavali bjekstvo zarobljenika kroz prozore.

Krivice za učešće u istim zločinima oslobođeni su Milovan Matić, Dragiša Živanović i Velibor Maksimović.

Stupar i Trifunović su osuđeni jer, iako su bili prisutni na mjestu pogubljenja, "nisu poduzeli ništa da zaštite zarobljenike", te su na taj način pomogli i podržali izvršioci ubijanja. Obojica nisu poduzeli "potrebne i razumne mjere" da spriječe i kazne počinioce zločina.

Odlukom Apelacionog vijeća, suđenje Stuparu za genocid u Srebrenici obnovit će se kako bi se otklonile "bitne povrede odredaba krivičnog postupka" učinjene prvostepenom presudom.

Suđenja u toku

ADAMOVIĆ MARKO i ostali (X-KR-05/119)

Vinko Kondić, načelnik SJB-a Ključ; Boško Lukić, komandant Općinskog štaba TO-a Ključ; i Marko Adamović, zamjenik komandanta Ključkog bataljona TO-a i komandant Komande odbrane grada

	Vinko Kondić	Boško Lukić	Marko Adamović
Rođeni:	25. 9. 1959. godine u selu Donje Sokolovo (Ključ)	25. 11. 1940. godine u Fajtovcima (Ključ)	28. 2. 1946. godine u Peći (Ključ)
Pritvor:	7. 12. 2007. godine	20. 3. 2008. godine	20. 3. 2008. – 24. 2. 2009. godine (pritvor zamijenjen mjerama zabrane)
Optužnica podignuta:	3. 3. 2008. godine	5. 6. 2008. godine	
Optužnica potvrđena:	4. 3. 2008. godine	9. 6. 2008. godine	
Izjašnjenje o krivnji	7. 4. 2008. godine (izjasnio se da nije kriv)	18. 6. 2008. godine (obojica su se izjasnila da nisu krivi)	
Spajanje predmeta:	2. 7. 2008. godine Sud BiH je donio rješenje o spajanju predmeta Marko Adamović i ostali (X-KR-05/119) i Vinko Kondić (X-KR-05/155) . Postupak protiv trojice optuženih nastavio se pod brojem X-KR-05/119 .		
Početak suđenja:	2. 9. 2008. godine		

Optužnice protiv Kondića te Lukića i Adamovića još nisu objedinjene. Suđenje trojici optuženih je u nekoliko navrata odgađano zbog zdravstvenog stanja Kondića, koji boluje od Parkinsonove bolesti.

IZ OPTUŽNICE:

Kondić, Lukić i Adamović su, kao članovi SDS-a, Komande odbrane grada i Kriznog štaba u općini Ključ, sudjelovali u organiziranju, pripremi i izvršenju rasprostranjenog i sistematičnog napada na civile Bošnjake i Hrvate. Kondić je sudjelovao u napadu od juna, Lukić od oktobra 1991., te Adamović od januara 1992. godine.

Tužilaštvo smatra da su sva trojica sudjelovala u UZP-u čiji cilj je bilo "potpuno preuzimanje vlasti", te dovođenje općine Ključ u kategoriju "srpskih općina" i njeno spajanje sa Autonomnom regijom Krajina i Republikom srpskog naroda BiH.

Kondić je od 7. do 21. 5. 1992. godine stvorio jednonacionalnu policiju tako što je sve policajce Bošnjake i Hrvate razriješio dužnosti i razoružao, dok je Lukić "po nalogu SDS-a" od oktobra 1991. bio angažiran na popuni, formiranju i naoružavanju, te stvaranju jednonacionalne TO. Od aprila 1992. godine Adamović je sudjelovao u pripremanju jedinica za napad na civile.

Optuženima se stavlja na teret da su od 27. maja do kraja augusta 1992. godine pripadnici policije i vojske pod njihovom kontrolom sudjelovali u protupravnom hapšenju civila s područja Ključa i zatvaranju uhapšenih u SJB i Osnovnu školu "Nikola Mačkić" u tom gradu, te bivšu željezničku stanicu i osnovnu školu u Sanici.

Civili su u tim objektima, kao i u tvornici mašina u Halnovskom Vrelu i fudbalskom stadionu u Ključu, fizički i psihički zlostavljani, te nakon ispitivanja transportirani u logore "Stara Gradiška" ili "Manjača".

Od maja 1992. do aprila 1994. godine policija i vojska su vršile zastrašivanja, pljačku, premlaćivanja, zatvaranja i ubistva civila s područja općine i grada Ključa. U tom periodu je na ovom području uništeno šest vjerskih objekata.

Tako je 28. 5. 1992. godine Ključki bataljon, zajedno sa 30. partizanskom divizijom JNA, započeo artiljerijski napad na Ključ, Pudín Han i Velagiće, što je za posljedicu imalo smrt najmanje 12 osoba, te zatvaranje preko 200 muškaraca u školu "Nikola Mačkić".

Najmanje 200 muškaraca s područja Sanice su 31. 5. 1992. godine uhapsili pripadnici vojske i policije, te ih držali zatočene u različitim objektima, nakon čega su prebačeni na "Manjaču".

Pripadnici srpske vojske su 1. 6. 1992. godine u selu Prhovo ubili najmanje sedam osoba, te potom iz grupe skupljenih mještana izdvojili 15 muškaraca, koje su povelí prema selu Peći. Na putu do tog sela ubili su određeni broj muškaraca, a preživjele predali policiji, koja ih je zatvorila te fizički i psihički zlostavljala u školi "Nikola Mačkić". Određeni broj muškaraca je potom pušten na slobodu, a drugi su transportirani na "Manjaču".

Istog dana je vojska preostale mještane u Prhovu strijeljala u dvorištu jedne kuće, prilikom čega je ubijeno najmanje 30 osoba, najviše žena i djece, dok je Vojna policija u naseljima sela Velagići zatvorila najmanje 78 muškaraca u staru školu i nedugo potom ih strijeljala.

Pripadnici policije i vojske su 26. 6. 1992. godine, tokom napada na sela Ramići, Krasulje, Hripavci i Ošiljak, ubili najmanje 21 osobu, dok su oko 90 muškaraca uhapsili, te ih fizički i psihički zlostavljali, da bi ih "nakon obrade policije Vinka Kondića" transportirali na "Manjaču".

U selima Donji Biljani, Bottonjići, Domazeti, Brkići i Jabukovica, 10. 7. 1992. godine vojska, potpomognuta policijom, privodila je muškarce u školu u Donjim Biljanima, gdje su popisani, te odvođeni u nepoznatim pravcima i ubijani. Tog dana ubijeno je najmanje 219 osoba. S tog područja su pripadnici srpske vojske 8. 8. 1992. godine iz kuća istjerali preostale preživjele civile, nakon čega su izdvojili muškarce, dva maloljetna dječaka i tri žene, koje su povelj prema lokalitetu Kamen, gdje su ih ubili i potom spalili.

Po naređenju Kondića, 6. 2. 1993. godine grupa od oko 15 civila koji su se predali nakon skrivanja na području šume Galaja, upućena je u zatvor "Kamenica" u Drvaru, od kada im se gubi svaki trag.

Posmrtni ostaci ubijenih civila s područja Ključa pronađeni su u masovnim grobnicama "Ciganska dolina", "Lanište I", "Lanište II", "Crvena zemlja", "Bunarevi I", kao i na lokalitetima "Vučije poljane" i "Zableće"...

Kondić, Lukić i Adamović se terete za saizvršilaštvo, prema individualnoj i krivičnoj odgovornosti, u ***zločinima protiv čovječnosti*** (zajedno za: progon, ubistvo, istrebljenje, deportaciju, mučenje, prisilni nestanak, druga nečovječna djela; te Kondić sam i za zatvaranje). Sva trojica se terete i za ***organiziranje grupe ljudi i podstrekavanje na genocid, zločine protiv čovječnosti i ratne zločine***.

BABIĆ ZORAN i ostali (X-KR-08/549)

Dušan Janković, komandir Stanice policije Prijedor; te Damir Ivanković, Zoran Babić, Gordan Đurić, Milorad Radaković, Milorad Škrbić, Ljubiša Četić, Dušan Janković i Željko Stojnić, pripadnici interventnog voda SJB-a Prijedor

	Rođeni:	Pritvor:	Optužnica podignuta:	Optužnica potvrđena:
<i>Damir Ivanković</i>	26. 6. 1970. godine u Prijedoru	12. 1. – 2. 7. 2009. godine (na slobodu pušten uz mjere zabrane)	8. 1. 2009. godine	12. 1. 2009. godine
<i>Zoran Babić</i>	1. 6. 1968. godine u Prijedoru	Brani se sa slobode		
<i>Gordan Đurić</i>	15. 5. 1968. godine u mjestu Ljubija (Prijedor)	14. 10. 2008. – 10. 9. 2009. godine		
<i>Milorad Radaković</i>	10. 8. 1962. godine u mjestu Podvidača (Sanski Most)	15. 10. 2008. – 12. 3. 2009. (pritvor zamijenjen mjerama zabrane)		
<i>Milorad Škrbić</i>	10. 7. 1960. godine u mjestu Veliko Palančište (Prijedor)	15. 10. – 24. 10. 2008. godine		

Ljubiša Četić	7. 4. 1969. godine u mjestu Ilidža	14. 10. 2008. – 11. 11. 2009. godine (nalazi se na izdržavanju kazne za drugo krivično djelo)		
Dušan Janković	8. 3. 1950. godine u selu Benkovac (Prijeđor)	29. 5. 2008. – 11. 11. 2009. godine (pritvor zamijenjen mjerama zabrane)		
Željko Stojnić	10. 10. 1971. godine u mjestu Tukovi (Prijeđor)	30. 5. 2008. – 11. 11. 2009. godine (pritvor zamijenjen mjerama zabrane)		

Izjašnjenje o krivnji:	13. 3. 2009. godine (izjasnili su se da nisu krivi)
Početak suđenja:	31. 3. 2009. godine
Prvo razdvajanje postupka:	29. 6. 2009. godine – Nakon što je Ivanković priznao krivicu, postupak protiv njega je nastavljen pod oznakom X-KR-08/549-1 , te suđenje ostaloj sedmorici pod oznakom Zoran Babić i ostali (X-KR-08/549) .
Drugo razdvajanje postupka:	6. 7. 2009. godine – Suđenje za zločine na Korićanskim stijenama je ponovo razdvojeno jer je Gordan Đurić priznao krivicu. Sud je potom razdvojio predmete i saslušao Đurića kao svjedoka Tužilaštva protiv ostalih optuženih. On je kazao da se samoinicijativno udaljio s Korićanskih stijena, iako je u optužnici stajalo da mu je bilo naređeno da to učini. Sud je istog dana ponovo spojio predmet Gordana Đurića sa predmetom ostalih optuženih.
Treće razdvajanje postupka:	7. 9. 2009. godine – Đurić je ponovo svjedočio i izjavio da mu je bilo naređeno da se udalji s Korićanskih stijena kako bi čuvao stražu. Sud je prihvatio njegov iskaz i nakon priznanja krivnje razdvojio predmete na Gordan Đurić (X-KR-08/549-2) i Zoran Babić i ostali (X-KR-08/549) .
Četvrto razdvajanje postupka:	15. 3. 2010. godine – Nakon što je Ljubiša Četić priznao krivicu, postupak protiv njega nastavljen je pod oznakom Četić Ljubiša X-KR-08/549-3 , te u odnosu na ostale optužene pod oznakom Zoran Babić i ostali (X-KR-08/549) .

IZ OPTUŽNICE:

Zoran Babić, Milorad Radaković, Milorad Škrbić, Ljubiša Četić, Dušan Janković i Željko Stojnić su zajedno s Damirom Ivankovićem i Gordanom Đurićem, te drugim članovima civilnih i vojnih vlasti općine Prijedor, sudjelovali u UZP-u kojem je cilj bio progon Bošnjaka i Hrvata s područja pod "kontrolom vojske i policije Srpske Republike BiH i potom RS-a".

Kao pripadnici interventnog voda SJB-a Prijedor, optuženi su 21. 8. 1992. godine sudjelovali u osiguranju konvoja autobusa i kamiona s preko 1.200 civila s područja Prijedora, koji su vođeni na razmjenju u Travnik, preko planine Vlašić.

Tom prilikom Janković je naređivao i organizirao kretanje konvoja i oduzimanje vrijednosti od civila. Zajedno s još nekoliko pripadnika interventnog voda iz Prijedora, Janković je tokom kretanja konvoja otišao prema Smetovima, dok su ostali optuženi, po dolasku do rijeke Ugar, na planini Vlašić, sudjelovali u izdvajanju oko 200 muškaraca znajući da to rade zbog ubijanja.

Muškarci su potom sprovedeni do Korićanskih stijena, gdje im je bilo naređeno da kleknu na rub ceste okrenuti prema provaliji, nakon čega su strijeljani. Na tijela ubijenih i ranjenih koja su pala u provaliju pripadnici tog voda su potom bacali granate i pucali.

Optuženi Janković se tereti da je propustio da poduzme "nužne i razumne mjere" kako bi spriječio taj zločin i kaznio počinioce.

Na Korićanskim stijenama je strijeljano najmanje 200 muškaraca. Njih 12 je preživjelo.

Janković se tereti, prema komandnoj odgovornosti, zajedno s Babićem, Radakovićem, Škrbićem, Jankovićem i Stojnićem, koji su optuženi prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, za **zločin protiv čovječnosti** (progon, ubistvo, deportacija, zatvaranja ili drugo teško oduzimanje fizičke slobode, druga nečovječna djela).

DOLIĆ DARKO (X-KR-09/783)

Pripadnik diverzantsko-izviđačkog voda "Jastrebovi" pri brigadi "Rama" HVO-a u Prozoru

Rođen:	11. 4. 1973. godine u Mostaru
Pritvor:	21. 10. 2009. godine
Optužnica podignuta:	12. 11. 2009. godine
Optužnica potvrđena:	16. 11. 2009. godine
Izjašnjenje o krivnji:	18. 12. 2009. godine
Početak suđenja:	4. 2. 2010. godine

IZ OPTUŽNICE:

Darko Dolić je početkom augusta 1993. godine u Družinovićima (općina Prozor) sudjelovao u fizičkom zlostavljanju i pljačkanju civila Bošnjaka koji su se, prema njegovom naređenju, okupili ispred jedne kuće u selu. Dolić je civile vrijeđao i udarao puškom, a jednu je osobu "nožem zarezivao po različitim dijelovima tijela". Postrojenim civilima je naredio da skinu odjeću sa sebe kako bi se "uvjerio da neko od njih ne skriva dragocjenosti", te je od jedne osobe, uz prijetnju da će je zaklati, oduzeo 2.000 njemačkih maraka.

Iz grupe postrojenih civila Dolić je izveo jednu ženu, koju je fizički zlostavljao, te potom i silovao u kući u kojoj je živjela sa suprugom i djecom.

U prvoj polovini augusta 1993. godine Dolić je u nekoliko navrata, uz prijetnju da će je ubiti, silovao djevojčicu koja je u grupi s više od 30 žena bila smještena u jednoj kući u selu Lapsunj (općina Prozor).

Dolić je krajem jula ili početkom augusta iste godine u selu Družinovići fizički zlostavljao i silovao još jednu ženu uz prijetnju da će joj ubiti 15-mjesečno dijete.

Dolić se tereti, prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, za **ratni zločin protiv civilnog stanovništva** (mučenje, silovanje, pljačkanje imovine).

GASAL NISVET i ostali (X-KR-07/341)

Nisvet Gasal, upravnik logora Stadion NK "Iskra", Musajb Kukavica, komandir obezbjeđenja tog logora, te Enes Handžić i Senad Dautović, pripadnici ARBiH

	Nisvet Gasal	Musajb Kukavica	Enes Handžić	Senad Dautović
Rođeni:	25. 5. 1964. godine u selu Oborci (Donji Vakuf)	10. 3. 1970. godine u Jajcu	5. 2. 1960. godine u Donjem Vakufu	23. 7. 1963. godine u Pruscu (Donji Vakuf)
Pritvor:	21. 3. 2007. – 19. 2. 2009. godine (pritvor zamijenjen mjerama zabrane)		16. 4. 2007. – 19. 2. 2009. godine (pritvor zamijenjen mjerama zabrane)	
Optužnica podignuta:	18. 9. 2007. godine		7. 12. 2007. godine	
Optužnica potvrđena:	19. 9. 2007. godine		11. 12. 2007. godine	
Izjašnjenje o krivnji:	27. 9. 2007. godine (obojica su se izjasnili da nisu krivi)		18. 12. 2007. godine (obojica su negirali krivicu)	
Spajanje predmeta:	23. 1. 2008. godine Sud je donio rješenje o spajanju predmeta Enes Handžić i ostali (X-KR-07/341) i Nisvet Gasal i ostali (X-KR-07/341-1) , nakon čega se postupak protiv četvorice optuženih nastavio pod oznakom X-KR-07/341 .			
Početak suđenja:	6. 2. 2008. godine			

IZ OPTUŽNICE:

Nisvet Gasal, bivši upravnik logora Stadion NK "Iskra", od 21. 9. 1993. do 19. 3. 1994. godine, i Musajb Kukavica, bivši komandir obezbjeđenja u tom

logoru, od 21. 9. 1993. do 8. 3. 1994. godine, bili su odgovorni za funkcioniranje logora u Bugojnu i neposredno nadređeni stražarima.

U logoru je, u nehygienskim uslovima, bilo zatočeno oko 300 muškaraca Hrvata, koji su odvođeni na prinudne radove, na različite lokacije, da bi "čistili ulice, sjekli drva, kopali rovove" te su korišteni kao "živi štit". Zatočenike su mučili stražari i pripadnici ARBiH "koji su ulazili na stadion", "a ponekad bi ih iz prostorija u kojima su bili zatvoreni, na premlaćivanja izvodili Gasal i Kukavica".

Stražari i pripadnici Vojne policije su zatočenike odvodili na ispitivanja u prostorije zgrade "BH Banke" u Bugojnu, gdje je bila smještena Vojna policije 307. brigade ARBiH, a potom i četa Vojne policije OG-a "Zapad" ARBiH. Tu su zatočenici premlaćivani. Nepoznata je sudbina 22 osobe koje su odvedene na ispitivanja i nisu vraćene u logor.

Enes Handžić, bivši pomoćnik komandanta za bezbjednost 307. brigade ARBiH i kasnije pripadnik službe bezbjednosti OG-a "Zapad", i Senad Dautović, bivši komandant objedinjene komande ARBiH za grad Bugojno, načelnik SJB-a, te pomoćnik komandanta za bezbjednost OG-a "Zapad", s civilnim i vojnim vlastima u tom gradu sudjelovali su u UZP-u "čiji cilj je bilo zatvaranje hrvatskog stanovništva u logore".

Handžić je prisustvovao zlostavljanju pojedinih zatočenika, te je skupa s Dautovićem "naređivao i odobravao" njihova odvođenja iz logora Stadion NK "Iskra" na obavljanje prinudnih radova.

Od 18. 7. do 25. 8. 1993. godine Dautović je "naređivao i odobravao" policajcima da u SJB-u Bugojno zatvaraju civile i policajce hrvatske nacionalnosti koji su držani u prostorijama Gimnazije i odvođeni na obavljanje prinudnih radova (prikupljanje leševa, kopanje grobnih mjesta i ukop ubijenih).

Civili i borci hrvatske nacionalnosti su od 18. 7. 1993. do 19. 3. 1994. godine zatvarani u podrumima, garažama i privatnim kućama u naselju Donjići, osnovnim školama "Stipo Đerek" i "Vojin Paleksić", Marksističkom centru – Klosteru časnih sestara, Salonu namještaja "Slavonija – drvna industrija", te Kulturno-sportskom centru, Domu zdravlja – ratnoj bolnici, Stadionu NK "Iskra", Općini i prostorijama "BH Banke" u Bugojnu.

Pripadnici ARBiH, SJB-a i Štaba odbrane Bugojno su tu "fizički i psihički zlostavljali, mučili zatvorenike, te su im oduzimali dragocjenosti i odvodili ih na obavljanje prinudnih radova". Pojedini zatvorenici su vođeni u Dom zdravlja u Bugojnu, gdje im je vađena krv, dok su neki u tim objektima ubijeni ili su podlegli usljed premlaćivanja.

Gasal, Kukavica, Handžić i Dautović se terete prema individualnoj i komandnoj krivičnoj odgovornosti.

Gasalu i Kukavici se stavlja na teret **ratni zločin protiv civilnog stanovništva** (ubistvo, mučenje, prisiljavanje na prinudni rad), te Handžiću i Dautoviću saučesništvo u **ratnom zločinu protiv civilnog stanovništva** (napad na civilno stanovništvo, ubistvo, mučenje, protupravno odvođenje u koncentracione logore i druga protuzakonita zatvaranja, prisiljavanje na prinudni rad), **ratnom zločinu protiv ranjenika i bolesnika** i **ratnom zločinu protiv ratnih zarobljenika** (ubistvo, mučenje, nanošenje velikih patnji ili ozljeda tijela).

HAKALOVIĆ SEAD (X-KR-10/874)

Pripadnik ARBiH

Rođen:	11. 1. 1970. godine u mjestu Gostovići (općina Konjic)
Pritvor:	Brani se sa slobode
Optužnica podignuta:	15. 3. 2010. godine
Optužnica potvrđena:	17. 3. 2010. godine

Tužilaštvo BiH je uz optužnicu dostavilo prijedlog za prebacivanje ovog postupka Kantonalnom sudu u Mostaru jer se "ne radi o sistematskom i masovnom zločinu", već o djelu "izolovanog nasilja". U prijedlogu također stoji da se zbog prebacivanja ne bi ugrozio ni interes žrtava.

IZ OPTUŽNICE:

Hakalović je optužen da je 23. 3. 1993. godine u mjestu Gostovići (općina Konjic) iz automatske puške ubio muškarca hrvatske nacionalnosti u njegovoj kući, dok je njegovu suprugu, koja je pokušala pobjeći skupa s dvojicom sinova, teško ranio u obje noge.

Kada je oštećena odvezena u bolnicu u Konjic, Hakalović je njenog maloljetnog sina zatvorio u podrumu kuće u Gostovićima.

Hakalović se tereti, prema individualnoj odgovornosti, za **ratni zločin protiv civilnog stanovništva** (ubistvo, nanošenje velikih patnji ili povreda, protupravno odvođenje u koncentracione logore i druga mjesta zatočenja).

HODŽIĆ NEDŽAD (X-KR-09/786-2)

Pripadnik Specijalnog odreda za posebne namjene "Zulfikar" pri Štabu Vrhovne komande ARBiH

Rođen:	15. 3. 1969. godine u Novom Pazaru
Pritvor:	17. 9. 2009. – 19. 1. 2010. (pritvor zamijenjen mjerama zabrane); 26. 3. 2010. godine
Optužnica podignuta:	12. 3. 2010. godine
Optužnica potvrđena:	17. 3. 2010. godine

IZ OPTUŽNICE:

Nedžad Hodžić zvani "Džon Vejn" ili "Džoni" tereti se da je 16. 4. 1993. godine sudjelovao u "dobro pripremljenom i ranije isplaniranom" napadu na selo Trusina (općina Konjic).

U optužnici stoji da je rukovodio jednim pravcem napada na to selo, prilikom čega je ubijen određeni broj civila hrvatske nacionalnosti, te da je u zaseoku Gaj istog dana izdao naredbu i sudjelovao u strijeljanju pripadnika HVO-a koji su se prethodno predali. U tom zločinu učestvovali su i Mensur Memić zvani "Menta", Rasema Handanović zvana "Zolja" i drugi pripadnici odreda "Zulfikar".

Tokom napada na selo Trusina ubijeno je 18 civila i četiri pripadnika HVO-a, dok su četiri osobe ranjene, a među njima i dvoje djece.

Hodžić se, prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, tereti za **ratni zločin protiv civilnog stanovništva** (sudjelovanje u napadu na civilno stanovništvo i ubistvu) i **ratni zločin protiv ratnih zarobljenika** (sudjelovanje u ubistvu).

IKONIĆ NEĐO (X-KR-08/654-1)

Komandir Druge čete Centra za obuku "Jahorina" Specijalne brigadne policije MUP-a RS-a

Rođen:	26. 6. 1966. godine u Visokom
Pritvor:	21. 1. 2010. godine
Optužnica podignuta:	12. 3. 2010. godine
Optužnica potvrđena:	19. 3. 2010. godine

Ikonić je deportiran u BiH iz Sjedinjenih Američkih Država nakon što je odslužio jednogodišnju kaznu zatvora zbog imigracione prevare, a uhapšen je na osnovu međunarodne potjernice. Tužilaštvo je predložilo spajanje predmeta Neđo Ikonić s predmetom Duško Jević i ostali zbog "efikasnosti i ekonomičnosti postupka".

IZ OPTUŽNICE:

Ikonić se tereti da je od 10. do 19. 7. 1995. godine, zajedno s drugim pripadnicima VRS-a i MUP-a RS-a, sudjelovao u UZP-u čiji je cilj bio progon žena i djece, te ubijanje muškaraca Bošnjaka iz enklave Srebrenica.

Državno tužilaštvo tvrdi da je Ikonić, individualno i u dogovoru s Duškom Jevićem, Mendeljevom Đurićem i Goranom Markovićem (vidi predmet X-KR-09/823), sudjelovao u planu potpunog istrebljenja i ubistva civila.

Pod nadzorom Ikonića, Jevića, Đurića i Markovića, pripadnici Prve i Druge čete Centra za obuku "Jahorina" sudjelovali su 12. i 13. 7. 1995. godine u zarobljavanju više hiljada muškaraca koji su pokušali kroz šumu da napuste

to područje. Na livadi u Sandićima, na putu od Konjević Polja do Bratunca, od civila su oduzeti novac i vrijednosti, nakon čega su odvedeni na različita mjesta zatočenja.

Na livadi u Sandićima "po prijekom postupku" je ubijeno najmanje 17 muškaraca, dok je Ikonić naredio dvadesetorici pripadnika Druge čete da likvidiraju više zarobljenih Bošnjaka.

Pripadnici Prve i Druge čete su, "po naredbi i nadzoru" Jevića, Ikonića, Đurića i Markovića, sudjelovali u sprovođenju preko 1.000 muškaraca Bošnjaka u Zemljoradničku zadrugu "Kravica", gdje su ih držali pod stražom, a potom "po prijekom postupku" otpočeli strijeljanje 13. 7. 1995. godine.

Ikonić, Jević i Đurić su nadzirali i podržavali ubijanje Bošnjaka i 14. 7. iste godine, pri čemu su izvjesni Arkan i Hercegovac ubacivali bombe u skladište u kojem su se nalazili zarobljenici. Marković je za to vrijeme pozivao dobrovoljce iz svoje jedinice da izvrše likvidacije Bošnjaka, nakon što su preživjele na prevaru izmamili iz skladišta. Pripadnici Prve i Druge čete su potom, pucajući iz pištolja, izvršili "ovjeru" već strijeljanih zarobljenika, čime su učestvovali u pogubljenju više od 1.000 muškaraca.

Skupa s pripadnicima Bratunačke brigade VRS-a, pripadnici Prve i Druge čete su 17. i 18. 7. 1995. godine, "po naredbi i nadzoru" Jevića, Ikonića, Đurića i Markovića, učestvovali u pretresu šumskog područja iznad ceste Bratunac – Konjević Polje, prilikom čega su ubili nekoliko osoba. Jednog zarobljenika je "po naredbi Markovića" ubio pripadnik Prve čete Centra za obuku.

Nekoliko stotina muškaraca, među kojima je bilo i djece, sproveli su do te ceste, oduzeli im lične stvari i povezali ruke na leđima, nakon čega su ih odveli do skladišta u Konjević Polju i strijeljali. Tijela ubijenih su zatim ukopana u masovnoj grobnici na lokalitetu Cerska.

Ikonić se, prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, tereti za **genocid** (ubijanje, nanošenje teške tjelesne ozljede ili duševne povrede pripadnicima skupine ljudi).

IVANOVIĆ ŽELJKO (X-KR-06/180-3)

Pripadnik Drugog odreda Specijalne policije Šekovići (vod "Skelani") MUP-a RS-a

Rođen:	20. 11. 1972. godine u selu Brežani (Srebrenica)
Pritvor:	5. 3. 2009. godine
Optužnica podignuta:	1. 6. 2009. godine
Optužnica potvrđena:	4. 6. 2009. godine
Izjašnjenje o krivnji:	29. 6. 2009. godine (izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	27. 8. 2009. godine

Uhapšen je 4. 3. 2009. na Palama kraj Sarajeva, tri godine nakon raspisivanja međunarodne potjernice.

IZ OPTUŽNICE:

Željko Ivanović zvani "Arkan" je od 10. do 19. 7. 1995. godine sudjelovao u UZP-u "koji je imao cilj prisilno preseljenje oko 40.000 civila iz zaštićene UN-ove zone Srebrenica", te pogubljenje vojno sposobnih muškaraca Bošnjaka, zakopavanje i premještanje njihovih posmrtnih ostataka.

Ivanović je za plan prisilnog preseljenja i pogubljenja saznao 10. 7., da bi 12. 7. 1995. sudjelovao u pretresu sela na području Srebrenice "s ciljem istjerivanja Bošnjaka iz kuća i njihovog sakupljanja u Potočarima".

Tog i narednog dana je, zajedno s pripadnicima svog voda, policije iz Zvorni-

ka i VRS-a, sudjelovao u održavanju prohodnosti ceste na dijelu Bratunac – Konjević Polje radi nesmetanog transporta Bošnjaka, čime je dao "odlučujući doprinos ostvarenju plana prisilnog premještanja".

Ivanović je 13. 7. sudjelovao i u zarobljavanju više hiljada muškaraca Bošnjaka koji su pokušavali pobjeći kroz šumu. Od zarobljenika su oduzimate vrijednosti. On je istog dana sudjelovao u njihovom sprovođenju do skladišta Zemljoradničke zadruge "Kravica", "znajući da će biti pogubljeni".

Po dovođenju zarobljenika u Zemljoradničku zadrugu, Ivanović je stao u polukrug skupa s pripadnicima Drugog odreda koji su pucali na Bošnjake, da bi zatim prošao iza zgrade skladišta "s namjerom da onemogući njihov eventualni bijeg".

Ostali pripadnici Drugog odreda su pucanjem iz puškomitraljeza i automatskih pušaka, te bacanjem bombi, ubili većinu od 1.000 zatvorenih Bošnjaka.

Ivanović se tereti, prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, za **genocid** (ubistvo, nanošenje teške tjelesne ozljede, uvođenje mjera kojima je cilj sprečavanje rađanja unutar skupine ljudi).

JEVIĆ DUŠKO i ostali (X-KR-09/823)

Duško Jević, bivši pomoćnik komandanta Specijalne brigade policije MUP-a RS-a i komandant Centra za obuku "Jahorina" Specijalne brigade policije; Mendeljev Đurić, bivši komandir Prve čete Centra za obuku "Jahorina"; i Goran Marković, bivši komandir Drugog voda Prve čete Centra za obuku "Jahorina"

	Duško Jević	Mendeljev Đurić	Goran Marković
Rođeni:	21. 6. 1957. godine u selu Vodenica (Bosanski Petrovac)	15. 10. 1960. godine u Olovu	8. 11. 1964. godine u Sarajevu
Pritvor:	30. 10. 2009. godine	30. 10. 2009. godine	20. 12. 2009. godine
Optužnica podignuta:	15. 1. 2010. godine		
Optužnica potvrđena:	22. 1. 2010. godine		

IZ OPTUŽNICE:

Duško Jević zvani "Staljin", Mendeljev Đurić i Goran Marković su od 10. 7. do 19. 7. 1995. godine sudjelovali u udruženom zločinačkom poduhvatu čiji je cilj bilo protjerivanje žena i djece, te pogubljenje muškaraca Bošnjaka iz zaštićene zone Srebrenica.

Po naredbi i uz nadzor trojice optuženih, 12. 7. 1995. godine u naselju Budak, blizu Potočara, pripadnici Prve čete Centra za obuku "Jahorina" zajedno s pripadnicima Drugog odreda Specijalne policije Šekovići i Prve čete Posebne jedinice policije Zvornik, naoružani automatskim puškama, sudjelovali su u pretresu sela s ciljem sprovođenja Bošnjaka do "sabiernog centra u Potočarima".

Tom prilikom, jedan od pripadnika Centra za obuku je aktivirao ručnu bombu i ubacio je u kuću u kojoj je živio nepokretni starac bošnjačke nacionalnosti. Trojica optuženih su bili svjesni da će se Bošnjaci nakon sprovođenja do Potočara prisilno iseliti na područje pod kontrolom ARBiH.

Pripadnici Prve čete Centra za obuku, skupa s pripadnicima VRS-a i MUP-a RS-a, a po naredbi i uz nadzor optuženih, 12. i 13. 7. 1995. godine sudjelovali su u ubistvima pojedinaca i manjih grupa zarobljenih Bošnjaka, kao i prisilnom premještanju civilnog stanovništva.

Jedan od pripadnika Prve čete Centra za obuku je u tom periodu izdvojio grupu od najmanje 30 osoba koje su se nalazile u "Bijeloj kući" i pogubio ih. Tijela muškaraca i žena su pronađena na različitim lokacijama. U optužnici stoji da je najmanje jedna žena, prije ubistva, silovana u tom objektu.

Tih dana, pod nadzorom i po naredbi optuženih, pripadnici Prve čete Centra učestvovali su i u razdvajanju muškaraca od žena i djece u Potočarima. Oko 1.000 muškaraca je tada izdvojeno, da bi nakon prelaćivanja i maltretiranja bili odvedeni u objekat "Bijela kuća" i potom na privremeno mjesto zatočenja u Bratuncu, znajući da će biti pogubljeni po "prijekom postupku".

Pripadnici Prve i Druge čete Centra za obuku su 12. i 13. 7. 1995. godine sudjelovali u zarobljavanju više hiljada muškaraca koji su kroz šumu pokušali prijeći na teritoriju pod kontrolom ARBiH. Muškarce su skupili na livadi u Sandićima, da bi ih potom odveli na razna mjesta zatočenja, između ostalog, i u školu u Bratunac i Zemljoradničku zadrugu "Kravica".

U mjestu Sandići, dva pripadnika Prve čete su po "prijekom postupku" pogubila najmanje 17 zarobljenika.

Nakon što su pripadnici Centra za obuku "Jahorina", skupa s pripadnicima Drugog odreda Specijalne policije Šekovići i Prve čete Posebne jedinice policije Zvornik, sproveli oko 1.000 muškaraca u skladište u Kravici, a gdje su ih izvjestan vremenski period držali pod stražom, da bi potom započeli njihovo pogubljenje.

Jević i Đurić su 14. 7. 1995. godine podržavali i nadzirali ubijanja, dok je Marković pozivao dobrovoljce iz svoje jedinice da vrše likvidacije muškaraca.

Pripadnici Prve i Druge čete Centra za obuku, zajedno s dijelovima Bratunačke brigade VRS-a, 17. i 18. 7. 1995. godine su, po naredbi i uz nadzor trojice optuženih, sudjelovali u pretresu šumskog područja između Bratunca i Konjević Polja s ciljem zarobljavanja muškaraca Bošnjaka. U tom periodu su likvidirali nekoliko stotina muškaraca na različitim lokacijama, uključujući skladište u Konjević Polju, gdje su ih sproveli nakon zarobljavanja.

Jević, Đurić i Marković se kao suizvršioc, prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, terete za **genocid** (ubistvo, nanošenje teških tjelesnih ozljeda ili duševnih povreda).

KARAJIĆ SULJO (X-KR-07/336)

Komandir Drugog voda Vojne policije 505. viteške motorizovane brigade Petog korpusa ARBiH

Rođen:	20. 7. 1968. godine u Trnovi (Velika Kladuša)
Pritvor:	19. 10. 2007. godine
Optužnica podignuta:	25. 12. 2007. godine
Optužnica potvrđena:	4. 1. 2008. godine
Izjašnjenje o krivnji:	11. 1. 2008. godine (izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	13. 3. 2008. godine

IZ OPTUŽNICE:

Suljo Karajić je 4. 8. 1994. godine u podrumu motela "Radoč" u Bužimu ubio jednog od zatvorenika, pripadnika NOAPZB-a. Dva dana kasnije, Karajić je u pritvorskim jedinicama Odjeljenja Stanice policije Vrnograč (općina Velika Kladuša), nakon kraćeg ispitivanja, ubio još jednog zarobljenog pripadnika NOAPZB-a.

Tokom decembra 1994. godine Karajić je u osnovnu školu u selu Todorovska Slapnica (općina Velika Kladuša) sudjelovao i naređivao podređenim pripadnicima Vojne policije da privode, te fizički i psihički zlostavljaju civile "za koje je pretpostavio da podržavaju ideju autonomije Zapadne Bosne".

Iz škole u Todorovskoj Slapnici je, skupa s Huseinom Džaferovićem, komandantom Civilne zaštite u tom selu, te Jusom Bužimkićem i Šemsudinom

Čauševićem, podređenim mu vojnim policajcima, izveo zatvorenika – pripadnika 506. brigade Petog korpusa ARBiH koji je tu doveden zbog "sumnje da surađuje s pripadnicima NOAPZB-a" – u kojeg su ispalili oko 15 hitaca.

Također je sudjelovao u "okrutnom premlaćivanju" jednog zatočenika u toj školi, koji je usljed povreda preminuo.

U februaru 1995. godine sudjelovao je u fizičkom zlostavljanju komandanta Općinskog štaba Civilne zaštite Velika Kladuša.

Karajić je krajem decembra 1994. godine u selu Trnovi na Džaferagića brdu (općina Velika Kladuša) ubio pripadnika NOAPZB-a koji se prethodno predao, tako što mu je "ručnom žagom počeo sjeći glavu". Karajić je potom udarcem sjekire odvojio glavu od tijela, stavio je na štap, koji je potom zabio u zemlju.

U istom periodu je fizički zlostavljao jednu ženu u njenoj kući i improviziranoj ambulanti u Todorovskoj Slapnici, govoreći da mu preda radiostanicu jer "o svemu obavještava nadležne u APZB-u".

Nakon što su pripadnici Petog korpusa ARBiH 25. 12. 1994. godine blizu mjesta Latića Glavica (općina Velika Kladuša) zarobili grupu pripadnika NOAPZB-a, Karajić je sudjelovao u njihovom sprovođenju do Todorovske Slapnice. Karajić ih je postrojio te ranio dvije osobe, koje je uniformirani vojnik potom i ubio. Preostale zarobljenike Karajić je sproveo do ugostiteljskog objekta "Stop" u mjestu Hajrat.

Od 25. 12. 1994. do februara 1995. godine Karajić je sudjelovao u fizičkom zlostavljanju zarobljenika u objektu "Stop" i podrumu motela "Radoč".

Karajić je 27. 12. 1994. godine u naselju Donja Lučka (općina Velika Kladuša) ubio jednu osobu koju je prethodno, s podređenim mu pripadnicima voda, fizički i psihički zlostavljao.

"Krajem novembra ili početkom decembra 1994. godine" u mjestu Podzvizd (općina Velika Kladuša) fizički je zlostavljao muškarca kojeg je odveo u zatvor u Bužim, gdje je nakon izvjesnog vremena ubijen.

Karajić je optužen, prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, za **ratni zločin protiv civilnog stanovništva** (ubijanja, mučenje, nečovječno postupanje, protupravno odvođenje u koncentracione logore i druga protuzakonita zatvaranja), te **ratni zločin protiv ratnih zarobljenika** (ubistva, mučenja, nečovječno postupanje, nanošenje velikih patnji ili ozljeda tijela ili povreda zdravlja).

KLIČKOVIĆ GOJKO i ostali (X-KR-06/213)

Gojko Kličković, komandant Kriznog štaba Srpske opštine Bosanska Krupa i predsjednik Ratnog predsjedništva te opštine; Mladen Drljača, predsjednik vijeća Privremenog vojnog suda i predsjednik Komisije za razmjene zarobljenika u toj opštini; Jovan Ostojić, komandant 11. krupske lake pješadijske brigade

	Gojko Kličković	Mladen Drljača	Jovan Ostojić
Rođeni:	25. 3. 1955. godine u selu Donji Petrovići (Bosanska Krupa)	5. 3. 1958. godine u Bosanskoj Krupi	1. 1. 1955. godine u Grbavcima Gornjim (Zvornik)
Pritvor:	20. 6. 2007. godine	4. 3. – 8. 9. 2008. godine	29. 2. – 11. 8. 2008. godine
Optužnica podignuta:	14. 12. 2007. godine	19. 3. 2008. godine	12. 3. 2008. godine
Optužnica potvrđena:	19. 12. 2007. godine	21. 3. 2008. godine	13. 3. 2008. godine
Izjašnjenje o krivnji:	31. 1. 2008. godine (odbio da se izjasni, nakon čega je Sud konstatirao da poriče krivicu)	1. 4. 2008. godine (izjasnio se da nije kriv)	26. 3. 2008. godine (izjasnio se da nije kriv)
Spajanje predmeta:	22. 4. 2008. godine – Sud BiH je donio rješenje o spajanju predmeta Gojko Kličković (X-KR-06/213) i Jovan Ostojić (X-KR-08/504), koji se nastavio kao X-KR-06/213. 23. 4. 2008. godine – Sud je donio rješenje o spajanju predmeta Gojko Kličković (X-KR-06/213) i Mladen Drljača (X-KR-08/503), koji će se ubuduće voditi kao X-KR-06/213.		

Početak suđenja:	8. 5. 2008. godine
Objedinjena optužnica:	21. 8. 2009. godine

Gojko Kličković je uhapšen 2006. godine u Republici Srbiji na osnovu Interpolove potjernice, nakon čega je 20. 6. 2007. izručen pravosudnim organima BiH. Prvobitno je protiv njega vođena istraga zbog zloupotrebe položaja, te zbog sumnje da je sudjelovao u skrivanju haških bjegunaca. Kličković je od 1996. do 1998. godine bio premijer RS-a.

IZ OPTUŽNICE:

Gojko Kličković i Mladen Drljača su, zajedno s drugim članovima SDS-a u Srpskoj opštini Bosanska Krupa, od ljeta 1991. godine "sudjelovali u UZP-u čiji je zajednički plan bila podjela zakonito utemeljene opštine i, uz upotrebu vojne sile, formiranje područja koje će u apsolutnoj većini naseljavati Srbi".

Kličković i Drljača su skupa s Jovanom Ostojićem, te članovima Glavnog odbora SDS-a i pripadnicima VRS-a, učestvovali u UZP-u s ciljem da se povežu dijelovi BiH naseljeni srpskim stanovništvom, te da se "preuzme i zadrži kontrola na tim područjima i stvori zasebna država bosanskih Srba iz koje bi većina nesrba bila trajno iseljena".

Ostojić se tom UZP-u priključio 14. 7. 1992. godine, kada je imenovan za komandanta 11. krupske lake pješadijske brigade. Kličković je, između ostalog, bio komandant Kriznog štaba i predsjednik Ratnog predsjedništva Srpske opštine Bosanska Krupa, te Drljača predsjedavajući sudija Privremenog vojnog suda i predsjednik Komisije za razmjenu zarobljenika u istoj opštini.

Srpske snage "pod stvarnom kontrolom Gojka Kličkovića" su 21. 4. 1992. godine počele artiljerijski i pješadijski napad na gradove Bosansku Krupu i Ostružnicu. Ubijeno je najmanje 17 i ranjeno najmanje 14 osoba.

Od 21. 4. do 1. 5. te godine oko 50 civila i boraca je bilo zatočeno u osnovnoj školi u Jasenici, gdje su fizički zlostavljani. Najmanje 43 zatvorenika su ispitivana pred Privremenim vojnim sudom u tom mjestu, nakon čega su neki oslobođeni. Tako je 1. 5. 1992. godine, ili približno tog datuma, odlukom Privremenog vojnog suda 35 zatvorenika predato Vojnoj policiji i prebačeno u školu "Petar Kočić" u Bosanskoj Krupi.

U toj školi je od 1. 5., "ili približno tog datuma", do 21. 8. 1992. godine bilo zatočeno najmanje 70 civila i boraca, koji su prisiljavani na prinudne radove, premlaćivani, te ispitivani pred Privremenim vojnim sudom. Usljed povreda nastalih premlaćivanjem, nekoliko osoba je preminulo, dok je izvjesni Željko Smoljanac 4. 5. 1992., ili približno tog datuma, silovao jednu osobu.

U maju 1992. godine, iz škole je prisilno razmijenjeno 40 osoba, dok je 21. 8. 1992. preostalih 20 zatvorenika brutalno premlaćeno i odvedeno u zatvorenički logor Drugog krajiškog korpusa u Kamenici.

Pripadnici Vojne policije 11. krupske lake pješadijske brigade su 21. 7. 1992. godine u Skucanom Vakufu zaprijetili da će ubiti određene porodice ukoliko

se muškarci ne predaju. Nakon što su se predali, civili su ispitivani i premlaćeni u Jasenici i potom zatočeni u školi u Krupi.

Šest pripadnika paravojne formacije je, uz znanje srpskih vojnika, 24. 4. 1992. godine ušlo u naselje Arapuša, gdje su pljačkali, te premlatili nekoliko osoba i ubili jednu trudnicu.

U skladu s "pismenom naredbom Gojka Kličkovića", 1. i 24. 5. 1992. godine Bošnjaci s područja Arapuše, Zalina, Potkalinja, Velike Jasenice, Velikog Dubovika, grada Bosanske Krupe i Zaluga prisilno su iseljeni na područje Sanskog Mosta i Bihaća.

Prema optužnici, sva trojica optuženih su bila dio UZP-a u kojem su sudjelovali i Radovan Karadžić, Momčilo Krajišnik, Miroslav Vještica...

Gojko Kličković, Mladen Drljača i Jovan Ostojić se terete, prema individualnoj i komandnoj odgovornosti, za **zločin protiv čovječnosti** (zajedno za: progon, ubistvo, deportacije, teško oduzimanje fizičke slobode, mučenje, druga nečovječna djela; te Kličković i Drljača zajedno za silovanje); **ratni zločin protiv civilnog stanovništva** (zajedno za: ubistvo, mučenje, raseljenje, prisiljavanje na prinudni rad; Kličković sâm za napad na civilno stanovništvo, a zajedno sa Ostojićem za protupravna zarobljavanja i zatvaranja; te s Drljačom za oduzimanja prava na pravično suđenje); te **ratni zločin protiv ratnih zarobljenika** (zajedno za: ubistvo, mučenje i nečovječno postupanje; a Kličković i Drljača sami za lišavanje prava na pravično i nepristrasno suđenje). Kličković se sam tereti i za **povredu zakona ili običaja rata** (pljačka javne i privatne imovine).

LALOVIĆ RADOJE I ŠKILJEVIĆ SONIBOJ (X-KR/05/59)

Radoje Lalović, upravnik KPD-a "Butmir" na Kuli, i Soniboj Škiljević, zamjenik upravnika i kasnije upravnik KPD-a

	Radoje Lalović	Soniboj Škiljević
Rođeni:	15. 7. 1946. godine u Kalinoviku	14. 8. 1948. godine u mjestu Izgora (Gacko)
Pritvor:	Brane se sa slobode	
Optužnica podignuta:	30. 12. 2008. godine	
Optužnica potvrđena:	31. 12. 2008. godine	
Izjašnjenje o krivnji:	28. 1. 2009. godine (izjasnili su se da nisu krivi)	
Početak suđenja:	3. 3. 2009. godine	

IZ OPTUŽNICE:

Radoje Lalović i Soniboj Škiljević su od maja do decembra 1992. godine sudjelovali u UZP-u sa sviješću o postojanju organiziranog sistema zlostavljanja zatočenika nesrpske nacionalnosti u KPD-u "Butmir" na Kuli (općina Ilidža), a koji je funkcionirao kao zatočenički logor. Obojica su s vojnim i policijskim strukturama, osobama odgovornim Ministarstvu pravde Srpske Republike BiH i kasnije RS-a, te stražarima u KPD-u "Butmir" dijelili isti cilj – progon nesrpskog stanovništva.

U istim zločinima sudjelovao je Škiljević sâm od decembra 1992. do decembra 1995. godine, dok je obavljao funkciju upravnika KPD-a "Butmir".

Lalović i Škiljević su skupa, te kasnije Škiljević sâm, u KPD-u "Butmir" imali i vršili "efektivnu kontrolu" nad radom i ponašanjem stražara, te su održavali svakodnevne veze s političkim, vojnim i policijskim vlastima izvan logora, čime su sudjelovali u hapšenju i zatvaranju na stotine civila, većinom Bošnjaka.

Zatočnici su boravili u neuslovnim prostorijama, izglednjivani su, a zbog nepružanja medicinske pomoći nekoliko ih je preminulo. Obojica optuženih su imali ovlasti da mijenjaju te uslove zatočenja u logoru, ali ih "nisu koristili nikako ili ne u dovoljnoj mjeri".

Uz njihovo "znanje, ohrabrenje, pristanak i pomoć", stražari i druge osobe te policajci i vojnici su mnoge zatočnike fizički zlostavljali te ih odvodili na različite lokacije i ubijali.

Obojica su u suradnji s civilnim i vojnim vlastima omogućavali odvođenja zatočenika na obavljanje prinudnih radova na poljoprivrednom dobru logora, kopanju rovova na prvim linijama razgraničenja, skupljanju i sahrani poginulih pripadnika vojske...

Obojica optuženih su zajedno, i kasnije Škiljević sâm, svojim radnjama "bitno doprinijeli i pospješili" funkcioniranje logorskog sistema zlostavljanja, te stvaranje sistema prinudnog rada za zatočene osobe.

Lalović i Škiljević se terete, prema individualnoj i komandnoj krivičnoj odgovornosti, za **zločin protiv čovječnosti** (progon, ubistvo, odvođenje u ropstvo, zatvaranje, mučenje, nečovječna djela).

MEMIĆ MENSUR i ostali (X-KR-09/786-1)

Mensur Memić i Dževad Salčin, pripadnici Specijalnog odreda za posebne namjene "Zulfikar" pri Štabu Vrhovne komande ARBiH, te Senad Hakalović, pripadnik 45. brdske brigade "Neretvica" ARBiH

	Mensur Memić	Dževad Salčin	Senad Hakalović
Rođeni:	28. 6. 1966. godine u Prijedoru	13. 7. 1956. godine u Donjim Igrima (Gacko)	11. 11. 1966. godine u Konjicu
Pritvor:	17. 9. 2009. godine		
Optužnica podignuta:	10. 3. 2010. godine		
Optužnica potvrđena:	11. 3. 2010. godine		

IZ OPTUŽNICE:

Mensur Memić zvani "Menta", Dževad Salčin i Senad Hakalović zvani "Struja" terete se da su 16. 4. 1993. godine sudjelovali u "dobro isplaniranom i pripremljenom napadu" na selo Trusina (općina Konjic).

Memić se tereti da je, skupa s Nedžadom Hodžićem, Rasemom Handanović zvanom "Zolja" i drugim pripadnicima odreda "Zulfikar", u zaseoku Gaj u Trusini sudjelovao u strijeljanju postrojenih pripadnika HVO-a. Naredbu za njihovo strijeljanje, kako stoji u optužnici, izdao je Hodžić.

Hakaloviću se stavlja na teret da je u istom zaseoku sudjelovao u strijeljanju pripadnika HVO-a koji su se predali pod "prijetnjom da će im poubijati obitelji ako to ne učine". On je naredio Ivanu Drlji, kojeg poznaje od djetinjstva, da iz sela dovede još jednu osobu, da bi, nakon što je to i učinio, bio strijeljan skupa s drugim pripadnicima HVO-a.

Salčin je u zaseoku Gaj, skupa s drugim pripadnicima odreda "Zulfikar", u nekoliko navrata postrojavao uz jednu kuću grupu od oko 14 civila i trojicu pripadnika HVO-a, te ih je držao u stalnom strahu tako što im je "prijetio da će ih ubiti, pucao u križeve koje su pronašli u njihovim kućama, uzimao novac, zlato i druge dragocjenosti...".

U tom napadu na selo Trusina ubijeno je 18 civila i četiri pripadnika HVO-a, dok su ranjene četiri osobe, među kojima i dvoje djece.

Memić i Salčin se terete, prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, za **ratni zločin protiv civilnog stanovništva** (Memić sâm za sudjelovanje u ubistvu, Salčin sâm za nečovječno postupanje, primjenjivanje mjera zastrašivanja i terora, pljačkanje imovine stanovništva) i **ratni zločin protiv ratnih zarobljenika** (Memić sâm za sudjelovanje u ubistvu, Salčin sâm za nečovječno postupanje). Hakalović se, prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, tereti za **ratni zločin protiv civilnog stanovništva** (sudjelovanje u ubistvu).

NOVALIĆ ĆERIM (X-KR-09/784)

Pripadnik ARBiH

Rođen:	24. 4. 1972. godine u mjestu Vrdolje (Konjic)
Pritvor:	Brani se sa slobode
Optužnica podignuta:	12. 1. 2010. godine
Optužnica potvrđena:	15. 1. 2010. godine
<i>Tužilaštvo BiH je uz optužnicu podnijelo prijedlog za prebacivanje predmeta Novalić na Kantonalni sud u Mostaru jer se ne radi o složenom predmetu, nego "izolovanom slučaju nasilja" koje nije proizašlo kao rezultat "planiranog djelovanja počinioca". Sud BiH je odbio taj prijedlog.</i>	
Izjašnjenje o krivnji:	9. 2. 2010. godine (izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	19. 3. 2010. godine

IZ OPTUŽNICE:

Novalić je neutvrđenog datuma u septembru 1992. godine silovao jednu ženu srpske nacionalnosti u selu Džepi (općina Konjic).

Tom prilikom, Novalić je s još jednim neidentificiranim vojnikom ušao u njenu kuću, te joj naredio da sa suprugom ode u podrum, nakon čega ju je ponovo odveo na sprat kuće, gdje su boravila njena maloljetna djeca i nepokretna svekrva, i prisilio na seksualni odnos. Za to vrijeme neidentificirani vojnik je u podrumu kuće ispitivao njenog supruga.

Novalić se, prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, tereti za **ratni zločin protiv civilnog stanovništva** (silovanje).

OSMIĆ ALIJA (X-KR-09/781-1)

Vojni policajac 307. brigade ARBiH i potom vojni policajac čete Vojne policije OG-a "Zapad" ARBiH

Rođen:	24. 9. 1967. godine u Bugojnu
Pritvor:	10. 9. – 8. 10. 2009. godine (pušten uz mjere zabrane); ponovno je uhapšen 14. 10. 2009. godine, od kada se nalazi u pritvoru.
Optužnica podignuta:	5. 10. 2009. godine
Optužnica potvrđena:	7. 10. 2009. godine
Izjašnjenje o krivnji:	3. 11. 2009. godine (izjasnio se da nije kriv)
Početak suđenja:	28. 12. 2009. godine

IZ OPTUŽNICE:

Alija Osmić je od 20. jula 1993. godine pa do kraja tog mjeseca, zajedno s pripadnicima ARBiH, SJB-a i Štaba odbrane Bugojno, sudjelovao u zatvaranju zatočenika hrvatske nacionalnosti u garaže privatnih kuća u naselju Donjići, te njihovom fizičkom i psihičkom zlostavljanju.

Krajem jula 1993. godine, Osmić je sudjelovao u zlostavljanju zatočenika u Marksističkom centru – Klosteru časnih sestara u Bugojnu. Jednog od zatočenika je ubio zajedno s pripadnicima Vojne policije 307. brigade, nakon što su ga teško pretukli.

Osmić je u istom periodu, a po prethodnom naređenju, iz tog objekta odveo grupu zarobljenika u naselje Vrbanja radi skupljanja i ukopa leševa. Tokom

obavljanja radova zatvorenici su fizički i psihički zlostavljani, "što je Osmić, kao pripadnik Vojne policije, trebao spriječiti". Zbog povreda nanesenih premlaćivanjem, jedna osoba je preminula.

Od septembra 1993. do januara 1994. godine je sudjelovao u zlostavljanju zatočenika u prostorijama "BH Banke" u Bugojnu, gdje su bili dovođeni na ispitivanja.

Civili i borci hrvatske nacionalnosti su od 18. 7. 1993. do 19. 3. 1994. godine zatvarani u podrumima, garažama i privatnim kućama u naselju Donjići, Marksističkom centru – Klosteru časnih sestara i naselju Vrbanja, te Kulturno-sportskom centru, Stadionu NK "Iskra" i prostorijama "BH Banke" u Bugojnu.

Osmić se, prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, tereti za **ratni zločin protiv civilnog stanovništva** (ubijanje, mučenje, nečovječno postupanje, prisiljavanje na prinudni rad).

PELEMIŠ MOMIR I PERIĆ SLAVKO (X-KR-08/602)

Momir Pelemiš, zamjenik komandanta i načelnik štaba Prvog bataljona Zvorničke brigade i poslije komandant tog bataljona; i Slavko Perić, bivši pomoćnik komandanta za bezbjednost u istoj brigadi

	Momir Pelemiš	Slavko Perić
Rođeni:	26. 9. 1949. godine u Tuzli	24. 4. 1967. godine u Donjoj Pilici (Zvornik)
Pritvor:	6. 11. 2008. godine	
Optužnica podignuta:	20. 11. 2008. godine	
Optužnica potvrđena:	28. 11. 2008. godine	
Izjašnjenje o krivnji:	16. 1. 2009. godine (izjasnili su se da nisu krivi)	
Početak suđenja:	10. 3. 2009. godine	

IZ OPTUŽNICE:

Momir Pelemiš i Slavko Perić su, s drugim pripadnicima VRS-a i MUP-a RS-a, od 10. 7. do 1. 11. 1995. godine sudjelovali u UZP-u, s ciljem da se Bošnjaci "trajno i prisilno isele" s područja Srebrenice. Zajednički plan je podrazumijevao i da se "po kratkom postupku" muškarci pogube i njihova tijela zakopaju.

Nakon što su obaviješteni o dolasku zarobljenih muškaraca iz Srebrenice u Pilicu (općina Zvornik) 14. 7. 1995. godine, Pelemiš je rasporedio 20-ak vojnika na obezbjeđenje škole "Kula", u koju će biti zatvoreni. Tom prilikom Pelemiš je Periću naredio da pronađe ključeve od škole, te da "nadgleda, kontrolise i koordinira" zatvaranje.

Oko 1.200 zarobljenika je autobusima dovezeno do škole "Kula", gdje im, "uz prešutnu saglasnost i ohrabrenje" Pelemiša i Perića, nisu date dovoljne količine hrane, te su tučeni, maltretirani i ubijani.

Uz "znanje, pod komandom i nadzorom Pelemiša", 16. 7. 1995. godine Perić je "organizovao, nadzirao i izdavao uputstva" drugim vojnicima da stave poveze na oči zarobljenicima iz te škole, koji su potom autobusima transportirani na Vojnu ekonomiju "Branjevo". Tog dana je oko 1.200 muškaraca ubijeno i ukopano u masovnu grobnicu na Vojnoj ekonomiji.

Perić je u Domu kulture u Pilici, uz "znanje i pod komandom, kontrolom i nadzorom" Pelemiša, 15. i 16. 7. 1995. godine davao instrukcije pripadnicima Prvog bataljona da čuvaju i osiguravaju taj objekat, u kojem je bilo zatvoreno oko 600 Bošnjaka.

Pripadnici VRS-a su u tom objektu 16. 7. 1995. godine ubili zatočenike. Perić je rasporedio pripadnike Prvog bataljona na obezbjeđenje Doma kulture i sprečavanje ulaska civila. Nakon pogubljenja, 17. 7. 1995. godine on je dao instrukcije vojnicima da "izvrše uklanjanje i prevoz tijela" žrtava iz Doma kulture do Vojne ekonomije "Branjevo", gdje su ukopana u masovne grobnice.

Obojica optuženih su znala da će zarobljenici iz škole "Kula" i Doma kulture u Pilici biti "ubijeni po prijekom postupku", dok je Pelemiš "svjesno učestvovao" u organizaciji i koordinaciji ukopa žrtava tako što je osigurao gorivo, građevinska vozila i angažirao pojedince iz Zvorničke brigade.

Pelemiš i Perić se terete, prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, za **genocid** (ubijanje, nanošenje teške tjelesne ozljede, smišljeno nametanje skupini ljudi ili zajednici takvih životnih uvjeta koji bi mogli utjecati na potpuno ili djelimično istrebljenje, uvođenje mjera kojima je cilj sprečavanje rađanja unutar skupine ljudi).

PERKOVIĆ IVICA (X-KR-09/672)

Pripadnik 103. derventske brigade HVO-a

Rođen:	27. 6. 1965. godine u Brežićima (Derventa)
Pritvor:	Brani se sa slobode
Optužnica podignuta:	12. 3. 2010. godine
Optužnica potvrđena:	17. 3. 2010. godine

IZ OPTUŽNICE:

Ivica Perković zvani "Mungos" se tereti da je 26. 4. 1992. godine u Domu JNA u Derventi "namjerno nanosio snažnu tjelesnu i duševnu bol" mještanima srpske nacionalnosti iz naselja Čardak, a koje su prethodno zarobili pripadnici HVO-a i tzv. Riječke brigade. Perković je sipao sol u usta jednoj osobi, koju je tjerao da to i proguta, te da se potom tuče s drugim zarobljenikom. Pošto nije bio zadovoljan kako to čine, obojicu je potom pretukao.

Tužilaštvo ga tereti i da je 28. 4. 1992. u osnovnoj školi u mjestu Zelenika podstrekavao druge pripadnike HVO-a da zlostavljaju jednog zarobljenika, te da je u drugoj polovini juna iste godine u toj školi "rukom dao znak" pripadniku HVO-a da pretuče jednog zatvorenika. U toj školi je Perković i 9. 5. 1992. godine sudjelovao u premlaćivanju jedne osobe.

U prostorijama Doma JNA, Perković je 7. 5. 1992. godine pretukao jednog zatvorenika tako što mu je prvobitno dao dvije svijeće i rekao: "Ako se ove svijeće ugase, ugasit će se i tvoj život."

Perković se tereti i da je u drugoj polovini maja ili početkom juna 1992. godine u hangaru "Rabić" učestvovao u premlaćivanju zatvorenika srpske nacionalnosti tako što ih je udarao "palicom, kundakom puške i nogama".

Perković se, prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, tereti za **ratni zločin protiv civilnog stanovništva** (nanošenje snažnog tjelesnog ili duševnog bola ili patnje).

SELIMOVIĆ MEHURA i ostali (X-KR-08/522)

Mehura Selimović, referent za kontraobavještajne poslove, referent operativca i zamjenik načelnika Odsjeka službe vojne bezbjednosti komande Petog korpusa ARBiH; Adil Ružnić, pomoćnik komandanta za poslove bezbjednosti i referent operativca Odsjeka službe vojne bezbjednosti; i Emir Mustafić, vojni policajac pri Petom korpusu ARBiH

	Mehura Selimović	Adil Ružnić	Emir Mustafić
Rođeni:	4. 4. 1962. godine u Vrsti (Bihać)	2. 8. 1967. godine u Bihaću	22. 7. 1961. godine u Bihaću
Pritvor:	Brane se sa slobode		
Optužnica podignuta:	16. 4. 2009. godine		
Optužnica potvrđena:	27. 4. 2009. godine		
Izjašnjenje o krivnji:	27. 5. 2009. godine (izjasnili su se da nisu krivi)		
Početak suđenja:	19. 8. 2009. godine		

IZ OPTUŽNICE:

Mehura Selimović i Adil Ružnić su od sredine februara 1994. do početka februara 1996. godine "pomagali i podstrekavali" zatvaranje ratnih zarobljenika i civila srpske nacionalnosti u prostorije hotela "Park", kasarnu "Adil Bešić" i civilni zatvor "Luke" u Bihaću, te autoservis "Rad" u Cazinu i fabriku plastike u Bosanskom Petrovcu.

Obojica su "organizovali, naredili, učinili, pomagali i podstrekavali" fizičko i psihičko zlostavljanje zatočenika, te nisu poduzeli "nužne i razumne mjere" kako bi spriječili i kaznili počinioce.

Zatočenici su ispitivani i maltretirani, držani u neadekvatnim uslovima, bez dovoljno hrane, vode, potrebne ljekarske pomoći, te su odvođeni na prisilne radove, na kopanje rovova, sječu drva, zakopavanje leševa ubijenih, čišćenje ulica...

Selimović i Ružnić su zajedno tokom oktobra 1995. godine u zatočeničkom centru u fabrici plastike u Bosanskom Petrovcu više puta ispitivali zarobljenike i omogućavali neidentificiranim vojnicima da ih fizički zlostavljaju.

Selimović sam je u oktobru 1995. godine u tom objektu ispitivao, te fizički i psihički zlostavljao jednog zatočenika tako što mu je "prijetio ubistvom i zastrašivao ga".

Od sredine februara 1994. do sredine februara 1996. godine Selimović je u zatočeničkim centrima u Bihaću, Cazinu i Petrovcu ispitivao, fizički i psihički zlostavljao zatočenike, te omogućavao drugim vojnicima da ih premlaćuju.

U bolnici u Bihaću, Selimović je od septembra 1994. do januara 1995. godine ispitivao, te fizički i psihički zlostavljao nekoliko ratnih zarobljenika u bolničkoj sobi, te im prijetio ubistvom ukoliko "ne budu davali podatke o vojnim položajima VRS-a". Također je omogućavao neidentificiranim vojnicima da zlostavljaju zarobljenike tokom njihovog transporta iz zatočeničkih centara "Luke" i autoservisa "Rad" do razmjene u Ličkom Petrovom Selu.

Ružnić je od septembra 1995. do februara 1996. godine u autoservisu "Rad" te u kasarni "Adil Bešić" više puta ispitivao ratne zarobljenike, te naređivao i omogućavao njihovo zlostavljanje. Ratne zarobljenike koji su bili zatvoreni u toj kasarni i zatvoru "Luke", Ružnić je prisiljavao na službu u oružanim snagama ARBiH.

Mustafić je od septembra 1995. do februara 1996. godine u zatočeničkom centru u kasarni "Adil Bešić" sudjelovao i pomagao u zlostavljanju zatočenika tako što ih je ispitivao, tukao i zastrašivao.

Selimović, Ružnić i Mustafić se terete, prema individualnoj i komandnoj odgovornosti, za **ratni zločin protiv civilnog stanovništva** (mučenje i protupravno odvođenje u koncentracione logore i druga protuzakonita zatvaranja), te **ratni zločin protiv ratnih zarobljenika** (mučenje, prisiljavanje na službu u neprijateljskim oružanim snagama).

VUKOVIĆ RADOMIR I TOMIĆ ZORAN (X-KR-06/180-2)

Pripadnici Drugog odreda Specijalne policije Šekovići pri MUP-u RS-a

	Radomir Vuković	Zoran Tomić
Rođeni:	16. 2. 1974. godine u Tuzli	3. 8. 1971. godine u Stuparima (Kladanj)
Pritvor:	8. 8. 2008. godine	30. 7. 2008. godine
Optužnica podignuta:	26. 8. 2009. godine	18. 8. 2009. godine
Optužnica potvrđena:	2. 9. 2008. godine	25. 8. 2008. godine
Izjašnjenje o krivnji:	1. 10. 2008. godine (izjasnio se da nije kriv)	19. 9. 2009. godine (izjasnio se da nije kriv)
Spajanje predmeta:	21. 10. 2008. godine – Sud BiH je donio rješenje o spajanju predmeta Radomir Vuković (X-KR-06/180-2) sa Zoran Tomić (X-KR-08/552) . Suđenje obojici optuženih nastavilo se voditi pod oznakom X-KR-06/180-2 .	
Početak suđenja:	4. 12. 2008. godine	

IZ OPTUŽNICE:

Radomir Vuković i Zoran Tomić su sudjelovali u UZP-u zajedno s pripadnicima VRS-a i MUP-a RS-a koji su od 10. do 19. 7. 1995. godine poduzeli širok i sistematičan napad na području Srebrenice, tada zaštićene zone UN-a, a sa zajedničkim ciljem prisilnog premještanja oko 40.000 civila i da se "po prijekom postupku pogubi i pokopa" više od 7.000 muškaraca Bošnjaka.

Tako su obojica 12. 7. 1995. godine učestvovala u pretresu bošnjačkih sela, te istjerivanju civila iz njihovih kuća i sprovođenju do Potočara, znajući da će biti "prisilno i trajno premješteni" na teritoriju pod kontrolom ARBiH.

Tog i narednog dana, 12. i 13. 7. 1995. godine, optuženi su sudjelovali u osiguravanju ceste Bratunac – Konjević Polje, u mjestu Sandići, s ciljem nesmetanog prometa autobusa i kamiona kojima su civili premješteni.

Vuković i Tomić su 13. 7. 1995. godine učestvovali u zarobljavanju muškaraca Bošnjaka iznad Kamenice koji su pokušali pobjeći kroz šume. Muškarce su ohrabrivali da se predaju "lažnim obećanjima da će biti razmijenjeni", da bi im, nakon što bi se predali u mjestu Sandići, oduzimali novac i vrijednosti. Obojica su istog dana sudjelovala u sprovođenju muškaraca do Zemljoradničke zadruge "Kravica" iako su znali da će oni tamo "biti pogubljeni".

Skupa s drugim pripadnicima Drugog odreda su "usmrtili većinu zarobljenika". Vuković je na zarobljenike bacao bombe, a Tomić pucao po njima iz automatskog oružja. Tog dana u "Kravici" je ubijeno više od 1.000 Bošnjaka.

Vuković i Tomić se terete, prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, da su kao suizvršioци počinili **genocid**.

ZEČEVIĆ SAŠA i ostali (X-KR-09/741)

Petar Čivčić, komandir Prvog interventnog voda SJB-a Prijedor; Saša Zečević, Radoslav Knežević i Marinko Ljepoja, pripadnici tog voda; te Branko Topola, pripadnik TO-a Prijedor

	Rođeni:	Pritvor:	Optužnica podignuta:	Optužnica potvrđena:
Saša Zečević	29. 11. 1970. godine u Prijedoru	1. 7. 2009. godine	10. 7. 2009. godine	13. 7. 2009. godine
Radoslav Knežević	10. 4. 1970. godine u Prijedoru	Na izdržavanju kazne za drugo krivično djelo u KPZ-u "Tunjice" u Banjoj Luci.		
Petar Čivčić	12. 2. 1970. godine u mjestu Gornje Ravno (Kupres)	27. 8. 2009. godine	17. 9. 2009. godine	22. 9. 2009. godine
Branko Topola	21. 6. 1968. godine u Prijedoru	27. 8. 2009. godine		
Marinko Ljepoja	20. 5. 1966. godine u mjestu Suhača (općina Bosanski Novi)	7. 9. 2009. godine		

Izjašnjenje o krivnji:	6. 8. 2009. godine (Zečević i Knežević izjasnili se da nisu krivi); 27. 10. 2009. godine (Čivčić, Topola i Ljepoja se izjasnili da nisu krivi)
Spajanje postupka:	3. 11. 2009. godine – Sud BiH je spojio predmete Saša Zečević i ostali (X-KR-09/741) i Petar Čivčić i ostali (X-KR-09/722) , te se suđenje petorici optuženih nastavilo pod oznakom X-KR-09/741 .
Početak suđenja:	23. 11. 2009. godine

Uhapšeni su nakon svjedočenja Damira Ivankovića i Gordana Đurića, koji su priznali krivicu za sudjelovanje u zločinu na Korićanskim stijenama.

IZ OPTUŽNICE:

Saša Zečević, Radoslav Knežević, Petar Čivčić, Branko Topola i Marinko Ljepoja sudjelovali su u UZP-u zajedno s drugim članovima civilnih i vojnih vlasti općine Prijedor, a s ciljem progona Bošnjaka i Hrvata s područja pod "kontrolom vojske i policije Srpske Republike BiH i potom RS-a".

Zečević, Knežević, Čivčić i Ljepoja, bivši pripadnici interventnog voda SJB-a Prijedor, i Topola, bivši pripadnik TO-a Prijedor i stražar u logoru "Trnopolje", zajedno s drugim pripadnicima TO-a i SJB-a Prijedor su 21. 8. 1992. godine sudjelovali u osiguranju konvoja civila.

Konvoj se sastojao od 16 autobusa, šlepera, kamiona i kamiona s prikolicom, u kojima je bilo preko 1.200 civila, i "prema prethodno utvrđenom planu" kretao se ka Travniku preko planine Vlašić.

Na putu, Čivčić je zajedno s Dušanom Jankovićem, komandir Stanice milicije Prijedor, produžio ka Smetovima, dok su drugi pripadnici SJB-a i TO-a po dolasku do rijeke Ugar sudjelovali u izdvajanju oko 200 muškaraca, znajući da to rade radi ubijanja.

Izdvojeni muškarci su u dva autobusa odvezeni do Korićanskih stijena, gdje su izvođeni u grupama i strijeljani nakon što im je naređeno da kleknu na rub ceste okrenuti prema provaliji.

Tokom strijeljanja, Gordan Đurić, pripadnik interventnog voda, čuvao je stražu, dok su Ljepoja, Topola, Knežević i Zečević pucali iz automatskog oružja. Na tijela ubijenih i ranjenih koja su pala u provaliju, kasnije su bacane granate i pucano je iz pištolja i automatskog oružja.

Tog dana na Korićanskim stijenama je ubijeno najmanje 200 muškaraca, dok ih je 12 preživjelo.

U tom zločinu sudjelovali su i Miroslav Paraš, komandir interventnog voda SJB-a Prijedor, kao i pripadnici istog voda Željko Bulić i Željko Rudak.

Čivčić se tereti, prema komandnoj odgovornosti, skupa sa Zečevićem, Topolom, Ljepojom i Kneževićem, koji su optuženi prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, za **zločin protiv čovječnosti** (progon, ubistvo, deportacija, zatvaranja ili drugo teško oduzimanje fizičke slobode, druga nečovječna djela).

Optuženi u bjekstvu

DUVNJAK JAKOV (X-KR-08/607)

Pripadnik Drugog voda Vojne policije HVO-a Kraljeva Sutjeska (Kakanj)

Rođen:	17. 3. 1959. godine u mjestu Haljinići (Kakanj)
Pritvor:	U bjekstvu
Optužnica podignuta:	29. 4. 2009. godine
Optužnica potvrđena:	6. 5. 2009. godine

Za Duvnjakom je Tužilaštvo BiH zatražilo raspisivanje međunarodne potjernice. U optužnici stoji da je nastanjen u mjestu Gračac (Republika Hrvatska).

DJELA ZA KOJA JE OPTUŽEN:

Duvnjak je 13. 6. 1993. godine, zajedno s još dvojicom vojnih policajaca, došao na groblje blizu džamije u mjestu Kraljeva Sutjeska, gdje je nekoliko civila Bošnjaka kopalo raku radi sahrane ubijenog pripadnika ARBiH. Nedugo potom Duvnjak je ubio jednu osobu.

Duvnjak se, prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, tereti za **ratni zločin protiv civilnog stanovništva** (ubistvo).

GAVRIĆ MILISAV (X-KR-07/439)

Pripadnik Policijske stanice Bratunac i zamjenik komandira Policijske stanice Srebrenica

Rođen:	18. 11. 1948. godine u mjestu Opravdići (Srebrenica)
Pritvor:	U bjekstvu
Optužnica podignuta:	4. 6. 2008. godine
Optužnica potvrđena:	11. 6. 2008. godine

Za Gavrićem je raspisana potjernica, dok u optužnici stoji da je nastanjen u Novom Beogradu (Republika Srbija). Posjeduje državljanstvo BiH i Republike Srbije.

DJELA ZA KOJA JE OPTUŽEN:

Gavrić se tereti da je od 10. do 19. 7. 1995. godine sudjelovao u UZP-u zajedno s drugim pripadnicima VRS-a i MUP-a RS-a, sa zajedničkim ciljem progona Bošnjaka s područja Srebrenice na način da se žene i djeca "prisilno premjeste", a muškarci pogube.

Gavrić je 12. i 13. 7. 1995. godine, skupa s neidentificiranim pripadnicima srpske vojske i MUP-a RS-a, "prisustvovao i pomogao" u prisilnom preseljenju bošnjačkih civila iz Potočara (općina Srebrenica) na teritoriju pod kontrolom ARBiH.

Gavrić se tereti i da je "pomogao i sudjelovao" u odvajanju muškaraca od žena i djece u Potočarima, gdje su se prethodno okupili tražeći zaštitu od snaga UN-a koje su tu bile smještene. Nakon razdvajanja, mnogim muškarcima se gubi svaki trag.

Naoružan automatskom puškom i pištoljem, te u policijskoj uniformi, Gavrić je 12. 7. 1995. godine učestvovao i pomogao u prisilnom nestanku jedne osobe iz Srebrenice, te je istog dana u Fabrici akumulatora u Potočarima fizički zlostavljao ranjenike Bošnjake. Tog dana je prisustvovao odvođenju jedne osobe, čija je sudbina bila nepoznata sve do 1999. godine, kada su njeni posmrtni ostaci pronađeni u masovnoj grobnici "Kozluk 3" (općina Zvornik).

Gavrić je lično iz tog objekta odveo jednog ranjenika u nepoznatom pravcu, da bi njegovi posmrtni ostaci bili pronađeni 2003. godine u masovnoj grobnici "Zeleni Jadar" (općina Srebrenica). Iz fabrike "Cinkara" u Potočarima je 12. 7. 1995. godine u dva navrata odveo od pet do deset muškaraca, koji se više nisu vratili. Također je iz tog objekta istog dana odveo još dvije osobe, čiji su posmrtni ostaci pronađeni 2000. i 2001. godine u masovnim grobnicama "Dole" i "Čančari".

U Potočarima je 12. 7. 1995. godine sudjelovao u odvođenju grupe Bošnjaka do takozvane "Bijele kuće", od kada im se gubi svaki trag. U toj kući su nepoznati vojnici i policajci zlostavljali i ubijali muškarce Bošnjake.

Gavrić je optužen, prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, za **zločin protiv čovječnosti** (progon, deportacija, prisilni nestanak, druga nečovječna djela) a u vezi s krivičnim djelom **genocid** (ubijanje pripadnika skupine ljudi, nanošenje teške tjelesne ozljede ili duševne povrede pripadnicima skupine ljudi).

HRKAĆ IVAN (X-KR-06/170)

Pripadnik jedinice "Kažnjenička bojna", HVO Široki Brijeg

Rođen:	23. 10. 1967. godine u Mostaru
Pritvor:	U bjekstvu
Optužnica podignuta:	27. 12. 2007. godine
Optužnica potvrđena:	9. 1. 2008. godine

Potjernica je raspisana nakon što se dva puta zaredom nije pojavio na unaprijed zakazanom ročištu za izjašnjenje o krivnji. U optužnici stoji da je nastanjen u mjestu Mokro (Široki Brijeg).

DJELA ZA KOJA JE OPTUŽEN:

Hrkać je u maju 1993. godine u podrumskim prostorijama policije u Širokom Brijegu, sâm i skupa s drugim pripadnicima HVO-a, ispitivao, fizički zlostavljao i mučio dvojicu zatočenika, bivših pripadnika ARBiH. Jednom od njih je, nakon premlaćivanja, ugasio cigaretu na jeziku te mu je potom naredio da je proguta, što je zatočenik i učinio.

Istog mjeseca je Hrkać iz policijske stanice u Širokom Brijegu izvodio zatočnike, bivše pripadnike ARBiH, na obavljanje poslova na njegovoj privatnoj kući u selu Mokro. Skupa s dva nepoznata pripadnika HVO-a, u noći 4. na 5. maj 1993. godine u osnovnoj školi u Dobrkovićima kod Širokom Brijega fizički je zlostavljao zatočene civile Bošnjake.

U julu iste godine, u školi u Dobrkovićima je sudjelovao u fizičkom zlostavljanju zatočenih civila koje je, između ostalog, udarao "rukama, nogama, drškom od metle i punim konzervama", nanoseći im tjelesne povrede.

Zajedno s nepoznatim pripadnikom HVO-a, 24. 7. 1993. godine Hrkać je došao u školu u Dobrkovićima, gdje je fizički zlostavljao jednog zatočenika, koji je nakon premlaćivanja preminuo. Istog dana je u toj školi naredio drugim zatočenicima da se skinu goli, nakon čega ih je prisilio na spolne odnose "uz prijetnju da će ih ubiti ukoliko to ne učine".

Hrkać se, prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, tereti za **ratni zločin protiv ratnih zarobljenika** (ubistva, mučenje) i **ratni zločin protiv civilnog stanovništva** (ubijanje, mučenje, protupravno odvođenje u koncentracione logore i druga protuzakonita zatvaranja).

JANDRIĆ JOVO I PEKEZ SLOBODAN (X-KR-05/96)

Pripadnici VRS-a i rezervnog sastava policije

	Jovo Jandrić	Slobodan Pekez
Rođeni:	5. 5. 1954. godine u mjestu Čerkazovići (Jajce)	8. 8. 1957. godine u Jezeru
Pritvor:	U bjekstvu	
Optužnica podignuta:	2. 12. 2008. godine	
Optužnica potvrđena:	9. 12. 2008. godine	

U optužnici stoji da su obojica nastanjena u Staroj Pazovi (Republika Srbija). Za njima je raspisana potjernica.

DJELA ZA KOJA SU OPTUŽENI:

Jovo Jandrić i Slobodan Pekez su 10. 9. 1992. godine, zajedno s grupom naoružanih ljudi koju je sačinio prvooptuženi, učestvovali u hapšenju civila Bošnjaka iz sela Ljoljići i Čerkazovići (općina Jajce).

Grupu civila su odveli do mjesta Osoje, a zatim do Draganovca, fizički ih zlostavljajući i vrijeđajući. U Draganovcu im je Mirko (Mile) Pekez naredio da predaju sve vrijedne stvari, nakon čega su ih odveli do Tisovca i strijeljali.

Tog dana je ubijeno 13 muškaraca, 10 žena, među kojima jedno dijete i tri maloljetne osobe. Četiri osobe su preživjele.

Jandrić i Pekez se terete, prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, za **ratni zločin protiv civilnog stanovništva** (ubistvo, mučenje, pljačka imovine, druga nečovječna djela).

LIPOVAC DAMIR (X-KR-05/104)

Pripadnik 103. brigade HVO-a Derventa i zapovjednik logora formiranog u školi u Poljarima

Rođen:	5. 10. 1970. godine u Derventi
Pritvor:	U bjekstvu
Optužnica podignuta:	22. 9. 2008. godine
Optužnica potvrđena:	29. 9. 2008. godine

Lipovac je, kako stoji u optužnici, nastanjen u Slavonskom Brodu, ali živi i radi u Holandiji. Za njim je raspisana potjernica.

DJELA ZA KOJA JE OPTUŽEN:

Lipovac je u junu 1992. godine došao u logor koji je formiran u školi u Poljarima (općina Derventa), odakle je izveo jednog zatvorenika da bi ga fizički zlostavljao, neosnovano ga optužujući za pokušaj bjekstva. Nakon što ga je pretukao, ubio ga je "pucajući iz automatskog oružja".

Nedugo potom je iz škole izveo ostale zatvorenike, da bi fizički zlostavljao dvojicu, a jednog je i ubio tako što mu je stavio "cijev puške u usta i potom pucao".

Tokom juna 1992. godine Lipovac je nečovječno postupao prema zatvorenicima, koje je tjerao da pjevaju "uvredljive pjesme", te ih je vrijeđao na nacionalnoj osnovi. U tom periodu je izvodio nekoliko zatvorenika na ispitivanje, prilikom čega ih je i brutalno fizički zlostavljao "palicom, kundakom puške, nogama, stolicom, te im gasio cigarete po tijelu i pržio ih usijanom žicom".

Lipovac je istog mjeseca 1992. godine u tom logoru od zatočenika srpske nacionalnosti uzeo novac i druge vrijednosti.

Lipovac se tereti, prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, za **ratni zločin protiv civilnog stanovništva** (ubistvo, mučenje, nečovječno postupanje, pljačkanje imovine).

MARIĆ MARINKO (X-KR-05/83)

Pripadnik brigade "Knez Domagoj" HVO-a, isljednik Sigurnosno-informativne službe

Rođen:	9. 5. 1968. godine u Stocu
Pritvor:	U bjekstvu
Optužnica podignuta:	22. 12. 2006. godine
Optužnica potvrđena:	26. 12. 2006. godine

Tužilaštvo je u optužnici, na osnovu dostupnih podataka, konstatiralo da je stalno nastanjen u selu Grabovine (općina Čapljina). Za njim je raspisana potjernica.

DJELA ZA KOJA JE OPTUŽEN:

Marić je 10. 8. 1993. godine sudjelovao u ispitivanju jednog zatočenika u logoru "Gabela" kraj Čapljine, da bi potom naredio da ga iznesu ispred zgrade i poliju vodom. Zatočenik je nedugo potom preminuo zbog teških povreda koje su mu nanesene premlaćivanjem.

U oktobru iste godine je u tom logoru sudjelovao u fizičkom i psihičkom zlostavljanju grupe zatočenika dovedenih iz "Koštane bolnice" u Stocu, tako što ih je tjerao da pjevaju uvredljive pjesme, te na njih "bacao željezne krevete, sto i stolice". Istog mjeseca je u "Silosu" u Čapljini oduzimao vrijednosti od zatočenika iz "Gabele" koji su tu dovedeni kako bi ih sakrili tokom posjete MKCK-a tom logoru.

Marić je 30. 9. 1993. godine u "Gabeli" ispitivao jednog zatočenika, te sudjelovao u njegovom premlaćivanju zajedno s Nikolom Andrunom i izvjesnim Almirom Kudrom, stražarom u tom logoru.

Zajedno sa Andrunom, Marić je krajem septembra ili početkom oktobra 1993. godine iz "Gabele" odveo jednog zatočenika u Policijsku stanicu Čapljina na ispitivanje, nakon čega je sudjelovao u njegovom fizičkom zlostavljanju.

Za zločine počinjene u "Gabeli" pravomoćno je osuđen Nikola Andrun (vidi predmet X-KRŽ-05/42).

Marić se tereti, prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, za **ratni zločin protiv civilnog stanovništva** (ubijanje, mučenje, nečovječno postupanje, protupravno odvođenje u koncentracione logore i druga protuzakonita zatvaranja).

STJEPANOVIĆ NOVAK (X-KR-07/382-1)

Pripadnik Bratunačke brigade VRS-a

Rođen:	25. 4. 1966. godine u selu Obadi (Srebrenica)
Pritvor:	U bjekstvu
Optužnica podignuta:	28. 10. 2009. godine
Optužnica potvrđena:	11. 11. 2009. godine

U optužnici stoji da je nastanjen u mjestu Ljubovija (Republika Srbija). Za njim je Tužilaštvo BiH zatražilo raspisivanje potjernice.

DJELA ZA KOJA JE OPTUŽEN:

Stjepanović se tereti da je 20. 5. 1992. godine u selu Borkovac (općina Bratunac), u grupi sa četiri pripadnika VRS-a, sudjelovao u hapšenju 14 civila Bošnjaka koji su se iz straha od napada skrivali u kamenolomu.

Civile su potom sproveli do jedne kuće u selu, gdje ih je Stjepanović fizički zlostavljao i oduzimao im novac i vrijednosti. Nedugo potom civili su odvedeni do padine kraj obližnjeg potoka, gdje su strijeljani.

U izvršenju ovog zločina, prema optužnici, učestvovali su Mirko Todorović i Miloš Radić (vidi predmet X-KRŽ-07/382).

Stjepanović se, prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, tereti za **zločin protiv čovječnosti** (progon, ubistvo, mučenje).

Proslijeđeni predmeti

BUKVIĆ SAFET (X-KR-09/705)

Pripadnik ARBiH

Rođen:	15. 4. 1940. godine u mjestu Idbar (Konjic)
Pritvor:	Nije uhapšen, dozvoljeno mu je da se brani sa slobode
Optužnica podignuta:	21. 4. 2009. godine
Optužnica potvrđena:	14. 5. 2009. godine
Izjašnjenje o krivnji:	10. 6. 2009. godine
Prosljeđivanje predmeta:	17. 6. 2009. godine (predmet prosljeđen Kantonalnom sudu u Mostaru)

Tužilaštvo BiH je predložilo da se suđenje Safetu Bukviću nastavi pred Kantonalnim sudom u Mostaru zbog efikasnosti, te jer predmet "nije složen" i jer se radi o "izolovanom slučaju nasilja". S tim prijedlogom Tužilaštva složila se i Odbrana Bukvića.

DJELA ZA KOJA JE OPTUŽEN:

Bukvić je 25. 4. 1993. godine, zajedno s još jednim pripadnikom ARBiH, u podrumu osnovne škole u Čelebićima (općina Konjic) ubio civila hrvatske nacionalnosti.

U tu školu su pripadnici ARBiH doveli zarobljene civile hrvatske nacionalnosti i pripadnike HVO-a, koji su fizički i psihički zlostavljani.

Bukvić se tereti za **ratni zločin protiv civilnog stanovništva** (ubistvo), prema individualnoj krivičnoj odgovornosti.

JURINOVIĆ TOMO (X-KR-08/642)

Pripadnik HVO-a Kotor-Varoš

Rođen:	30. 3. 1963. godine u mjestu Duratovci (Kotor-Varoš)
Pritvor:	17. 1. 2009. godine
Optužnica podignuta:	10. 2. 2009. godine
Optužnica potvrđena:	12. 2. 2009. godine
Izjašnjenje o krivnji:	13. 3. 2009. godine (izjasnio se da nije kriv)
Prosljeđivanje predmeta:	6. 5. 2009. godine (Apelaciono vijeće Odjela za ratne zločine uputilo predmet Okružnom sudu u Banjoj Luci)

Tužilaštvo BiH je predložilo da se suđenje Tomi Jurinoviću nastavi pred Okružnim sudom u Banjoj Luci zbog efikasnosti i jer predmet nije kompleksan. S tim prijedlogom Tužilaštva složila se i Odbrana Jurinovića.

DJELA ZA KOJA JE OPTUŽEN:

Jurinović je 31. 7. 1992. godine, zajedno s još trojicom naoružanih pripadnika HVO-a, došao u mjesto Novo Selo (općina Kotor-Varoš), gdje je iz kuće izveo jednu porodicu. Zajedno s drugim vojnicima odveo ih je u pravcu sela Ravne, nakon čega su ih zatvorili u prostorije škole u tom selu, gdje su jednu osobu ispitivali, te su ih poslije izvjesnog vremena zatvorili u jednu privatnu kuću.

Marko Škrobić, pripadnik HVO-a, na putu do sela Ravne ubio je jednog člana te porodice (vidi predmet X-KRŽ-07/480).

Jurinović se tereti, prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, za **ratni zločin protiv civilnog stanovništva** (napad na civilno stanovništvo, protupravno odvođenje u koncentracione logore i druga protuzakonita zatvaranja).

MILANOVIĆ MLADEN (X-KR-07/326)

Stražar u logoru "Bunker" u Semizovcu

Rođen:	22. 5. 1958. godine u Sarajevu
Pritvor:	27. 7. 2007. godine
Optužnica podignuta:	6. 12. 2007. godine
Optužnica potvrđena:	12. 12. 2007. godine
Prosljeđivanje predmeta:	10. 1. 2008. godine (predmet prosljeđen Kantonalnom sudu u Sarajevu)

Zbog ekonomičnosti i efikasnosti vođenja postupka, te nekompleksnosti predmeta, Tužilaštvo BiH je predložilo da se postupak protiv Mladena Milanovića nastavi pred Kantonalnim sudom u Sarajevu. Odbrana Milanovića se složila s tim prijedlogom.

DJELA ZA KOJA JE OPTUŽEN:

Milanoviću se stavlja na teret da je od maja do augusta 1992. godine fizički zlostavljao jednog zatočenika u logoru "Bunker" u Semizovcu (Vogošća).

U istom periodu Milanović je dozvoljavao pripadnicima vojnih i paravojnih formacija da ulaze u logor, gdje su fizički, psihički i seksualno zlostavljali zatočene civile Bošnjake.

Milanović se teretio, prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, za **ratni zločin protiv civilnog stanovništva** (napad na civilno stanovništvo, ubijanje, mučenje, nečovječno postupanje).

SMAJIĆ IZET (X-KR-09/710)

Pripadnik samostalne čete "Mosnik" pri rezervnom sastavu MUP-a u Tuzli

Rođen:	18. 6. 1961. godine u mjestu Tojšići (Kalesija)
Pritvor:	Brani se sa slobode
Optužnica podignuta:	24. 4. 2009. godine
Optužnica potvrđena:	6. 5. 2009. godine
Izjašnjenje o krivnji:	28. 5. 2009. godine (izjasnio se da nije kriv)
Prosljeđivanje predmeta:	5. 6. 2009. godine (rješenjem Suda BiH predmet je upućen Kantonalnom sudu u Tuzli)

Tužilaštvo BiH je predložilo da se suđenje Izetu Smajiću nastavi pred Kantonalnim sudom u Tuzli jer se "ne radi o kompleksnom i vrlo osjetljivom predmetu". Odbrana Smajića se složila s razlozima koje je navelo Tužilaštvo u svom prijedlogu.

DJELA ZA KOJA JE OPTUŽEN:

Smajić je 15. 5. 1992. godine u Tuzli, prilikom izlaska kolone JNA iz kasarne "Husinska buna", na raskrsnici Brčanska Malta prišao jednom ranjenom vojniku, u kojeg je potom pucao i tom prilikom mu nanio teške tjelesne povrede.

Smajić se tereti za **ratni zločin protiv ranjenika i bolesnika** (ubistvo), prema individualnoj krivičnoj odgovornosti.

ŽULJ STIPO (X-KR-09/788)

Pripadnik specijalne policije MUP-a HZHB-a, Policijska uprava Livno

Rođen:	14. 4. 1972. godine u mjestu Zlosela (Kupres)
Pritvor:	9. 9. 2009. godine
Optužnica podignuta:	1. 10. 2009. godine
Optužnica potvrđena:	5. 10. 2009. godine
Prosljeđivanje predmeta:	7. 10. 2009. godine (predmet prosljeđen Kantonalnom sudu Livno)

Tužilaštvo BiH je predložilo da se suđenje Stipi Žulju nastavi pred Kantonalnim sudom u Livnu jer se radi o "izolovanom slučaju nasilja", te zbog efikasnosti postupka i jer nije riječ o "vrlo složenom predmetu". Odbrana Žulja se složila s razlozima koje je navelo Tužilaštvo.

DJELA ZA KOJA JE OPTUŽEN:

Žulj je 3. 11. 1994. godine u naselju Olovo (općina Kupres) tokom akcije HVO-a ubio "neprijateljskog vojnika", koji se prethodno predao, a nakon čega se optuženi udaljio s tog mjesta.

Žulj se tereti, prema individualnoj krivičnoj odgovornosti, za **protupravno ubijanje i ranjavanje neprijatelja** (ubistvo).

Sud BiH je na postupanje nižim pravosudnim organima prebacio i sljedeće predmete, ali detaljne podatke o predmetima BIRN BiH nije uspio dobiti:

Bogoljub Kos i ostali (uništavanje kulturnih, historijskih i religijskih spomenika),

Milutin Vilotić (ratni zločin protiv civilnog stanovništva),

Pero Đurić i ostali (ratni zločin protiv civilnog stanovništva),

Boro Milojica (ratni zločin protiv civilnog stanovništva),

Zarije Ostojić (ratni zločin protiv civilnog stanovništva),

Ostoja Minić i ostali (ratni zločin protiv ratnih zarobljenika).

Pet godina rada na suočavanju s prošlošću – BIRN BiH

Balkanska istraživačka mreža Bosne i Hercegovine (BIRN BiH) počela je s radom u januaru 2005. godine i dio je regionalne mreže organizacija koje djeluju u šest zemalja Jugoistočne Evrope.

Tokom pet godina rada u BiH, BIRN je pokrenuo niz značajnih aktivnosti u sklopu svog programa o pravosuđu koji je fokusiran na izvještavanje o suđenjima za ratne zločine, prava žrtava ratnih zločina počinjenih od 1992. do 1995. godine, kao i na rad pravosuđa.

Centralna aktivnost BIRN-a je novinska agencija *Justice Report*, specijalizirana informativna agencija za izvještavanje o procesuiranju ratnih zločina pred domaćim pravosuđem, razvoju pravnog sistema i suočavanju s prošlošću.

Justice Report je svoje djelovanje proširio i na sedmični radijski magazin i mjesečnu televizijsku emisiju, a do sada smo objavili preko 8.000 različitih tekstova.

Naši izvještaji otvorili su u javnosti brojna pitanja o procesuiranju ratnih zločina, reformi pravosuđa i suočavanju s prošlošću.

Tekstove *Justice Report*a su u svojim izvještajima i istraživanjima koristile mnoge međunarodne organizacije, poput *Human Rights Watch*a (HRW) i *Amnesty International*a (AI).

Marek Marczyński, istraživač *Amnesty International*a za Balkan, kaže da cijeni rad agencije *Justice Report* jer daje glas žrtvama i optuženima.

“Duboko sam uvjeren da je rad *Justice Report*a na najvišim standardima novinarstva. Informacije koje pružate uvijek su nepristrane i objektivne i vrlo ih je lako razumjeti, iako pokrivaju vrlo specifična pravna pitanja. Veoma cijenim što se, osim izvještaja iz sudnice, mogu čuti i glasovi žrtava i optuženih, pa su stoga priče dobro izbalansirane”, rekao nam je Marczyński.

Proteklih godina na našoj web stranici, www.bim.ba, zabilježili smo nekoliko miliona posjeta iz različitih zemalja, a mnogi od čitalaca su žrtve zločina.

“Informacije i izvještaji o dešavanjima u Sudu BiH još uvijek zanimaju žrtve. Meni su bitne vijesti i izvještaji koje svako jutro nađem i pročitam na stranici BIRN-a, i znam da su tačne. Mnoga pitanja koja su u interesu žrtava vaši novinari su pokrenuli, pratili i stručno obradili”, istakla je Saja Ćorić, bivša zatočenica logora “Vojno” kod Mostara.

S ciljem približavanja procesa suočavanja s prošlošću građanima BiH, BIRN je pokrenuo emisiju koju emitira na više od 130 radiostanica i na taj način, prema našim procjenama, dosežemo do oko dva miliona ljudi.

Na temelju uspjeha našeg *Justice Report*a i *Radio Justice* magazina, BIRN BiH je od decembra 2009. godine pokrenuo mjesečni TV magazin o nastojanjima ove zemlje da ukine nekažnjivost.

TV Justice je tridesetominutni program koji svakog mjeseca produciraju novinari BIRN-a i tim FLASH produkcije, a koji se zatim daje na prikazivanje TV

kućama u našoj i susjednim zemljama. BIRN je već sklopio ugovor s Radio-televizijom Bosne i Hercegovine (BHRT), a preko 15 nezavisnih TV stanica je već započelo emitiranje ovog programa na lokalnim i satelitskim kanalima.

Također, *TV Justice* je dostupan na web stranici BIRN-a (www.bim.ba), s titlom na engleskom jeziku, kako bi ga mogli pratiti građani naše zemlje u inostranstvu, ali i stranci zainteresirani za procesuiranje ratnih zločina u BiH.

Krajnji cilj tima koji radi na ovom programu jeste povećati razumijevanje i podršku radu lokalnih pravosudnih institucija koje se bave pitanjem ratnih zločina, te osigurati transparentan i dostupan sistem pravde, a time doprinijeti utvrđivanju istine i pomirenju u regiji.

BIRN BiH je do sada objavio četiri publikacije kojima smo željeli našim čitaocima približiti pravosudni sistem. Publikacija *Historija u sjeni senzacije: Regionalni mediji o hapšenju Radovana Karadžića predstavlja* analizu i monitoring medijskih napisa iz BiH, Srbije, Crne Gore i Hrvatske. Za potrebe publikacije novinari BIRN-a su analizirali preko 1.000 članaka o hapšenju Karadžića objavljenih u dvadesetak sedmičnih i dnevnih novina.

Značajno mjesto zauzima i ova publikacija koja donosi presjek petogodišnjeg rada Suda BiH na procesuiranju ratnih zločina.

U toku 2010. godine BIRN BiH realizira još jedan projekat, zajedno sa USA-ID-om u BiH, a koji se tiče lokalnog pravosuđa. U rubrici "Lokalno pravosuđe pod lupom", koju smo pokrenuli u 2007. godini, objavit ćemo tekstove o procesuiranju ratnih zločina na lokalnim sudovima. U sklopu istog projekta, BIRN BiH će u roku od šest mjeseci, širom BiH, održati niz obuka za novinare o tome kako izvještavati sa sudova i o sudskim procesima.

Tokom pet godina svog postojanja, BIRN BiH je posebnu pažnju posvetio obučavanju novinara i medijskih kuća izvještavanju sa suđenja za ratne zločine, te organizirao niz seminara na lokalnom i regionalnom nivou o transparentnosti pravosuđa i odgovornosti medija.

U cilju poboljšanja protoka informacija između državnih pravosudnih institucija i medija, a samim tim i građana Bosne i Hercegovine, BIRN je inicirao i u proteklih pet godina koordinirao rad Asocijacije izvještača sa Suda BiH (AIS). Članove AIS-a čine novinari iz bh. elektronskih i printanih medija koji prate suđenja za ratne zločine pred domaćim pravosuđem.

BIRN je u septembru 2009. godine organizirao trodnevnu konferenciju "Transparentnost pravosuđa i odgovornost medija", kojoj je prisustvovalo više od 70 učesnika i preko 250 predstavnika medija, pravosuđa, vladinih i nevladinih organizacija...

O značaju i odjeku ove konferencije govore brojni izvještaji u domaćim i regionalnim medijima. BIRN je nakon konferencije dobio i niz pozitivnih reakcija od učesnika. Tako je Siniša Važić, predsjednik Vrhovnog suda Srbije, rekao kako je konferencija bila "izvanredna i vrlo korisna".

"BIRN je na ovaj način dao bitan doprinos pružanju informacija iz pravosuđa javnosti, kao i u informiranju i objašnjavanju složenih procesa koji su od velikog moralnog, političkog i emotivnog značaja", smatra Jan Braathu, ambasador Kraljevine Norveške.

Rad BIRN-a BiH su tokom proteklih pet godina velikodušno podržavale vlade Kraljevine Norveške, Švicarske, Kanade, Velike Britanije i Sjedinjenih Američkih Država, te Fondacija Konrad Adenauer, Misija OSCE-a u BiH, Fondacija Soros i organizacija NED.

AIS

Asocijacija izvještača sa Suda BiH (AIS) djeluje od 2005. godine kao neformalno zagovaračko tijelo sudskih izvještača. S ciljem poboljšavanja protoka informacija između odjela za ratne zločine državnih pravosudnih institucija i medija, a time i građana Bosne i Hercegovine, BIRN je inicirao formiranje Asocijacije izvještača sa Suda BiH, koju čine novinari iz elektronskih i štampanih medija.

U svom dosadašnjem postojanju, AIS je postigao zavidne rezultate u poboljšanju komunikacije sa službama za odnose s javnošću Suda BiH, te medijima i nevladinim organizacijama.

Tokom 2006. godine članovi AIS-a su aktivno sudjelovali u doradi *Kodeksa za štampu BiH*, što se ogledalo u pisanju preporuka novinarima koji izvještavaju sa sudova. Smjernice koje su uključene u *Kodeks* potom su promovirane na seriji konferencija "Odgovornost medija" održanih tokom 2007. godine u Mostaru, Sarajevu, Bijeljini i Banjoj Luci.

Rad AIS-a je prepoznat i podržan od mnogih domaćih i međunarodnih organizacija kao što su *Human Rights Watch* i *Amnesty International*.

BIRN BiH je od osnivanja AIS-a organizirao više od 50 sastanaka ove asocijacije, kao i veliki broj sastanaka novinara i predstavnika pravosuđa. S ciljem približavanja rada pravosuđa medijima, AIS je organizirao tokom 2008. godine nekoliko sastanaka s novinarima i predstavnicima okružnih i kantonalnih sudova i tužilaštava. Sastanci na temu "Transparentnost rada kantonalnih i okružnih sudova i tužilaštava i objektivno izvještavanje" održani su u Doboju, Trebinju, Brčko Distriktu i Travniku / Novom Travniku.

Pored toga, BIRN BiH je 2006. i 2007. godine u suradnji sa AIS-om uspješno organizirao dvije godišnje konferencije na kojima su sudjelovali novinari i urednici iz BiH i predstavnici Suda i Tužilaštva Bosne i Hercegovine. Članovi Asocijacije su aktivno učestvovali i u organizaciji regionalne konferencije na temu "Transparentnost pravosuđa i odgovornost medija", koju je BIRN BiH organizirao u septembru 2009. godine.